

«ته‌ؤرات 13 - قسم»

«تاریخ -

ته‌زکیره «1»»

برینچی قسمی

© مۇقەددەس كىتاب 2012

CC BY-SA 4.0

www.mukeddeskalam.com

«ئۇيغۇرچە كالام تەرجىمىسى»

تەۋرات 13 - ۋە 14 - قىسىم

«تارىخ-تەزكىرە»

بىرىنچى قىسمى («تارىخ-تەزكىرە «1»»)

كىرىش سۆز

(بىرىنچى ۋە ئىككىنچى قىسىمغا)

تەۋراتتىكى بارلىق تارىخىي قىسىملارغا ئوخشاش، «تارىخ-تەزكىرە» دېگەن كىتاب خۇدانىڭ پۈتكۈل ئىنسانىيەتكە قاراتقان نىجاتلىق پىلانىنى ئىلگىرى سۈرۈش جەريانىنىڭ قىسمىن خاتىرىسىدىن ئىبارەت. بۇ جەريان قۇتقۇزغۇچى مەسىھنىڭ دۇنياغا كېلىشىنى مەنزىل قىلغان، ئەلۋەتتە.

گەرچە كۆپ «مۇقەددەس كىتاب» نۇسخىلىرىدا «تارىخ-تەزكىرە» دائىم ئىككى كىتاب قىلىپ («تارىخ-تەزكىرە (1)» ۋە «تارىخ-تەزكىرە (2)») نەشر قىلىنسىمۇ، ئەمەلىيەتتە «تارىخ-تەزكىرە» ئەسلىدە ئىبرانىي تىلىدا بىرلا كىتاب ئىدى. لېكىن بىز ئۇلارنى يەنىلا «تارىخ-تەزكىرە (بىرىنچى قىسىم)» ۋە «تارىخ-تەزكىرە (ئىككىنچى قىسىم)» دەپ ئاتىدۇق. ئىخچام بولسۇن ئۈچۈن «تارىخ-تەزكىرە (1)» ۋە «تارىخ-تەزكىرە (2)» دەپ ئاتايمىز. بۇ كىرىش سۆز «تارىخ-تەزكىرە (1)» ۋە «تارىخ-تەزكىرە (2)» گە ئورتاق تۇر.

«تارىخ-تەزكىرە» دە تەسۋىرلەنگەن تارىخلار بىلەن تەۋراتتىكى «پادىشاھلار» دېگەن كىتابتا خاتىرىلەنگەن تارىخلارنىڭ كۆپ ئورتاق يەرلىرى بار؛ بۇ ئورتاق

يەرلەر سائۇل، داۋۇت ۋە سۇلايمان (مىلادىيەدىن ئىلگىرى 1000-يىللىرى)دىن باشلاپ جەنۇبىي پادىشاھلىق (يەھۇدا) ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرگەن پادىشاھلارنىڭ ئىش-ئىزلىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالدى. شۇڭا، «سامۇئىل» ۋە «پادىشاھلار»دىكى بەزى تەپسىلاتلار «تارىخ-تەزكىرە»دە قايتىلىنىدۇ. ئوقۇرمەنلەرنىڭ شۇنداق قايتىلىنىشىنىڭ سەۋەبىنى تولىمۇ بىلگۈسى كېلىشى مۇمكىن. ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئۇشبۇ كىتاب ئۇزۇن نەسەبنامىلەر بىلەن باشلىنىدۇ. ئۆزىنىڭ ياكى باشقا مىللەت ياكى ئەلنىڭ تارىخىنى ئازدۇر-كۆپتۇر ئويلىغان كىشىلەر بۇ نەسەبنامىلەرنىڭ مەقسەتلىرىنى پەرەز قىلالىشى مۇمكىن؛ شۇنداقىمۇ، بىز بۇلارنىڭ شۇنداقلا بۇ قايتىلىنىشىنىڭ مەقسەتلىرى ئۈستىدە «قوشۇمچە سۆز»ىمىزدە سەل توختىلىمىز. «سامۇئىل» ۋە «پادىشاھلار»دىكى «كىرىش سۆز»لەرنىمۇ كۆرۈڭ.

ئەمەلىيەتتە بولسا، «تارىخ-تەزكىرە» دېگەن كىتابنىڭ مەقسىتى «پادىشاھلار»نىڭكىگە كۆپ جەھەتلەردە ئوخشىمايدۇ. «تارىخ-تەزكىرە»دە، كۆزدە تۇتۇلغىنى جەنۇبىي پادىشاھلىق، يەنى يەھۇدانىڭ تارىخىدىن ئىبارەتتۇر؛ شىمالىي پادىشاھلىقتا بولغان ئىش-ۋەقەلەر جەنۇبىي پادىشاھلىقتا يۈز بەرگەن ئىشلارغا مۇناسىۋەتلىك بولمىسا، خاتىرىلەنمەيدۇ. ئومۇمەن ئېيتقاندا، كىتابنىڭ مۇئەللىپى ياكى «باش مۇھەررىر»ى بولسا يەھۇدانىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ياخشى ئەمەللىرىنى (بار بولسا) كۆپرەك تىلغا ئالىدۇ، ئۇلارنىڭ سەۋەبلىك-گۇناھلىرىنى ئاز تىلغا ئالىدۇ. بۇنداق قىلىش بىر خىل مىللەتچىلىكتىن ياكى «ئوردا تارىخچىلىرى»دەك پادىشاھلارنى ماختاشتىن بولغانمۇ؟ بىز ئۇنداق قارىمايمىز؛ بۇنىڭ سەۋەبلىرى روھىي تەرەپتىن بولغان (يەنى، مۇقەددەس روھتىن چىققان)؛ تۆۋەندە بۇ سەۋەبلەرنى كۆرسىتىمىز ۋە «قوشۇمچە سۆز»ىمىزدە ئۇلار توغرىلىق توختىلىمىز.

ئۇشبۇ كىتاب قاچان يېزىلغان، كىم تەرىپىدىن يېزىلغان؟ كىملەر ئۈچۈن يېزىلغان؟

«پادىشاھلار»دەك، «تارىخ-تەزكىرە»مۇ شۈبھىسىزكى، دەۋردىن-دەۋرگە ياشاۋاتقان نۇرغۇن مىرزا-تارىخچىلارنىڭ ئەجرىنىڭ نەتىجىسىدۇر. يەھۇدىي خەلقى بابىل ئىمپېرىيەسىگە سۈرگۈن بولۇپ، پەلەستىننىڭ (قانائانغا) قايتىپ كەلگەن

(مىلادىيەدىن ئىلگىرى 539-يىلى)دىن كېيىن بىر ياكى بىرنەچچە مۇھەررىر بۇ مىرزا-تارىخچىلارنىڭ ماتېرىياللىرىنى توپلاپ، رەتلىگەن، دەپ ئىشىنىمىز («2تار.» 23:36نى كۆرۈڭ). دېمىسەكمۇ، بۇ مىرزا-تارىخچىلار ۋە مۇھەررىرلەرنىڭ خىزمەتلىرىنىڭ ھەممىسى ھەممىگە قادىرنىڭ كۆرسەتمىسى بىلەن ۋە مۇقەددەس روھنىڭ يېتەكچىلىكىدە قىلىنغان.

«پادىشاھلار»دىكى خاتىرىلەر ئىسرائىللارنىڭ بابىغا سۈرگۈن بولۇشى بىلەن ئاخىرلىشىدۇ ۋە شۇنداقلا يېزىلىش سەۋەبلىرىدىن بىرى سۈرگۈن بولغانلارنىڭ: «بىز نېمە سەۋەبتىن سۈرگۈن بولغانىمىز؟» دېگەن سوئالغا جاۋاب بېرىش ئۈچۈن ئىدى؛ «تارىخ-تەزكىرە» بولسا بىرنەچچە تۈمەن يەھۇدىي خەلقى سۈرگۈن بولۇشتىن مىڭ تەسلىكتە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن يېزىلغان؛ ئۇلار شۇ سۈرگۈنلۈكنىڭ سەۋەبلىرىنى ئويدان بىلەتتى. شۈبھىسىزكى، ئۇلار ئۈچۈن مۇھىم سوئال «بىز نېمە سەۋەبتىن سۈرگۈن بولغانىمىز؟» ئەمەس، بەلكى «ئالدىمىزدا نېمە ئىشلار بار؟» ئىدى.

«تارىخ-تەزكىرە» دېگەن كىتابنىڭ يېزىلىشىنىڭ بىر سەۋەبى، بىزنىڭچە، بۇ قايتىپ كەلگەن «خۇدانىڭ قالدسى»نى رىغبەتلەندۈرۈش ئىدى. كىتابنى ئوقۇغانلار خۇدانىڭ ئىسرائىل خەلقىگە كۆرسەتكەن شاپائىتى ۋە قىلغان ۋەدىلىرىدە تۇرغىنىدىن چوڭ ئىلھام ۋە رىغبەت ئالماي قالمايتتى. ئۇلار شۇنىڭ بىلەن خۇدانىڭ نىشان-مەقسەتلىرىگە ئىمان-ئىشەنچ باغلاپ، خاتىرجەملىك ۋە ئىنتىزارلىق بىلەن كەلگۈسىدىكى ئىشلارغا قارايدىغان بولاتتى.

«قوشۇمچە سۆز»مىزدە بىز بۇ تېمىغا قايتىمىز.

كىتابنىڭ مەزمۇنى: -

1-قىسىم - ئىخلاس مەن پادىشاھ داۋۇت

9-1-بابلار: - ئادەمئەتتىن سائۇل پادىشاھقىچە - نەسەبنامىلەر
 10-29-بابلار: - داۋۇت ۋە «ئەھدە ساندۇقى»؛ ئىسرائىلنىڭ ئەڭ ياخشى
 پادىشاھى

2-قىسىم - ئىخلاس مەن پادىشاھلار

9-1-بابلار: - سۇلايمان ۋە ئىبادەتخانا؛ ئىسرائىل ۋە يەھۇدا بىر-بىرىدىن ئايرىلىدۇ
 10-36-بابلار: - يەروبوئام پادىشاھدىن زەدەكياغىچە بولغان تارىخ؛
 يەھۇدادىكىلەرنىڭ سۈرگۈن بولۇشى ۋە قايتىپ كېلىشى

«تارىخ-تەزكىرە «1»»

ئادەمئاتىدىن ئىبراھىمغىچە بولغان نەسەبنامە

1

¹ ئادەم ئاتا، شېت، ئېنوش، ² كېنان، ماھالالېل، ياردە، ³ ھانوخ، مەتۇشەلاھ، لەمەخ، ⁴ نۇھ. نۇھتىن شەم، ھام، يافەتلەر تۈرەلگەن.

يافەتنىڭ ئەۋلادلىرى

⁵ يافەتنىڭ ئوغۇللىرى گومەر، ماگوگ، ماداي، ياۋان، تۇبال، مەشەك ۋە تىراس ئىدى. ⁶ گومەرنىڭ ئوغۇللىرى ئاشكىناز، دىفات⁽¹⁾ ۋە توگارماھ ئىدى. ⁷ ياۋاننىڭ ئوغۇللىرى ئېلىشاھ، تارشىش ئىدى، كىتتىلار بىلەن رودانىيلار ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى.

ھامنىڭ ئەۋلادلىرى

⁸ ھامنىڭ ئوغۇللىرى كۇش، مىسر⁽²⁾، پۇت⁽³⁾ ۋە قانائان ئىدى. ⁹ كۇشنىڭ ئوغۇللىرى سېبا، ھاۋىلاھ، سائتاھ، رائاماھ ۋە سابتىكا ئىدى. رائامانىڭ ئوغلى شېبا ۋە دېدان ئىدى. ¹⁰ كۇشتىن يەنە نىمرود تۈرەلگەن؛ ئۇ يەر يۈزىدە ناھايىتى زەبەردەس بىر ئادەم بولۇپ چىقتى. ¹¹ مىسىرنىڭ ئەۋلادلىرى لۇدىيلار، ئانامىيلار، لەھابىيلار، نافتۇھىيلار، ¹² پاتروسىيلار، كاسلۇھىيلار (فىلىستىيلەر كاسلۇھىيلاردىن چىققان) ۋە كافتورىيلار ئىدى. ¹³ قانائاندىن تۇنجى ئوغۇل زېدون تۇرىلىپ، كېيىن يەنە ھەت تۈرەلگەن. ¹⁴ ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى يەنە يەبۇسىيلار، ئامورىيلار، گىرگاشىيلار، ¹⁵ ھىۋىيلار، ئاركىيلار، سىنىيلار، ¹⁶ ئارۋادىيلار، زەمارىيلار ۋە خاماتىيلار ئىدى.

¹ ياكى «رىفات» («يار». 3:10 نى كۆرۈڭ).

² ئىبرانى تىلىدا «مىزائىم».

³ «پۇت» لىۋىيەلىكلەرنىڭ ئەجدادى بولدى.

¹⁷ شەمنىڭ ئوغۇللىرى ئېلام، ئاشۇر، ئارفاخشاد، لۇد، ئارام، ئارامنىڭ ئوغۇللىرى⁽⁴⁾ ئۆز، ھۇل، گەتەر، مەشەك ئىدى. ¹⁸ ئارفاخشادتىن شېلاھ تۆرەلدى، شېلاھتىن ئېبەر⁽⁵⁾ تۆرەلدى. ¹⁹ ئېبەردىن ئىككى ئوغۇل تۆرەلگەن بولۇپ، بىرىنىڭ ئىسمى پەلەگ ئىدى، چۈنكى ئۇ ياشىغان دەۋردە يەر يۈزى بۆلۈنۈپ كەتكەندى⁽⁶⁾؛ پەلەگنىڭ ئىنىسىنىڭ ئىسمى يوقتان ئىدى. ²⁰ يوقتاندىن ئالموداد، شەلەف، خازارماۋەت، يېراھ، ²¹ ھادورام، ئۇزال، دىكلاھ، ²² ئېبال⁽⁷⁾، ئابىمائەل، شېبا، ²³ ئوفىر، ھاۋىلاھ، يوباب تۆرەلدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى يوقتاننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى.

ئىبراھىمنىڭ ئەجدادلىرىنىڭ نەسەبنامىسى

²⁴ شەم، ئارفاخشات، شېلاھ، ²⁵ ئېبەر، پەلەگ، رەئۇ، ²⁶ سېرۇگ، ناھور، تەراھ، ²⁷ ئاندىن ئابرام دۇنياغا كەلدى (ئابرام بولسا ئىبراھىمنىڭ ئۆزى).

ئىبراھىمنىڭ ئەۋلادلىرى

²⁸ ئىبراھىمنىڭ ئوغۇللىرى ئىسھاق بىلەن ئىسمائىل⁽⁸⁾ ئىدى. ²⁹ تۆۋەندىكىلەر ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى: ئىسمائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى ئىبىايوت بولۇپ، قالغانلىرى كېدار، ئادبەئەل، مېسام، ³⁰ مىشما، دۇماھ، ماسسا، ھاداد، تېما، ³¹ يەتۇر، نافىش، قەدەماھ؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسمائىلنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى.

⁴ «ئارامنىڭ ئوغۇللىرى» دېگەن سۆزلەر بەزى كونا كۆچۈرمىلەردىن يوقاپ كەتكەن. «يار. 3:10 بىلەن سېلىشتۇرۇڭ.

⁵ «ئېبەر» — مەنىسى بەلكىم «(دەريادىن) ئۆتكۈچى». «ئىبرانىي» بەلكىم بۇ سۆزدىن چىققان.

⁶ «پەلەگ» دېگەن سۆزنىڭ تەلەپپۇزى «بۆلۈنۈش» كە يېقىندۇر. «ئۇ ياشىغان دەۋردە يەر يۈزى بۆلۈنۈپ كەتكەندى» — ئۈچ ئىمكانىيەت بار: (1) بۇ سۆزلەر بابىل مۇنارىدىكى ۋەقەدە، خۇدانىڭ تىلىنى بۆلۈشى بىلەن ئەللەرنىمۇ بۆلگەنلىكىنى، شۇنداقلا «يەر يۈزىدىكىلەر بۆلۈنۈپ كەتكەن» لىكىنى كۆرسىتىدۇ؛ (2) يەر-زېمىننىڭ بۆلۈنۈپ كەتكەنلىكىنى كۆرسىتىدۇ («يار. 1:9 بويىچە يەر-زېمىن ئەسلىدە بىر قۇرۇقلۇق ئىدى، ئاندىن كېيىن چوقۇم مەلۇم ۋاقىتتا ھازىرقى ئاسىيا، ياۋروپا، ئافرىقا، ئامېرىكا قىتئەلىرىگە بۆلۈنۈپ كەتكەن»؛ (3) يۇقىرىدا تىلغا ئېلىنغان ئىككى ئىمكانىيەتنىڭ تەڭ يۈز بەرگەنلىكىنى كۆرسىتىدۇ. بىز شۇ ئاخىرقى ئىمكانىيەتكە مايىلمىز.

⁷ «يار. 28:10 دە «ئوبال».

⁸ «ئىسمائىل» — ئىبرانىي تىلىدا «ئىسمائىل».

³² ئىبراھىمنىڭ توقىلى كەتۇراھىدىن تۆرەلگەن ئوغۇللار زىمران، يوقشان، مېدان، مىدىيان، ئىشباك ۋە شۇئاھ ئىدى. يوقشاننىڭ ئوغۇللىرى شېبا بىلەن دېدان ئىدى. ³³ مىدىياننىڭ ئوغۇللىرى ئەفاھ، ئېفەر، ھانوخ، ئابىدا، ئەلدائاھ ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى كەتۇراھنىڭ ئەۋلادلىرى.

³⁴ ئىبراھىمدىن ئىسھاق تۆرەلدى. ئىسھاقنىڭ ئوغۇللىرى ئەساۋ بىلەن ئىسرائىل ⁽⁹⁾ ئىدى. ³⁵ ئەساۋنىڭ ئوغۇللىرى ئېلىفاز، رېئۇئەل، يەئۇش، يائالام ۋە كوراه ئىدى. ³⁶ ئېلىفازنىڭ ئوغۇللىرى تېمان، ئومار، زەفى ⁽¹⁰⁾، گاتام، كېناز، تىمنا ۋە ئامالەك ⁽¹¹⁾ ئىدى. ³⁷ رېئۇئەلنىڭ ئوغۇللىرى ناھات، زەراھ، شامماھ بىلەن مىززاھ ئىدى.

سېئرنىڭ ئەۋلادلىرى

³⁸ سېئرنىڭ ئوغۇللىرى لوتان، شوبال، زېبئون، ئاناھ، دىشون، ئېزەر ۋە دىشان ئىدى. ³⁹ ھورى بىلەن ھومام لوتاننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى (تىمنا ⁽¹²⁾ لوتاننىڭ سىڭلىسى ئىدى). ⁴⁰ شوبالنىڭ ئوغۇللىرى ئالىيان ⁽¹³⁾، ماناھات، ئەبال، شەفى ⁽¹⁴⁾ بىلەن ئونام ئىدى. زېبئوننىڭ ئوغۇللىرى ئاياھ بىلەن ئاناھ ئىدى. ⁴¹ ئاناھنىڭ ئوغلى دىشون ئىدى. دىشوننىڭ ئوغۇللىرى ھامران ⁽¹⁵⁾، ئەشبان، ئىتران بىلەن كېران ئىدى. ⁴² ئېزەرنىڭ ئوغۇللىرى بىلھان، زائاۋان، يائاكان ⁽¹⁶⁾ ئىدى. دىشاننىڭ ⁽¹⁷⁾ ئوغۇللىرى ئۆز بىلەن ئارران ئىدى.

⁹ «ئىسرائىل» — تۇنجى ئىسمى ياقۇپ، ئەلۋەتتە.

¹⁰ ياكى «زەفو» — «يار». 11:36 نى كۆرۈڭ.

¹¹ «تىمنا ۋە ئامالەك» ياكى «تىمنادىن بولغان ئامالەك». «يار». 12:36 نى كۆرۈڭ.

¹² بۇ «تىمنا» بەلكىم 36-ئايەتتىكى «تىمنا». 36-ئايەتتىكى ئىزاھاتنى كۆرۈڭ.

¹³ ياكى «ئالۋان» — «يار». 23:36 نى كۆرۈڭ.

¹⁴ ياكى «شېفو» — «يار». 23:36 نى كۆرۈڭ.

¹⁵ «يار». 23:36 دە «ھەمدان».

¹⁶ «يار». 27:36 دە باشقا شەكلىدە «ئاكان» دەپ ئوقۇلىدۇ.

¹⁷ بەزى كونا كۆچۈرمىلەردە «دىشون» تېپىلىدۇ. «دىشان» توغرىدۇر. 38-ئايەتنى ۋە «يار». 28:36 نى كۆرۈڭ.

ئېدوم پادىشاھلىرى

⁴³ ئىسرائىللارغا ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان پادىشاھ بولمىغان زامانلاردا، ئېدوم زېمىنىغا پادىشاھ بولغانلار مۇنۇ كىشىلەر: بېئورنىڭ ئوغلى بېلا؛ ئۇنىڭ پايتەختى دىنھاباھ دەپ ئاتىلاتتى. ⁴⁴ بېلا ئۆلگەندىن كېيىن بوزراھلىق زەراھنىڭ ئوغلى يوباب ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. ⁴⁵ يوباب ئۆلگەندىن كېيىن تەمانلارنىڭ يۇرتىدىن بولغان ھۇشام ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. ⁴⁶ ھۇشام ئۆلگەندىن كېيىن بېدادنىڭ ئوغلى ھاداد ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى؛ ھاداد دېگەن بۇ ئادەم موئاب دالاسىدا مىدىيانلارنى تارمار قىلغان، ئۇنىڭ پايتەختىنىڭ ئىسمى ئاۋىت ئىدى. ⁴⁷ ھاداد ئۆلگەندىن كېيىن ماسرەكاھلىق ساملاھ ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. ⁴⁸ ساملاھ ئۆلگەندىن كېيىن دەريا⁽¹⁸⁾ بويىدىكى رەھوبوتتىن كەلگەن سائۇل ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. ⁴⁹ سائۇل ئۆلگەندىن كېيىن ئاكىسىنىڭ ئوغلى بائال-ھانان ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. ⁵⁰ بائال-ھانان ئۆلگەندىن كېيىن ھاداد ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. ئۇنىڭ پايتەختىنىڭ ئىسمى پاي⁽¹⁹⁾ ئىدى. ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مەھىتابەل بولۇپ، مەي-زاھابنىڭ نەۋرىسى، ماترەندىڭ قىزى ئىدى. ⁵¹ ئاندىن ھاداد ئۆلدى.

ئېدومدىكى قەبىلە باشلىقلىرى

ئېدوملۇقلارنىڭ قەبىلە باشلىقلىرى: قەبىلە باشلىقى تىمنا، قەبىلە باشلىقى ئالىيا⁽²⁰⁾، قەبىلە باشلىقى يەتەت، ⁵² قەبىلە باشلىقى ئوھولبامباھ، قەبىلە باشلىقى ئەلاھ، قەبىلە باشلىقى پىنون، ⁵³ قەبىلە باشلىقى كېناز، قەبىلە باشلىقى تېمان، قەبىلە باشلىقى مىزار، ⁵⁴ قەبىلە باشلىقى ماگىدىيەل، قەبىلە باشلىقى ئىرام؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئېدومدىكى قەبىلە باشلىقلىرىدۇر.

¹⁸ «دەريا» بەلكىم ئەفرات دەرياسىنى كۆرسىتىدۇ.

¹⁹ ياكى «پائۇ» — «يار». 39:36 نى كۆرۈڭ.

²⁰ ياكى «ئالۋا» — «يار». 40:36 نى كۆرۈڭ.

ئىسرائىل (ياقۇپ) نىڭ ئەۋلادلىرى

2

¹ ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى رۇبەن، شىمېئون، لاۋى، يەھۇدا، ئىسسساكار، زەبۇلون، ² دان، يۇسۇپ، بىنيامىن، ئافتاھى، گاد ۋە ئاشىردىن ئىبارەت.

يەھۇدانىڭ ئەۋلادلىرى

³ يەھۇدانىڭ ئوغلى ئېر، ئونان ۋە شىلاھ ئىدى. بۇ ئۈچەيلەن قانائىلىق شۇيانىڭ قىزىدىن بولغان. يەھۇدانىڭ تۇنجى ئوغلى ئېر پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانلىقىدىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭ جېنىنى ئالغان. ⁴ يەھۇداغا كېلىنى تاماردىن پەرەز بىلەن زەراھ تۆرەلگەن⁽²¹⁾. يەھۇدانىڭ جەمئىي بەش ئوغلى بولغان. ⁵ پەرەزنىڭ ئوغۇللىرى ھەزرون بىلەن ھامۇل ئىدى. ⁶ زەراھنىڭ ئوغۇللىرى زىمىرى، ئېتان، ھېمان، كالكول بىلەن دارا قاتارلىق بەش ئىدى. ⁷ كارمىنىڭ ئوغلى ئاكار ئىدى. ئاكار بولسا خۇدا لەنەت قىلغان نەرسىنى ئېلىپ، «ئىسرائىلغا بالا-قازا كەلتۈرگۈچى» بولۇپ چىقتى ⁽²²⁾. ⁸ ئېتاننىڭ ئوغلى ئازارىيا ئىدى.

ھەزروننىڭ ئەۋلادلىرى

⁹ ھەزروندىن تۆرەلگەن ئوغۇللار يەراھمىيەل، رام ۋە كالب⁽²³⁾ ئىدى. ¹⁰ ئاممىناداب رامدىن تۆرەلگەن؛ ناھشون ئاممىنادابتىن تۆرەلگەن؛ ناھشون يەھۇدا قەبىلىسىنىڭ باشلىقى بولغان. ¹¹ سالمون⁽²⁴⁾ ناھشوندىن تۆرەلگەن؛ بوئاز سالموندىن تۆرەلگەن. ¹² ئوبەد بوئازدىن تۆرەلگەن؛ يەسسە ئوبەددىن تۆرەلگەن. ¹³ يەسسەنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ تۇنجىسى ئېلىئاب، ئىككىنچىسى

²¹ «كېلىندىن... تۆرەلگەن». مۇشۇ قىزىق ۋەقە «يار». 38-بابتا خاتىرىلىنىدۇ.

²² «ئاكار» ئىبرانىي تىلىدا «ئاۋارە، كۈلپەت، بالا-قازا» دېگەننى بىلدۈرىدۇ. «يە». 1:6 ۋە 25:7 نى كۆرۈڭ. شۇ يەردە ئاكار «ئاكان» دەپ ئاتىلىدۇ.

²³ «كالبە» مۇشۇ يەردە «كالۇباي» شەكلىدە. 18-ئايەتنى كۆرۈڭ.

²⁴ ياكى «سالما». «رۇت» 21:4 نى كۆرۈڭ.

ئابدۇقادىر، ئۈچىنچىسى شىمىيا⁽²⁵⁾، ¹⁴ تۆتىنچىسى نەتانەل، بەشىنچىسى رادداي، ¹⁵ ئالتىنچىسى ئۆزەم، يەتتىنچىسى داۋۇت ئىدى. ¹⁶ زەرۇئىيا بىلەن ئابىگانىل ئۇلارنىڭ سىڭلىسى ئىدى. زەرۇئىيانىڭ ئابىشاي⁽²⁶⁾، يىۋاب ۋە ئاساھەل دېگەن ئۈچ ئوغلى بار ئىدى. ¹⁷ ئاماسا ئابىگانىلدىن تۆرەلدى؛ ئاماسانىڭ ئاتىسى ئىسمائىللاردىن بولغان⁽²⁷⁾ يەتەر ئىدى.

كالىھنىڭ ئەۋلادلىرى

¹⁸ كالىھ ئازۇباھ (يېرىئوت دەپمۇ ئاتىلىدۇ)دىن ئوغۇل كۆردى⁽²⁸⁾؛ ئازۇباھتىن⁽²⁹⁾ بولغان ئوغۇللىرى يەشەر، شىۋاب ۋە ئاردون ئىدى. ¹⁹ ئازۇباھ ئۆلگەندىن كېيىن كالىھ يەنە ئەفراتنى ئالدى؛ ئەفرات ئۇنىڭغا خۇرنى تۇغۇپ بەردى. ²⁰ خۇردىن ئۆرى تۆرەلدى؛ ئۆرىدىن بەزالەل تۆرەلدى.

²¹ كېيىن ھەزرون گىلبئادنىڭ ئاتىسى ماكرىننىڭ قىزىنى ئېلىپ بىر ياستۇققا باش قويۇۋىدى (ئۇ ئاتىمىش ياشقا كىرگەندە ئۇنى ئالغان)، ئۇنىڭدىن سەگۇب تۆرەلدى.

²² سەگۇبتىن يائىر تۆرەلدى؛ يائىرنىڭ گىلبئاد زېمىنىدا يىگىرمە ئۈچ شەھىرى بار ئىدى. ²³ گەشۇر بىلەن ئارام شۇ يۇرتتىكىلەردىن «يائىرنىڭ يېزا-قىشلاقلىرى»نى، كىناتى ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزىلار بولۇپ جەمئىي ئاتىمىش يېزا-شەھەرنى تارتىۋالدى.

يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى گىلبئادنىڭ ئاتىسى ماكرىننىڭ ئەۋلادلىرىدۇر. ²⁴ ھەزرون كالىھ-ئەفراتتا ئۆلگەندىن كېيىن، ئايالى ئابىياھ ئۇنىڭغا ئاشخورنى تۇغدى؛ ئاشخور تەكواننىڭ ئاتىسى ئىدى

²⁵ «1سام»، 13:17 دە «شامماھ».

²⁶ ياكى «ئابىشاي».

²⁷ «2سام»، 25:17 نى كۆرۈڭ. يەتەر (ئىترا) بەلكىم ئەسلىدە ئىسمائىللار ئارىسىدا تۇغۇلغان

ياكى تۇرغانىدى.

²⁸ ياكى «كالىھ ئازۇباھدىن ئوغۇل تاپتى، شۇنداقلا يېرىئوتتىن ئوغۇل كۆردى».

²⁹ ئىبرانىي تىلىدا «ئۇنىڭدىن».

يەراھىمىيەلنىڭ ئەۋلادلىرى

²⁵ ھەزروننىڭ تۇنجى ئوغلى يەراھىمىيەلنىڭ ئوغۇللىرى رام، بۇناھ، ئورەن، ئوزەم ۋە ئاخىياھ ئىدى. ²⁶ يەراھىمىيەلنىڭ ئاتاراھ دېگەن يەنە بىر ئايالى بار ئىدى، ئۇ ئونامنىڭ ئانىسى ئىدى. ²⁷ يەراھىمىيەلنىڭ تۇنجى ئوغلى رامنىڭ ئوغۇللىرى مائاز، يامىن ۋە ئېكەر ئىدى. ²⁸ ئونامنىڭ ئوغۇللىرى شامماي بىلەن يادا ئىدى؛ شامماينىڭ ئوغۇللىرى ناداب بىلەن ئابىشۇر ئىدى. ²⁹ ئابىشۇرنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ئابىھايىل بولۇپ، ئابىھايىلدىن ئۇنىڭغا ئاھبان بىلەن مولىد تۆرەلدى. ³⁰ نادابنىڭ ئوغۇللىرى سەلەد بىلەن ئاپپايىم ئىدى؛ سەلەد تا ئۆلگۈچە ئوغۇل پەرزەنت كۆرمىگەن. ³¹ يېشى ئاپپايىمنىڭ ئوغلى؛ شېشان يېشىنىڭ ئوغلى؛ ئاخلاي شېشاننىڭ ئوغلى ئىدى. ³² شامماينىڭ ئىنىسى ياداننىڭ ئوغۇللىرى يەتەر بىلەن يوناتان ئىدى؛ يەتەر تاكى ئۆلگۈچە ئوغۇل پەرزەنت كۆرمىگەن. ³³ پەلەت بىلەن زازا يوناتاننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى يەراھىمىيەلنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر. ³⁴ شېشان قىز پەرزەنت كۆرۈپ، ئوغۇل پەرزەنت كۆرمىگەندى؛ شېشاننىڭ مىسىرلىق يارخا دەيدىغان بىر مالىيى بار ئىدى. ³⁵ شېشان قىزىنى مالىيى يارخاغا خوتۇنلۇققا بەرگەن، ئۇنىڭدىن يارخاغا ئاتتاي تۆرەلگەن. ³⁶ ئاتتايىدىن ناتان؛ ناتاندىن زاباد تۆرەلگەن. ³⁷ زابادتىن ئىفلال؛ ئىفلالدىن ئوبەد تۆرەلگەن. ³⁸ ئوبەدتىن يەھۇ؛ يەھۇدىن ئازارىيا تۆرەلگەن. ³⁹ ئازارىيادىن ھەلەز؛ ھەلەزدىن ئەلئاساھ تۆرەلگەن. ⁴⁰ ئەلئاساھتىن سىسماي؛ سىسمايدىن شاللۇم تۆرەلگەن. ⁴¹ شاللۇمدىن يەكامىيا؛ يەكامىيادىن ئەلشاما تۆرەلگەن.

كالىھنىڭ باشقا ئەۋلادلىرى

⁴² يەراھىمىيەلنىڭ ئىنىسى كالىھنىڭ ئوغۇللىرى تۆۋەندىكىلەر: مىشا ئۇنىڭ تۇنجى ئوغلى بولۇپ، زېفىننىڭ ئاتىسى ئىدى؛ مارىشاھمۇ ئۇنىڭ ئوغلى بولۇپ، ھېبروننىڭ ئاتىسى ئىدى ⁽³⁰⁾. ⁴³ ھېبروننىڭ ئوغۇللىرى كوراھ، تاپپۇناھ، رەكەم

³⁰ بۇ ئايەتنىڭ ئىككىنچى قىسمىنى چۈشىنىش تەس، باشقا تەرجىمىلىرى ئۇچرىشى مۇمكىن.

ۋە شېما ئىدى. ⁴⁴ شېمادىن راھام تۆرەلگەن؛ ئۇ يورکېئامنىڭ ئاتىسى ئىدى؛ شامماي رەكەمدىن تۆرەلگەن. ⁴⁵ مائون شامماينىڭ ئوغلى؛ مائون بەيت-زۇرنىڭ ئاتىسى ئىدى. ⁴⁶ كالىبىنىڭ توقىلى ئەفادىن ھاران، موزا ۋە گازەز تۆرەلگەن. ھاراندىن گازەز تۆرەلگەن.

⁴⁷ ياخداينىڭ ئوغۇللىرى رەگەم، يوتام، گەشان، پەلەت، ئەفاه ۋە شائافلار ئىدى. ⁴⁸ كالىبىنىڭ توقىلى مائاكاهدىن شېبەر بىلەن تىرخانا تۆرەلگەن؛ ⁴⁹ ئۇنىڭدىن يەنە مادمانناھنىڭ ئاتىسى شائاف، ماكېننانىڭ ئاتىسى ۋە گېبېئاھنىڭ ئاتىسى شىۋا تۆرەلگەن. ئاكساھ كالىبىنىڭ قىزى ئىدى. ⁵⁰ يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى كالىبىنىڭ ئەۋلادلىرى.

ئەفراتانىڭ ⁽³¹⁾ تۇنجى ئوغلى خۇرنىڭ ئوغۇللىرى ⁽³²⁾: كىرنات-يېئارىمنىڭ ئاتىسى شوبال، ⁵¹ بەيت-لەھەمنىڭ ئاتىسى سالما، بەيت-گادەرنىڭ ئاتىسى خارەفى ئىدى.

⁵² كىرنات-يېئارىمنىڭ ئاتىسى شوبالنىڭ ئەۋلادلىرى: خاروئەھ ھەمدە ماناخاتلارنىڭ ⁽³³⁾ يېرىمى ئىدى.

⁵³ كىرنات-يېئارىم جەمەتلىرىدىكىلەر ئىتريىلەر، پۇتتىلار، شۇماتىيلار، مىشرائىيلار بولۇپ، بۇ جەمەتلەردىن يەنە زوراتىيلار بىلەن ئەشتايولىيلار ئايرىلىپ چىققان. ⁵⁴ سالمانىڭ ئەۋلادلىرى بەيت-لەھەم بىلەن نىتوفاتلار، ئاتروت-بەيت-يوناڭلار، ماناھاتلارنىڭ يېرىم قىسمى، زورىيلار، ⁵⁵ يابەزدە ئولتۇراقلىشىپ قالغان تەۋرات خەتتاتلىرى، ⁽³⁴⁾ يەنى تىراتىيلار، شىمىياتىيلەر بىلەن سۇكاتىيلار ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى كېنىيلەر بولۇپ، رەكاب جەمەتىنىڭ ⁽³⁵⁾ بوۋىسى خاماتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىدى.

³¹ «ئەفرات» — ئىبرانى تىلىدا «ئەفرات» ئۇنىڭ قىسقارتىلغان شەكلىدۇر. 19-ئايەتنى كۆرۈڭ.

³² ئىبرانى تىلىدا «ئوغلى» — مۇشۇ يەردە بىرنەچچە ئوغۇللىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

³³ ياكى «مەنۇخىيلارنىڭ»

³⁴ «تەۋرات خەتتاتلىرى» — بەلكىم خەلقنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ تەۋرات كۆچۈرمىلىرىنى يېزىپ چىققۇچىلار ئىدى.

³⁵ ياكى «بەيت-رەكابنىڭ...».

داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرى

3

¹ داۋۇتنىڭ ھېبروندا تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى ئامنون بولۇپ، يىزرەئەللىك ئاخىنوتامدىن بولغان؛ ئىككىنچى ئوغلى دانىيال كارمەللىك ئابىگانىلدىن بولغان؛ ² ئۈچىنچى ئوغلى ئابشالوم گەشۇرنىڭ پادىشاھى تالماينىڭ قىزى ماناكاهدىن بولغان؛ تۆتىنچى ئوغلى ئادونىيا بولۇپ، ھاگىتتىن بولغانىدى؛ ³ بەشىنچى ئوغلى شەفاتىيا بولۇپ، ئابىتالدىن بولغانىدى؛ ئالتىنچى ئوغلى ئىتريام بولۇپ، ئۇنىڭ ئايالى ئەگلاھدىن بولغانىدى. ⁴ بۇ ئالتە ئوغۇل داۋۇتتىن ھېبروندا تۆرەلگەن؛ ئۇ ھېبروندا يەتتە يىل ئالتە ئاي، يېرۇسالېمدا بولسا ئۆتتۈز ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلغان. ⁵ يېرۇسالېمدا ئۇنىڭغا ئاممىيەلنىڭ قىزى بات-شۇئادىن ⁽³⁶⁾ بۇ تۆتەيلەن تۆرەلگەن: ئۇلار شىمىيا، شوباب، ناتان ۋە سۇلايمان ئىدى.

⁶ يەنە ئىبھار، ئەلىشاما ⁽³⁷⁾، ئەلىفەلەت ⁽³⁸⁾، ⁷ نوگاھ، نەفەگ، يافىيا، ⁸ ئەلىشاما، ئەلىيادا، ئەلىفەلەت قاتارلىق توققۇز ئوغۇل بولغان. ⁹ بۇلارنىڭ ھەممىسى داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى؛ ئۇنىڭدىن باشقا توقاللىرىدىن بولغان ئوغۇللار بار ئىدى؛ تامار ئۇلارنىڭ سىڭلىسى ئىدى.

سۇلايماننىڭ ئەۋلادلىرى

¹⁰ سۇلايماننىڭ ئوغلى رەھوبوتام، رەھوبوتامنىڭ ئوغلى ئابىيا، ئابىيانىڭ ئوغلى ئاسا، ئاسانىڭ ئوغلى يەھوشافات، ¹¹ يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يورام ⁽³⁹⁾، يورامنىڭ ئوغلى ئاھازىيا، ئاھازىيانىڭ ئوغلى يوشاف، ¹² يوشافنىڭ ئوغلى ئامازىيا، ئامازىيانىڭ ئوغلى ئازارىيا، ئازارىيانىڭ ئوغلى يوتام، ¹³ يوتامنىڭ ئوغلى ئاھاز، ئاھازنىڭ ئوغلى ھەزەكىيا، ھەزەكىيانىڭ ئوغلى ماناسسەھ، ¹⁴

³⁶ «بات-شۇئا» ياكى «بات-شېبا» — «1سام» 3:11 نى كۆرۈڭ.

³⁷ ياكى «ئەلىشۇئا» — 5:14 نى كۆرۈڭ.

³⁸ ياكى «ئەلىفەلەت» — 5:14 نى كۆرۈڭ.

³⁹ بەزى يەرلەردە «يەھورام» دېيىلىدۇ.

ماناسسەھنىڭ ئوغلى ئامون، ئاموننىڭ ئوغلى يوسىيا ئىدى. ¹⁵ يوسىيانىڭ ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى يوهانان، ئىككىنچى ئوغلى يەھوئاكىم، ئۈچىنچى ئوغلى زەدەكيا، تۆتىنچى ئوغلى شالۇم ئىدى. ¹⁶ يەھوئاكىمنىڭ ئوغۇللىرى: ئوغلى يەكونىياھ ⁽⁴⁰⁾ بىلەن ئوغلى زەدەكيا.

پادىشاھ جەمەتنىڭ نەسەبنامىسى — سۈرگۈن بولغاندىن كېيىن

¹⁷ سۈرگۈن قىلىنغان يەكونىياھنىڭ ئوغۇللىرى: — شېئالتئەل ⁽⁴¹⁾ ئۇنىڭ ئوغلى ئىدى؛ ¹⁸ يەنە مالىقىرام، پەداياھ، شەناززار، يەكامىيا، ھوشاما ۋە نەبادىيا ئىدى.

¹⁹ پەداياھنىڭ ئوغۇللىرى زەرۇبابەل بىلەن شەمەي ئىدى؛ زەرۇبابەلنىڭ پەرزەنتلىرى: — مەشۇلام بىلەن ھانانىيا ۋە ئۇلارنىڭ سىڭلىسى شېلومىت ئىدى؛ ²⁰ ئۇنىڭ يەنە ھاشۇباھ، ئوھەل، بەرەكيا، ھاسادىيا، يۇشاب-ھەسەد قاتارلىق بەش ئوغلى بار ئىدى.

²¹ ھانانىيانىڭ ئوغۇللىرى پىلاتىيا ۋە يەشايا ئىدى؛ ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى يەنە رېفايانىڭ ئوغۇللىرى، ئاراننىڭ ئوغۇللىرى، ئوبادىيانىڭ ئوغۇللىرى ۋە شېكانىيانىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. ²² شېكانىيانىڭ ئەۋلادلىرى مۇنۇلار: ئۇنىڭ ئوغلى شېمايا؛ شېمايانىڭ ئوغۇللىرى ھاتتۇش، يىگېئال ⁽⁴²⁾، بارىيا، نېئارىيا، شافات بولۇپ جەمئىي ئالتە ئىدى. ²³ نېئارىيانىڭ ئوغۇللىرى ئەليوپىناي، ھەزەكيا، ئازرىكام بولۇپ جەمئىي ئۈچ ئىدى. ²⁴ ئەليوپىناينىڭ ئوغۇللىرى خوداۋىيا، ئەلىياشسېب، پەلايا، ئاككۇب، يوهانان، دېلايا، ئانانى بولۇپ جەمئىي يەتتە ئىدى.

يەھۇدا ئەۋلادلىرىنىڭ تەكرار بايان قىلىنىشى

¹ يەھۇدانىڭ ئوغۇللىرى پەرەز، ھەزرون، كارمى، خۇر ۋە شوبال ئىدى. ² شوبالنىڭ ئوغلى رېئايادىن جاھات تۆرەلدى؛ جاھاتتىن

4

⁴⁰ باشقا شەكلى «يەھوئاكىن».

⁴¹ باشقا شەكلى «سالائىئەل».

⁴² ياكى «ئىگال».

ئاخۇماي بىلەن لاخاد تۆرەلدى. بۇلار زوراتىي جەمەتىدىن ئىدى. ³ ئېتامنىڭ ئوغۇللىرى ⁽⁴³⁾ يىزرەئەل، ئىشما، ئىدباش ئىدى؛ ئۇلارنىڭ سىڭلىسىنىڭ ئىسمى ھازىللىپونى ئىدى. ⁴ گەدورنىڭ ئاتىسى پەنئۇئەل؛ خۇشاھنىڭ ئاتىسى ئېزەر ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى بەيت-لەھەمنىڭ ئاتىسى بولغان ئەفراتاهنىڭ تۇنجى ئوغلى خۇردىن تۆرەلگەن.

⁵ تەكوئانىڭ ئاتىسى ئاشخۇرنىڭ ھېلاھ ۋە ئائاراه دېگەن ئىككى ئايالى بار ئىدى. ⁶ ئائاراه ئاشخۇرغا ئاخۇززام، ھەفەر، تەمەنى، خاناشتارنى تۇغۇپ بەردى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئائاراهنىڭ ئوغۇللىرى. ⁷ ھېلاھنىڭ ئوغۇللىرى زەرەت، زۇھار بىلەن ئەتئان ۋە ⁸ كوز ئىدى؛ كوزدىن ئانوب، ھاززىببا بىلەن خارۇمنىڭ ئوغلى ئاخارەلنىڭ جەمەتلىرى تۆرەلدى.

⁹ يابەز ئۆز قېرىنداشلىرى ئىچىدە ھەممىدىن بەك ھۆرمەتلىك ئىدى، ئانىسى: «تۇغۇتى ئۈستىدە بەك ئازاپلاندىم» دەپ ئۇنىڭغا يابەز دېگەن ئىسمىنى قويغان ⁽⁴⁴⁾. ¹⁰ يابەز ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا ئىزا قىلىپ: «مېنى ناھايىتى كۆپ بەرىكەتلىگەن بولساڭ، زېمىنىمنى كېڭەيتسەڭ، قۇلۇڭ بىلەن مېنى يۆلەپ، بالا-قازادىن ساقلاپ، ماڭا ئازاب-ئوقۇبەتنى كۆرسەتمىگەيسەن!» - دەپ تىلىدى. خۇدا ئۇنىڭ تىلىگىنى ئىجابەت ئەيلەدى.

¹¹ شۇخاھنىڭ ئىنىسى كېلۇتتىن مېخىر تۆرەلگەن؛ مېخىر ئېشتوننىڭ ئاتىسى ئىدى. ¹² ئېشتوندىن بەيت-رافا، پاسېئاه ۋە ئىر-ناھاشنىڭ ئاتىسى ⁽⁴⁵⁾ تېخىنناھ تۆرەلدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى رىكاھلىقلار ئىدى.

¹³ كېنازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل بىلەن سېرايا ئىدى؛ ئوتنىيەلنىڭ ئوغلى خاتات بىلەن مېئونوتاي ئىدى. ¹⁴ مېئونوتايىدىن ئوفراھ تۆرەلدى. سېرايادىن «ھۈنەرۋەنلەر جىلغىسى» دىكىلەرنىڭ ⁽⁴⁶⁾ ئەجدادى بولغان يۇئاب تۆرەلدى (ئۇلار

⁴³ ياكى «ئېتامنىڭ ئاتىسىدىن بولغان...» (كۆپ كونا كۆچۈرمىلەردە «ئاتىسى» دېيىلىدۇ). مۇشۇ يەردە بىر قىسىم قەدىمكى تەرجىمە نۇسخىلىرىدىن پايدىلىنىپ «ئوغۇللىرى» دەپ ئالدۇق.

⁴⁴ يابەزنىڭ يەھۇدا جەمەتىنىڭ قايسى ئائىلىسىدىن چىققانلىقى توغرىلىق باشقا خەۋىرىمىز يوق. كورنىڭ ئائىلىسىدىن بولۇشى مۇمكىن (8-ئايەتنى كۆرۈڭ). ئىبرانىي تىلىدا «ئازاب» ۋە «يابەز» دېگەننىڭ تەلەپپۇزى يېقىن.

⁴⁵ ياكى «ناھاش شەھىرىدىكىلەرنىڭ ئاتىسى».

⁴⁶ ئىبرانىي تىلىدا «گى-خاراشىم».

ئەسلىدە ھۈنەرۋەنلەر ئىدى). ¹⁵ يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالىبىنىڭ ئوغۇللىرى ئىرۇ، ئېلاھ بىلەن ئاتام ئىدى؛ ئېلاھنىڭ ئوغلى كېناز ئىدى. ¹⁶ يەھاللىلەلنىڭ ئوغۇللىرى زىق بىلەن زىفاھ، تىرىيا بىلەن ئاسارىيەل ئىدى. ¹⁷⁻¹⁸ ئەزراڭ ئوغۇللىرى: – يەتەر، مېرە، ئېفەر ۋە يالونار؛ مېرە پىرەۋنىڭ قىزى بىتىيانى ئالدى؛ ئۇ ھامىلىدار بولۇپ مەرىيەم، شامماي بىلەن ئېشتېموئاننىڭ ئاتىسى ئىشباھنى تۇغدى. بۇلار بىتىيادىن بولغان ئوغۇللار. مېرەنىڭ يەھۇدالاردىن بولغان ئايالى بولسا گەدورنىڭ ئاتىسى يەرەدننى، سوكوھنىڭ ئاتىسى ھەبەر بىلەن زانۇئاھنىڭ ئاتىسى يەكۇتىيەلنى تۇغدى.

¹⁹ ناھامنىڭ سىڭلىسى خۇدىيانىڭ ئايالىدىن گارمىلىق كېئىلاھنىڭ ئاتىسى بىلەن مائاكات جەمەتىدىن بولغان ئېشتېموئاننىڭ ئاتىسى تۆرەلگەن. ²⁰ شىموئىنىڭ ئوغۇللىرى ئامنون ۋە رىنناھ، بەن-ھانان بىلەن تىلون ئىدى. يىشىنىڭ ئوغۇللىرى زوھەت بىلەن بىن-زوھەت ئىدى.

²¹ شېلاھ يەھۇدانىڭ ئوغلى ئىدى؛ ئۇنىڭدىن تۆرەلگەن لېكاھنىڭ ئاتىسى ئېر، مارەشاھنىڭ ئاتىسى لائاداه ۋە بەيت-ئاشىيادا ئولتۇراقلاشقان چەكەمەن توقۇغۇچىلارنىڭ جەمەتلىرى ²² ۋە يەنە يوكىم، كوزىبالىقلار، يوشاش بىلەن ساراف (بۇلار ئىككىسى موئاب يۇرتىغا ھۆكۈمرانلىق قىلغان) ۋە ياشۇبى-لەھەملەرمۇ بار ئىدى (بۇلارنىڭ ھەممىسى قەدىمكى خاتىرىلەردۇر). ²³ بۇلار نېتايىم ۋە گەدەراھدا ئولتۇراقلاشقان بولۇپ، كۇلاچىلار ئىدى؛ ئۇلار شۇ يەردە تۇرۇپ پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە بولاتتى.

شىمېئوننىڭ ئەۋلادلىرى

²⁴ نەمۇئەل ⁽⁴⁷⁾ ۋە يامىن، يارىب، زەراھ بىلەن سائۇل شىمېئوننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. ²⁵ شالوم سائۇلنىڭ ئوغلى؛ مېبسام شالومنىڭ ئوغلى، مىشما مېبسامنىڭ ئوغلى ئىدى. ²⁶ مىشماننىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىلەر: – مىشماننىڭ ئوغلى خاممۇئەل؛ خاممۇئەلنىڭ ئوغلى زاككۇر؛ زاككۇرنىڭ ئوغلى شىمەي ئىدى.

²⁷ شىمەينىڭ ئون ئالتە ئوغلى، ئالتە قىزى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ ئاكا-ئىنىلىرىنىڭ پەرزەنتى كۆپ بولمىغاچقا، ئۇلارنىڭ ھەرقايسىسىنىڭ جەمەتىنىڭ پەرزەنتلىرى يەھۇدا جەمەتىنىڭكىدەك ئۇنداق كۆپ بولمىغان. ²⁸ ئۇلار بەئەر-شېبا، مولاداھ، ھازار-شۇئال، ²⁹ بىلخاھ، ئېزەم، تولاد، ³⁰ بېتۇئەل، خورماھ، زىكلاگ، ³¹ بەيت-ماركابوت، ھازار-سۇسىم، بەيت-بىرى ۋە شائارائىمغا ماكانلاشقاندى. تاكى داۋۇت پادىشاھنىڭ دەۋرىگىچە بۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ئىدى. ³² ئۇلار ئولتۇراقلاشقان جايلار ئېتام، ئايىن، رىممون، توكەن ۋە ئاشان قاتارلىق بەش شەھەرنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالغان. ³³ ۋە بۇ شەھەرلەرنىڭ ئۆپچۈرىسىدىكى بارلىق يېزا-كەنتلەر تاكى بائالغا ⁽⁴⁸⁾ قەدەر شۇلارغا قارايتتى. بۇلار بولسا ئۇلار ماكانلاشقان جايلار بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئۆز نەسەبنامىلىرىمۇ بار ئىدى.

³⁴ ئۇلارنىڭ جەمەت باشلىرى مېشوباب، يامەك، ئامازىيانىڭ ئوغلى يوشاھ، ³⁵ يۇئېل، يوسىبىيانىڭ ئوغلى يەھۇ (يوسىبىيا سېرايانىڭ ئوغلى، سېرايا ئاسىئەلنىڭ ئوغلى ئىدى)، ³⁶ ئەليوينا، يائاكوباھ، يەشواھيا، ئاسايا، ئادىئەل، يەسىمئەل، بىنايا ³⁷ ۋە شىفىنىڭ ئوغلى زىئالار ئىدى (شىفى ئاللوننىڭ ئوغلى، ئاللون يەدايانىڭ ئوغلى، يەدايا شىمىرنىڭ ئوغلى، شىمىرى شېمايانىڭ ئوغلى ئىدى). ³⁸ يۇقىرىدا خاتىرىلەپ ئۆتۈلگەن ئىسىملارنىڭ ھەممىسى ھەرقايسى جەمەت باشلىرى ئىدى؛ بۇلارنىڭ جەمەتلىرىنىڭ ھەممىسى ناھايىتى گۈللەنگەنىدى. ³⁹ ئۇلار قوي پادىلىرىغا ئوتلاق ئىزلەپ تاكى گەدور ئېغىزىغىچە، يەنى جىلغىنىڭ كۈن چىقىش تەرىپىگىچە بارغانىدى. ⁴⁰ ئۇلار شۇ يەردە يايىپىشىل، ناھايىتى مۇنبەت بىر ئوتلاق تاپقان؛ ئۇ يەر تولىمۇ كەڭ، ھەم تازا ھەم تىنچ ئىدى. ئىلگىرى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشقانلار ھامدىكىلەردىن ئىكەن.

⁴¹ يۇقىرىدا تىلغا ئېلىپ ئۆتۈلگەن كىشىلەر يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ زامانىدا شۇ ھامدىكىلەرنىڭ چېدىرلىرىغا ۋە ئۇ يەرلەردە ئولتۇرۇشلۇق مېنۇلۇقلارغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى تامامەن يوقاتقاندى، تاكى بۈگۈنگە قەدەر؛ ئۇلار شۇلارنىڭ يەرلىرىگە ماكانلاشتى، چۈنكى ئۇ يەرلەردە پادىلىرىنى باققۇدەك ئوتلاق بار ئىدى.

⁴² شۇ چاغلاردا شىمىئونلاردىن يەنە بەش يۈز كىشى سېتىرى تېغىغا قاراپ ماڭدى، ئۇلارنىڭ يولباشچىلىرى يىشىنىڭ ئوغۇللىرى پىلاتىيا، نېئارىيا، رېفائىيا بىلەن ئۆزىنىڭ ئىدى؛ ⁴³ ئۇلار قېچىپ تىرىك قالغان ئامالەكلەرنىمۇ ئۆلتۈرۈپ، بۈگۈنگە قەدەر شۇ يەردە ماكانلىشىپ ئۆتۈۋاتىدۇ.

رۇبەنىنىڭ ئەۋلادلىرى

5

¹ ئىسرائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەنىنىڭ ئوغۇللىرى مۇنۇلار: -
(رۇبەن گەرچە تۇنجى ئوغۇل بولغىنى بىلەن، لېكىن ئاتىسىنىڭ توقىلى بىلەن زىنا قىلغانلىقى ئۈچۈن ⁽⁴⁹⁾، ئۇنىڭ چوڭ ئوغۇللۇق ھوقۇقى ئىسرائىلنىڭ ئوغلى بولغان يۇسۇپنىڭ ئوغۇللىرىغا ئۆتكۈزۈۋېتىلگەن. شۇڭا نەسەبنامە بويىچە ئۇ چوڭ ئوغۇل ھېسابلانمايدۇ. ² يەھۇدا قېرىنداشلىرى ئىچىدە ئۈستۈنلۈككە ئىگە بولغان بولسىمۇ ۋە ئىدارە قىلغۇچى ⁽⁵⁰⁾ ئۇنىڭدىن چىققان بولسىمۇ، لېكىن چوڭ ئوغۇللۇق ھوقۇقى يۇسۇپكە تەۋە بولۇپ كەتكەن):

³ ئىسرائىلنىڭ تۇنجىسى رۇبەنىنىڭ ئوغۇللىرى مۇنۇلار: - ھانوخ ۋە پاللو، ھەزرون ۋە كارمى.

⁴ يوبېلنىڭ ئەۋلادلىرى مۇنۇلار: - يوبېلنىڭ ئوغلى شېمايا، شېمايانىڭ ئوغلى گوگ، گوگنىڭ ئوغلى شىمەي، ⁵ شىمەينىڭ ئوغلى مىكاھ، مىكاھنىڭ ئوغلى رېئايىا، رېئايانىڭ ئوغلى بائال، ⁶ بائالنىڭ ئوغلى بەئەراھ: بەئەراھ ئاسۇرىيە ⁽⁵¹⁾ پادىشاھى تىلگات-پىلنەسەر تەرىپىدىن تۇتقۇن قىلىپ كېتىلگەن. ئۇ چاغدا ئۇ رۇبەن قەبىلىسىنىڭ باشلىقى ئىدى.

⁷ ئۇنىڭ ئىنىلىرى نەسەبنامىسىدە خاتىرىلەنگەندەك، جەمەتلىرىنىڭ تارىخى بويىچە يولباشچى بولغان جەئىيەل، زەكەرىيا ۋە بېلا دەپ پۈتۈلگەندى.

⁴⁹ ئىبرانىي تىلىدا «ئاتىسىنىڭ ياتقان ئورنىنى بۇلغىغىنى ئۈچۈن...» بىلەن ئىپادىلىنىدۇ. «يار» 22:35 نى كۆرۈڭ.

⁵⁰ «ئىدارە قىلغۇچى» بەلكىم داۋۇت پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىنى كۆرسىتىدۇ.

⁵¹ ئاسۇرىيە ئىبرانىي تىلىدا «ئاشۇر».

⁸ (بېلا ئازازنىڭ ئوغلى، ئازاز شېماننىڭ ئوغلى، شېما يوپىلنىڭ ئوغلى ئىدى). يوپىلار ئاروئەردە، نېبو ۋە بائال-مېئونىچە سوزۇلغان جايلاردا تۇراتتى. ⁹ ئۇلار يەنە كۈن چىقىشقا قاراپ تاكى ئېفرات دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى چۆلنىڭ كىرىش ئېغىزىغا قەدەر ئولتۇراقلاشتى؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ گىلىئاد يۇرتىدىكى چارۋا ماللىرى كۆپىيىپ كەتكەنىدى. ¹⁰ سانئۇلنىڭ سەلتەنتىنىڭ كۈنلىرىدە ئۇلار ھاگارىيلار بىلەن ئۇرۇش قىلىشتى؛ ھاگارىيلار ئۇلارنىڭ قولىدا مەغلۇپ بولغاندىن كېيىن ئۇلار گىلىئادنىڭ كۈن چىقىش تەرىپىدىكى پۈتۈن زېمىندا ھاگارىيلارنىڭ چېدىرلىرىدا ماكانلاشتى.

گادنىڭ ئەۋلادلىرى

¹¹ ئۇلارنىڭ ئۇدۇلىدا گادنىڭ ئەۋلادلىرى تاكى سالكاھغا قەدەر باشان زېمىنىغا ماكانلاشقانىدى. ¹² باشاندا ماكانلاشقانلاردىن قەبىلە باشلىقى يوپىل، مۇئاۋىن قەبىلە باشلىقى شافام بار ئىدى؛ يەنە ياناي بىلەن شافاتمۇ بار ئىدى. ¹³ ئۇلارنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى جەمەتنامىلەر بويىچە مىكائىل، مەشۇلام، شېبا، يوراي، ياكىن، زىيا ۋە ئېبەر بولۇپ، جەمئىي يەتتە ئىدى. ¹⁴ يۇقىرىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئابىھايلىنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. ئابىھايىل خۇرنىڭ ئوغلى، خۇرى ياروپاھنىڭ ئوغلى، ياروپاھ گىلىئادنىڭ ئوغلى، گىلىئاد مىكائىلنىڭ ئوغلى، مىكائىل يەششايىنىڭ ئوغلى، يەششاي ياهدوننىڭ ئوغلى، ياهدو بۇزنىڭ ئوغلى ئىدى؛ ¹⁵ گۇزىنىڭ نەۋرىسى، ئابدىئەلنىڭ ئوغلى ئاخى ئۇلارنىڭ جەمەت بېشى ئىدى. ¹⁶ ئۇلار گىلىئادقا، باشانغا ۋە باشانغا تەۋە يېزا-كەنتلەرگە، شۇنداقلا پۈتكۈل شارون يايلىقىغا، تاكى تۆت چېتىگىچە ماكانلاشقانىدى. ¹⁷ بۇلارنىڭ ھەممىسى يەھۇدا پادىشاھى يوتام ۋە ئىسرائىل پادىشاھى يەروبوئامنىڭ سەلتەنتىنىڭ كۈنلىرىدە نەسەبنامىلەرگە پۈتۈلگەنىدى.

¹⁸ رۇبەن، گاد قەبىلىلىرىنىڭ ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ باتۇر، قالقان-قىلىچ تۇتالايدىغان، ئوقيا ئاتالايدىغان ھەم جەڭگە ماھىر قىرىق تۆت مىڭ يەتتە يۈز ئاتمىش جەڭگىۋار ئادىمى بار ئىدى. ¹⁹ ئۇلار ھاگارىيلار،

يەتۇرلار، نافىشلار ۋە نودابلار بىلەن جەڭ قىلغان.²⁰ ئۇلار جەڭ قىلغاندا مەدەت تېپىپ، ھاگارىيلار ۋە ئۇلار بىلەن ئىتتىپاقداشلارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلغان؛ چۈنكى ئۇلار جەڭ ئۈستىدە خۇداغا ئىزا قىلغان؛ ئۇلار ئۇنىڭغا تايانغاچقا، خۇدا ئۇلارنىڭ تىلىگىنى ئىجابەت قىلغان.²¹ ئۇلار يەنە دۈشمەننىڭ چارۋا-ماللىرىنى، جۈملىدىن ئەللىك مىڭ تۆگە، ئىككى يۈز ئەللىك مىڭ قوي، ئىككى مىڭ ئېشىكىنى ئولجا ئالغان ۋە يۈز مىڭ جاننى ئەسىر ئالغان.²² بۇ ئۇرۇش خۇدانىڭ نىيىتىدىن بولغاچقا، دۈشمەندىن ئۆلگەنلەر ناھايىتى كۆپ بولغان؛ سۈرگۈن قىلىنغۇچە ئۇلار شۇلارنىڭ يېرىنى ئىشغال قىلىپ تۇرغان.

ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسى

²³ ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەر باشاندىن بائال-ھەرمون، سېنېر، ھەرمون تېغىغا قەدەر بولغان زېمىندا يېيىلىپ ماكانلاشتى. ئۇلار زور كۆپەيگەن.²⁴ ئۇلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئېفەر، ئىشى، ئەلىيەل، ئازىئەل، يەرمىيا، خوداۋىيا ۋە يادىيەل ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ناھايىتى باتۇر جەڭچىلەر، مەشھۇر مۆتىۋەرلەر، شۇنداقلا ھەرقايسىسى ئۆز جەمەتىگە جەمەت بېشى ئىدى.²⁵ ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسىدىن يۈز ئۇرۇپ، بۇزۇقلۇق قىلىپ⁽⁵²⁾ خۇدا ئەسلىدە ئۆزلىرى ئالدىدا يوقاتقان شۇ يەردىكى تائىپىلەرنىڭ ئىلاھلىرىغا ئەگىشىپ كەتتى.²⁶ شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئاسۇرىيە پادىشاھى پۇل (يەنى ئاسۇرىيە پادىشاھى تىلگات-پىلنەسە) نىڭ روھىنى قوزغىشى بىلەن، ئۇ ئۇلارنى، يەنى رۇبەن قەبىلىسىدىكىلەرنى، گاد قەبىلىسىدىكىلەرنى ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەرنى خالاھ، خابور ۋە خاراغا ھەم گوزان دەرياسى بويىغا سۈرگۈن قىلىپ ئېلىپ كەتتى؛ ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى تاكى بۈگۈنگە قەدەر تېخىچە شۇ يەردە ماكانلىشىپ تۇرماقتا.

⁵² ئىبرانىي تىلىدا «بۇزۇقلۇق قىلىش» «پاھىشۋازلىق قىلىش» بىلەن ئىپادىلىنىدۇ. كۆچمە مەنسى، خۇداغا ۋاپاسىزلىق قىلىپ بۇتلارنىڭ كەينىدىن مېڭىشتىن ئىبارەت. ئۇنىڭ ئۈستىگە بۇ بۆتپەرەسلىككە مۇناسىۋەتلىك «بۇتقا ئاتالغان پاھىشۋازلىق» دېگەن ھەرىكەتلەرمۇ بار ئىدى.

لاۋىيلارنىڭ، جۈملىدىن باش كاھىنلارنىڭ نەسەبنامىسى

6

¹ لاۋىينىڭ ئوغۇللىرى گەرشون، كوھات ۋە مەرارى. ² كوھاتنىڭ ئوغلى ئامرام، ئىزھار، ھېرون ۋە ئۆزىئەل ئىدى. ³ ئامرامنىڭ پەرزەنتلىرى ھارۇن، مۇسا ۋە مەريەم⁽⁵³⁾ ئىدى. ھارۇننىڭ ئوغلى ناداب، ئابىھۇ، ئەلىئازار ۋە ئىتمار ئىدى. ⁴ ئەلىئازاردىن فىنھاس، فىنھاستىن ئابىشۇئا، ⁵ ئابىشۇئادىن يۇكىكى، يۇكىكىدىن ئۆزى، ⁶ ئۆزىدىن زەراھىيا، زەراھىيادىن مېرايوت، ⁷ مېرايوتتىن ئامارىيا، ئامارىيادىن ئاختۇب، ⁸ ئاختۇبتىن زادوك، زادوكتىن ئاخىمائاز، ⁹ ئاخىمائازدىن ئازارىيا، ئازارىيادىن يوهانان، ¹⁰ يوهاناندان ئازارىيا (بۇ ئازارىيا يېرۇسالېمدا سۇلايمان سالغۇزغان مۇقەددەس ئۆيىدە كاھىنلىق خىزمىتىدە بولغان)، ¹¹ ئازارىيادىن ئامارىيا، ئامارىيادىن ئاختۇب، ¹² ئاختۇبتىن زادوك، زادوكتىن شالۇم، ¹³ شالۇمدىن ھىلقىيا، ھىلقىيادىن ئازارىيا، ¹⁴ ئازارىيادىن سېرايا، سېرايادىن يەھوزاداك تۆرەلدى؛ ¹⁵ پەرۋەردىگار نېپوقادىن سارنىڭ ۋاستىسى بىلەن يەھۇدادىكىلەر بىلەن يېرۇسالېمدىكىلەرنى سۈرگۈن قىلىدىغان چاغدا، بۇ يەھوزاداكىمۇ سۈرگۈن قىلىنغان.

لاۋىينىڭ باشقا ئەۋلادلىرى

¹⁶ لاۋىينىڭ ئوغلى گەرشوم⁽⁵⁴⁾، كوھات ۋە مەرارى. ¹⁷ گەرشومنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى لىبنى ۋە شىمەي ئىدى. ¹⁸ كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى ئامرام، ئىزھار، ھېرون ۋە ئۆزىئەل ئىدى. ¹⁹ مەرارىنىڭ ئوغۇللىرى ماھلى ۋە مۇشى ئىدى. بۇلار لاۋىيلارغا مەنسۇپ ھەرقايسى جەمەتلەر ئىچىدىكى ئائىلىلەر ئىدى. ²⁰ گەرشومنىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: گەرشومنىڭ ئوغلى لىبنى، لىبنىنىڭ ئوغلى جاھات، جاھاتنىڭ ئوغلى زىمما، ²¹ زىمماھنىڭ ئوغلى يوتئا، يوتئاھنىڭ ئوغلى ئىددو، ئىددونىڭ ئوغلى زەراھ، زەراھنىڭ ئوغلى يىياتراي ئىدى.

⁵³ «مەريەم» ئىبرانى تىلىدا «ماريام».

⁵⁴ ياكى «گەرشون».

²² گوھاتىنىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: گوھاتىنىڭ ئوغلى ئاممىناداب، ئاممىنادابنىڭ ئوغلى كوراھ، كوراھنىڭ ئوغلى ئاسسىر،²³ ئاسسىرنىڭ ئوغلى ئەلكاناھ، ئەلكاناھنىڭ ئوغلى ئېبىئاساف، ئېبىئاسافنىڭ ئوغلى ئاسسىر،²⁴ ئاسسىرنىڭ ئوغلى تاھات، تاھاتنىڭ ئوغلى ئۇرىئەل، ئۇرىئەلنىڭ ئوغلى ئۇزىيا، ئۇزىيانىڭ ئوغلى شائۇل ئىدى.

²⁵ ئەلكاناھنىڭ ئوغۇللىرى ئاماساي ۋە ئاخىموت،²⁶ ئاخىموتنىڭ ئوغلى ئەلكاناھ⁽⁵⁵⁾، ئەلكاناھنىڭ ئوغلى زوفاي، زوفاينىڭ ئوغلى ناھات،²⁷ ناھاتنىڭ ئوغلى ئېلىئاب، ئېلىئابنىڭ ئوغلى يەروھام، يەروھامنىڭ ئوغلى ئەلكاناھ⁽⁵⁶⁾ ئىدى.

²⁸ سامۇئىلنىڭ ئوغۇللىرى تۆۋەندىكىچە: تۇنجى ئوغلى يوتېل، ئىككىنچى ئوغلى ئابىيا ئىدى.

²⁹ مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: مەرارىنىڭ ئوغلى ماھلى، ماھلىنىڭ ئوغلى لېنى، لېنىنىڭ ئوغلى شىمەي، شىمەينىڭ ئوغلى ئۇززا،³⁰ ئۇززانىڭ ئوغلى شىمىيا، شىمىيانىڭ ئوغلى ھاگگىيا، ھاگگىيانىڭ ئوغلى ئاساپا ئىدى.

داۋۇت نەغمە-ناۋا ئىشلىرىغا قويغان مەخسۇس ئادەملەر

³¹ داۋۇت ئەھدە ساندۇقى ئوبدان ئورۇنلاشتۇرۇلغاندىن⁽⁵⁷⁾ كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە نەغمىچىلىك ئىشلىرىغا مەسئۇل بولۇشقا تۆۋەندىكى كىشىلەرنى قويدى.³² ئۇلار تاكى سۇلايمان يېرۇسالېمدا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ياساتقانغا قەدەر، «جامائەت چېدىرى»نىڭ⁽⁵⁸⁾ ئالدىدا كۆي ئېيتىش خىزمىتىنى ئۆتەپ كەلدى. ئۇلار ۋەزىپىسىنى بەلگىلەنگەن تەرتىپى بىلەن

⁵⁵ ياكى «ئەلكاناھنىڭ ئوغۇللىرى — ئۇنىڭ (يەنى ئاخىموتنىڭ) ئوغلى ئەلكاناھ...». كونا كۆچۈرمىلەردە نەچچە ۋارىيانت بار.

⁵⁶ گرېك تىلىدىكى تەرجىمىسى (LXX)دە مۇشۇ يەردە: «ئەلكاناھنىڭ ئوغلى سامۇئىل» دېگەن سۆزلەر قوشۇلدى. دەرۋەقە، ئەلكاناھنىڭ ئوغلى سامۇئىل ئىدى («1-سام». 1:1-20 نى كۆرۈڭ.

⁵⁷ «ئەھدە ساندۇقى ئوبدان ئورۇنلاشتۇرۇلغان...» دېگەنلىك ئىبرانىي تىلىدا «ئەھدە ساندۇقى ئاراملىققا قويۇلغان...» دېگەن سۆزلەر بىلەن ئىپادىلىنىدۇ.

⁵⁸ ياكى «ئىبادەت ماكان-چېدىرى». «1-پاد». 4:8 نى كۆرۈڭ.

ئۆتتەندى. ³³ تۆۋەندىكىلەر ۋەزىپە ئۆتىگەن ئادەملەر ۋە ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى:
 — كۋاتىننىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە: — نەغمىچى ھېمان بار ئىدى. ھېمان
 يۈنپىلنىڭ ئوغلى، يۈنپىل سامۇئىلنىڭ ئوغلى ئىدى. ³⁴ سامۇئىل ئەلكاناھنىڭ
 ئوغلى، ئەلكاناھ يەروھامنىڭ ئوغلى، يەروھام ئەلىيەلنىڭ ئوغلى، ئەلىيەل
 تۈئاھنىڭ ئوغلى، ³⁵ تۈئاھ زۇفنىڭ ئوغلى، زۇف ئەلكاناھنىڭ ئوغلى، ئەلكاناھ
 ماھاتنىڭ ئوغلى، ماھات ئاماسايىنىڭ ئوغلى، ³⁶ ئاماساي ئەلكاناھنىڭ ئوغلى،
 ئەلكاناھ يۈنپىلنىڭ ئوغلى، يۈنپىل ئازارىيانىڭ ئوغلى، ئازارىيا زەفانىيانىڭ
 ئوغلى، ³⁷ زەفانىيا تاھاتنىڭ ئوغلى، تاھات ئاسسىرنىڭ ئوغلى، ئاسسىر
 ئېبىئاسافنىڭ ئوغلى، ئېبىئاساف كوراھنىڭ ئوغلى، ³⁸ كوراھ ئىزھارنىڭ ئوغلى،
 ئىزھار كۋاتىننىڭ ئوغلى، كۋات لاۋىيىنىڭ ئوغلى، لاۋىي ئىسرائىلنىڭ ئوغلى
 ئىدى. ³⁹ ھېماننىڭ ئۇ ئۆزى تەرىپىدە خىزمەتتە تۇرغان قېرىندىشى ئاساف ئىدى.
 ئاساف بولسا بەرەكىيانىڭ ئوغلى، بەرەكىيا شىمىيانىڭ ئوغلى، ⁴⁰ شىمىيا
 مىكائىلنىڭ ئوغلى، مىكائىل بائاسىيانىڭ ⁽⁵⁹⁾ ئوغلى، بائاسىيا مالكىيانىڭ
 ئوغلى، ⁴¹ مالكىيا ئېتىننىڭ ئوغلى، ئېتىن زەراھنىڭ ئوغلى، زەراھ ئاداياننىڭ
 ئوغلى، ⁴² ئاداي ئېتەننىڭ ئوغلى، ئېتەن زىمماھنىڭ ئوغلى، زىمماھ شىمەينىڭ
 ئوغلى، ⁴³ شىمەي جاھاتنىڭ ئوغلى، جاھات گەرشومنىڭ ئوغلى، گەرشوم
 لاۋىيىنىڭ ئوغلى ئىدى.

⁴⁴ ھېمان بىلەن ئاسافنىڭ سول تەرىپىدە خىزمەتتە تۇرغان قېرىنداشلىرى
 مەراننىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئېتانلار ئىدى. ئېتان بولسا كىشىنىڭ ئوغلى ئىدى،
 كىشى ئابدىنىڭ ئوغلى، ئابدى ماللۇقنىڭ ئوغلى، ⁴⁵ ماللۇق ھاشابىيانىڭ
 ئوغلى، ھاشابىيا ئامازىيانىڭ ئوغلى، ئامازىيا ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ⁴⁶ ھىلقىيا
 ئامزىنىڭ ئوغلى، ئامزى باننىڭ ئوغلى، بانى شېمەرنىڭ ئوغلى، ⁴⁷ شېمەر
 ماھلىنىڭ ئوغلى، ماھلى مۇشنىڭ ئوغلى، مۇشى مەراننىڭ ئوغلى، مەرانى
 لاۋىيىنىڭ ئوغلى ئىدى.

ھارۇن ئەۋلادلىرىنىڭ ۋەزىپىلىرى

⁴⁸ ئۇلارنىڭ قالغان لاۋىي قېرىنداشلىرى بولسا ھەممىسى خۇدانىڭ ئۆيى، يەنى ئىبادەت چېدىرىدىكى باشقا خىزمەتلەرنى بېجىرىشكە ئاتالغانىدى.

⁴⁹ ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى بولسا خۇدانىڭ خىزمەتكارى مۇساننىڭ تاپلىغىنىدەك كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇلىدىغان قۇربانغاھتا قۇربانلىقلار سۇنۇپ، خۇشبۇيگاھدا خۇشبۇي يېقىپ، مۇقەددەسگاھدىكى ⁽⁶⁰⁾ بارلىق خىزمەتلەرنى ئادا قىلاتتى، شۇنداقلا ئىسرائىللار ئۈچۈن كەچۈرۈم-كافارەت ⁽⁶¹⁾ ئىشلىرىنى قىلاتتى.

⁵⁰ ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلسازار، ئەلسازارنىڭ ئوغلى فىنھاس، فىنھاسنىڭ ئوغلى ئابىشۇيا، ⁵¹ ئابىشۇيانىڭ ئوغلى بۇكىكى، بۇكىكىنىڭ ئوغلى ئۇزى، ئۇزىنىڭ ئوغلى زەراھىيا، ⁵² زەراھىيانىڭ ئوغلى مېرايوت، مېرايوتنىڭ ئوغلى ئامارىيا، ئامارىيانىڭ ئوغلى ئاختۇب، ⁵³ ئاختۇبىنىڭ ئوغلى زادوك، زادوكنىڭ ئوغلى ئاخىمائاز ئىدى.

ھارۇن ئەۋلادلىرىنىڭ شەھەرلىرى

⁵⁴ تۆۋەندىكىلەر ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ئۆز زېمىنى ئىچىدە ماكان تۇتۇپ ئولتۇرغان يەرلىرى: - كوھات جەمەتىنىڭ يەرلىرى بولسا (مۇشۇ يەرلەر چەك تاشلاش ئارقىلىق ئۇلارغا تەقسىم قىلىنغان) ⁽⁶²⁾: -

⁵⁵ يەھۇدا زېمىنىدىكى ھېبرون ۋە ھېبروننىڭ تۆت ئەتراپىدىكى ئېتىزلىقلىرى ئۇلارغا تەقسىم قىلىنغان ⁵⁶ (لېكىن بۇ شەھەرنىڭ ئەتراپىدىكى ئوتلۇقلار ۋە شەھەرگە قاراشلىق يېزا-كەنتلەر بولسا يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالبەككە

⁶⁰ «مۇقەددەسگاھ» ياكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي».

⁶¹ «كافارەت» - «گۇناھلارنى يېپىش» دېگەن گەپ.

⁶² «چەك تاشلانغاندا» - يەشۇئا پەيغەمبەر بولغان ۋاقىتتا، ئىسرائىلنىڭ ھەربىر قەبىلىسى ئىگىلەيدىغان يەرلەر چەك تاشلاش ئارقىلىق بېكىتىلگەنىدى «يەشۇئا» 21-بابنى كۆرۈڭ.

بېرىلدى). ⁵⁷ ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا «پاناھلىق شەھىرى» ⁽⁶³⁾ ھېبرون بېرىلدى؛ بۇنىڭدىن باشقا لېبناھ بىلەن ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ياتتىر، ئېشتېمونا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ⁵⁸ ھىلەن ⁽⁶⁴⁾ ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، دەبىر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ⁵⁹ ئاشان ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، بەيت-شەمەش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارمۇ تەقسىم قىلىنغان؛ ⁶⁰ يەنە بىنيامىن قەبىلىسىدىكى زېمىندىن گېبا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئالەمەت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئاناتوت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بۆلۈپ بېرىلگەن. ئۇلار جەمەتلىرى بويىچە ئېرىشكەن شەھەر جەمئىي ئون ئۈچ بولدى.

⁶¹ كۇھاتنىڭ باشقا ئەۋلادلىرىغا بولسا تاشلانغان چەككە چىققىنى بويىچە، ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ⁽⁶⁵⁾ ئون شەھەر بۆلۈپ بېرىلدى.

⁶² گەرشومنىڭ ئەۋلادلىرىغا، جەمەتكە قاراپ، ئىسساكار قەبىلىسى، ئاشىر قەبىلىسى، نفتالى قەبىلىسى ۋە باشان يۇرتىدىكى ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئون ئۈچ شەھەر بۆلۈپ بېرىلدى.

⁶³ مەراننىڭ ئەۋلادلىرىغا، جەمەتكە قاراپ، تاشلانغان چەككە چىققىنى بويىچە، رۇبەن قەبىلىسى، گاد قەبىلىسى ۋە زەبۇلون قەبىلىسىدىن ئون ئىككى شەھەر بۆلۈپ بېرىلدى.

⁶⁴ ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ بۇ شەھەرلەرنى ۋە ئۇلارغا تەۋە ئېتىزلىقلارنىڭ ھەممىسىنى لاۋىيلارغا بۆلۈپ بەردى. ⁶⁵ ئۇلار تاشلانغان چەككە چىققىنى بويىچە، يەنە يۇقىرىدا نامى ئاتالغان شەھەرلەرنى يەھۇدا قەبىلىسىدىن، شىمېئون قەبىلىسىدىن ۋە بىنيامىن قەبىلىسىدىن ئېلىپ ئۇلارغا بەردى.

⁶⁶ كۇھاتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن بولغان بەزى جەمەتلەرگە ئەفرائىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنى تەۋەسىدىكى شەھەرلەردىن بۆلۈپ بېرىلگەنلىرىمۇ بولدى. ⁶⁷ ئىسرائىللار ئۇلارغا يەنە ئىككى «پاناھلىق شەھىرى»، يەنى ئەفرائىم تاغلىقىغا جايلاشقان شەكەم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى ۋە گەزەر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى

⁶³ «پاناھلىق شەھىرى» — «چۆل»، 34-6:35 نى شۇ ئايەتلەردىكى ئىزاھاتلارنى كۆرۈڭ.

⁶⁴ ياكى «ھىلەز» ياكى «ھولون» («يە»، 15:21).

⁶⁵ بەزى كونا كۆچۈرمىلەردە «ئەفرائىم قەبىلىسى (زېمىنى)دىن ۋە دان قەبىلىسى (زېمىنى) دىنمۇ» دېگەن سۆز قوشۇلىدۇ. 66-ئايەتنىمۇ كۆرۈڭ.

بەردى؛⁶⁸ يەنە يوكمىيام ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، بەيت-ھورون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى،⁶⁹ ئايچالون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، گات-رىمىمون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى ئۇلارغا بەردى.⁷⁰ ئىسرائىللار يەنە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىن ئانېر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، بىلېئام ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى كۇھاتنىڭ قالغان جەمەتلىرىگە بەردى.

⁷¹ گەرشومنىڭ ئەۋلادلىرىغا ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىكى جەمەتلەرنىڭ زېمىنىدىن باشاندېكى گولان ۋە گولانغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئاشتاروت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛⁷² ئىسساكار قەبىلىسىدىن كەدەش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، دابرات⁽⁶⁶⁾ ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار،⁷³ راموت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئانەم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛⁷⁴ ئاشىر قەبىلىسىدىن ئۇلارغا ماشال ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئابدون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار،⁷⁵ خۇكوك ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، رەھوب ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛⁷⁶ نفتالى قەبىلىسىدىن گالىلىيەدىكى كەدەش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ھاممون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، كىرىئاتايىم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارمۇ بېرىلدى.

⁷⁷ مەرارىنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىغا بولسا زەبۇلون قەبىلىسىدىن رىمىمون⁽⁶⁷⁾ ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، تابور ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛⁷⁸ يەنە رۇبەن قەبىلىسىنىڭكىدىن، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىن، يېرىخونىڭ شەرقىي ئۇدۇلىدىكى، يەنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ كۈنچىقىش بويىدىكى يەرلەردىن چۆلىدىكى بەزەر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ياهزاھ ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار،⁷⁹ كەدەموت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، مېفائات ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛⁸⁰ گاد قەبىلىسىدىنمۇ بولسا ئۇلارغا گىلبئادتىكى راموت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ماھانائىم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار،⁸¹ ھەشبون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، يانازەر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى.

⁶⁶ ياكى «دوبرات».

⁶⁷ بەزى كونا كۆچۈرمىلەردە مۇشۇ يەردە (مەسىلەن، تەۋراتنىڭ گرېك تىلىدىكى تەرجىمىسى LXX دە) «يوكنىيام ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئوتلاقلار، كارتاھ ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار ۋە رىمىمون....» دېيىلىدۇ.

ئىسساكارنىڭ ئەۋلادلىرى

7

¹ ئىسساكارنىڭ ئوغۇللىرى: - تولا، پۇئاھ، ياشۇب ۋە شىمرون دېگەن تۆتەيلەن ئىدى. ² تولانىڭ ئوغۇللىرى: - ئۇزى، رىفايا، يېرىيەل، ياھماي، يېسام ۋە سامۇئەلدىن ئىبارەت، بۇلارنىڭ ھەممىسى جەمەت بېشى ئىدى. داۋۇتنىڭ زامانىدا تولانىڭ ئادەم سانى نەسەبنامىلەردە يىگىرمە ئىككى مىڭ ئالتە يۈز باتۇر جەڭچى دەپ خاتىرىلەنگەن. ³ ئۇزىنىڭ ئوغلى ئىزراقىيا ئىدى، ئىزراقىيانىڭ ئوغۇللىرى مىكائىل، ئوبادىيا، يوشىل ۋە ئىشىيا ئىدى. بۇ بەشەيلەننىڭ ھەممىسى جەمەت بېشى ئىدى. ⁴ نەسەبنامىلەر بويىچە ئۇلار بىلەن بىللە ھېسابلانغانلاردىن جەڭگىۋار ئوتتۇز ئالتە مىڭ ئادەم بار ئىدى؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ خوتۇن، بالا-چاقىلىرى ناھايىتى كۆپ ئىدى.

⁵ بۇلارنىڭ ئىسساكارنىڭ بارلىق جەمەتلىرى ئىچىدىكى باتۇر جەڭچى قېرىنداشلىرى بىلەن قوشۇلۇپ، نەسەب بويىچە تىزىمغا ئېلىنغان جەمئىي سەككىسەن يەتتە مىڭ ئادىمى بار ئىدى.

بىنياميننىڭ ئەۋلادلىرى

⁶ بىنياميننىڭ بېلا، بەكەر ۋە يەدىيايەل دېگەن ئۈچ ئوغلى بار ئىدى. ⁷ بېلانىڭ ئېزبون، ئۇزى، ئۇزىئەل، يەرموت ۋە ئىرى دېگەن بەش ئوغلى بولۇپ، ھەممىسى جەمەت بېشى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرىگە تىزىمغا ئېلىنغان جەمئىي يىگىرمە ئىككى مىڭ ئوتتۇز تۆت باتۇر جەڭچى بار ئىدى. ⁸ بەكەرنىڭ ئوغۇللىرى زېمىراھ، يوشاش، ئەلىئېزەر، ئەلىيويىناي، ئومىر، يەرموت، ئابىيا، ئاناتوت ۋە ئالامەت ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى بەكەرنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، ⁹ جەمەت باشلىرى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرىگە تىزىمغا ئېلىنغان جەمئىي يىگىرمە مىڭ ئىككى يۈز باتۇر جەڭچى بار ئىدى. ¹⁰ يەدىيايەلنىڭ ئوغلى بىلھان ئىدى؛ بىلھاننىڭ ئوغۇللىرى يەئۇش، بىنيامين، ئەخۇد، كەئاناناھ، زېتان، تارشىش ۋە ئاخشاھار ئىدى؛ ¹¹ بۇلارنىڭ ھەممىسى يەدىيايەلنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت باشلىرى ۋە باتۇر جەڭچىلەر

ئىدى. ئۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرىگە تىزىملانغانلارنىڭ جەڭگە چىقىلايدىغانلىرى جەمئىي ئون يەتتە مىڭ ئىككى يۈز ئىدى. ¹² شۇپىيىلار ۋە خۇپىيىلار بولسا يەنە ئىرنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى؛ ھۇشىيلار ئاخەرنىڭ ⁽⁶⁸⁾ ئەۋلادلىرى ئىدى.

ناقتالىنىڭ ئەۋلادلىرى

¹³ ناقتالىنىڭ ئوغۇللىرى: ياهزىئەل، گۇنى، يەزەر، شالوم؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى بىلھاهنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى.

ماناسسەھنىڭ ئەۋلادلىرى

¹⁴ ماناسسەھنىڭ ئوغۇللىرى: — ئۇنىڭ سۇرىيەلىك توقىلىدىن ئاسرىئەل تۆرەلگەن؛ ئۇنىڭدىن يەنە گىلپئادنىڭ ئاتىسى ماكر تۇغۇلغان. ¹⁵ ماكر شۇپىيىلار ۋە خۇپىيىلار ئارىسىدىنمۇ ئايال ئالغان (ماكرنىڭ ⁽⁶⁹⁾ سىڭلىسىنىڭ ئىسمى ماناكاھ ئىدى). ماكرنىڭ ئىككىنچى ئەۋلادىنىڭ ئىسمى ⁽⁷⁰⁾ زەلوفھاد ئىدى، زەلوفھادنىڭ پەقەت بىرنەچچە قىزىلا بولغان.

¹⁶ ماكرنىڭ ئايالى ماناكاھ ئوغۇل تۇغۇپ، ئۇنىڭغا پەرەش دەپ ئات قويغان؛ پەرەشنىڭ ئىنىسىنىڭ ئىسمى شەرەش ئىدى؛ شەرەشنىڭ ئوغلى ئۇلام ۋە راكەم ئىدى. ¹⁷ ئۇلامنىڭ ئوغلى بېدان ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى گىلپئادنىڭ ئەۋلادلىرى؛ گىلپئاد ماكرنىڭ ئوغلى، ماكر ماناسسەھنىڭ ئوغلى ئىدى.

¹⁸ گىلپئادنىڭ ⁽⁷¹⁾ سىڭلىسى ھاممولەكەتتىن ئىشھود، ئابىئېزەر ۋە ماھالاھ تۇغۇلغان. ¹⁹ شېمىداننىڭ ئوغۇللىرى ئاخىيان، شەكەم، لىكخى ۋە ئانىئام ئىدى.

⁶⁸ ياكى «ئاخىرام» («چۆل». 38:26 نى كۆرۈڭ).

⁶⁹ ئىبرانىي تىلىدا «ئۇنىڭ».

⁷⁰ ئىبرانىي تىلىدا «ئىككىنچىسىنىڭ ئىسمى» دېيىلىدۇ. پەرزىمىزچە «ئىككىنچىسى» مۇشۇ يەردە «يەنە بىر ئەۋكادى» دېگەن مەنىدە.

⁷¹ ئىبرانىي تىلىدا «ئۇنىڭ».

ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى

²⁰ ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى: ئۇنىڭ ئوغلى شۇتىلاھ، شۇتىلاھنىڭ ئوغلى بەرەد، بەرەدنىڭ ئوغلى تاھات، تاھاتنىڭ ئوغلى ئېلىئاداه، ئېلىئاداهنىڭ ئوغلى تاھات، ²¹ تاھاتنىڭ ئوغلى زاباد، زابادنىڭ ئوغلى شۇتىلاھ ئىدى (ئېزەر بىلەن ئېلىئاد گاتلىقلارنىڭ چارۋا ماللىرىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغىلى چۈشكەندە، شۇ يەرلىك گاتلىقلار تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلگەن. ²² ئۇلارنىڭ ئاتىسى ئەفرائىم بۇ بالىلىرى ئۈچۈن خېلى كۈنلەرگىچە ماتەم تۇتقاچقا، ئۇنىڭ بۇرادەرلىرى ئۇنىڭغا تەسەللى بەرگىلى كەلگەن. ²³ ئەفرائىم ئايالى بىلەن بىللە قايتا بىر ياستۇققا باش قويغان. ئايالى ھامىلىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغقان؛ ئەفرائىم ئۇنىڭغا ئائىلەم بالا-قازاغا يولۇقتى دەپ، بېرىياھ دەپ ئىسىم قويغان ⁽⁷²⁾. ²⁴ ئۇنىڭ قىزى ئۈستۈن بەيت-ھورون بىلەن تۆۋەن بەيت-ھوروننى ۋە ئۆزەن-شەئەراھنى بىنا قىلغان).

²⁵ بېرىياھنىڭ ⁽⁷³⁾ ئوغلى رېفاھ بىلەن رەشەف ئىدى ⁽⁷⁴⁾؛ رەشەفنىڭ ئوغلى تېلاھ، تېلاھنىڭ ئوغلى تاھان، ²⁶ تاھاننىڭ ئوغلى لادان، لاداننىڭ ئوغلى ئاممىھۇد، ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما، ²⁷ ئەلىشامانىڭ ئوغلى نۇن، نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا ⁽⁷⁵⁾ ئىدى.

ئەفرائىملارنىڭ شەھەرلىرى

²⁸ ئەفرائىملارنىڭ زېمىنى ۋە ماكانلاشقان يەرلىرى بەيت-ئەل ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەر بولۇپ، كۈنچىقىش تەرىپىدە نارائان، كۈنپېتىش تەرىپىدە گەزەر بىلەن ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەر؛ شەكەم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەر،

⁷² بېرىياھنىڭ مەنىسى «بالا-قازا» بىلەن باغلىق.

⁷³ «بېرىياھنىڭ» ئىبرانىي تىلىدا «ئۇنىڭ». بەزى ئالىملار «ئۇنىڭ» دېگەننى يۇقىرىدىكى شۇتىلاھنى كۆرسىتىدۇ، دەپ قارايدۇ.

⁷⁴ ياكى «بېرىياھنىڭ ئوغلى رېفاھ ئىدى، رېفاھنىڭ ئوغلى رەشەف ئىدى...».

⁷⁵ بۇ «يەشۇئا» يەشۇئا پەيغەمبەردۇر (مۇشۇ يەردە «يەھوشۇئا» دېيىلىدۇ).

تاكى گازا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەرگىچە سوزۇلاتتى. ²⁹ ماناسسەھ قەبىلىسىنىڭ زېمىنىغا تۇتاشقان يەنە بەيت-شېئان ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەر؛ تائاناق ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەر؛ مەگىددو ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەر؛ دور ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەرمۇ بار ئىدى. ئىسرائىلنىڭ ئوغلى يۇسۇپنىڭ ئەۋلادلىرى مانا مۇشۇ يەرلەرگە ماكانلاشقاندى.

ئاشىرنىڭ ئەۋلادلىرى

³⁰ ئاشىرنىڭ ئوغۇللىرى: - يىمناھ، يىشۋاھ، يىشۋى ۋە بېرىياھ؛ ئۇلارنىڭ سېراھ دېگەن سىڭلىسىمۇ بار ئىدى. ³¹ بېرىياھنىڭ ئوغلى خەبەر بىلەن مالكىئەل بولۇپ، مالكىئەل بىرزاۋىتنىڭ ئاتىسى ئىدى. ³² خېبەردىن يافلەت، شومەر، خوتام ۋە ئۇلارنىڭ سىڭلىسى شۇيا تۆرەلگەن. ³³ يافلەتنىڭ ئوغۇللىرى پاساق، بىمھال ۋە ئاشۋات؛ بۇلار يافلەتنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. ³⁴ شەمەرنىڭ ⁽⁷⁶⁾ ئوغۇللىرى ئاخى، روھگاھ ⁽⁷⁷⁾، خۇبىياھ ۋە ئارام ئىدى. ³⁵ شەمەرنىڭ ئىنىسى ھەلەمنىڭ ئوغلى زوفاھ، يىمنا، شەلەش ۋە ئامال ئىدى؛ ³⁶ زوفاھنىڭ ئوغلى سۇئاھ، ھارنەفەر، شۇئال، بېرى، ئىمراھ، ³⁷ بېزەر، خود، شامما، شىلشاھ، ئىتران ⁽⁷⁸⁾ ۋە بەئەراھ ئىدى. ³⁸ يەتەرنىڭ ئوغۇللىرى يەفۇننەھ، پىسپاھ ۋە ئارا ئىدى. ³⁹ ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرى ئاراھ، خاننىئەل ۋە رىزىيا ئىدى. ⁴⁰ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاشىرنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ھەر قايسىسى جەمەت باشلىرى، ئالامەت باتۇر جەڭچىلەر، يولباشچىلار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ جەمەتلىرى بويىچە نەسەبنامىگە تىزىملانغاندا، جەڭگە چىقىلايدىغانلىرى جەمئىي يىگىرمە ئالتە مىڭ ئىدى.

⁷⁶ بۇ شەمەر شۇبھىسىزكى 32-ئايەتتىكى «شومەر» نىڭ ۋارىيانتى.

⁷⁷ باشقا بىرخىل تەرجىمىسى: «ئۇنىڭ ئىنىسى شەمەرنىڭ ئوغۇللىرى روھگاھ...».

⁷⁸ ئىتران بەلكىم «يەتەر» نىڭ باشقا بىر شەكلى بولۇشى مۇمكىن (38-ئايەتنى كۆرۈڭ).

بىنيامىنىڭ ئەۋلادلىرى — داۋامى ⁽⁷⁹⁾

8

¹ بىنيامىنىڭ تۇنجى ئوغلى بېلا، ئىككىنچى ئوغلى ئاشبەل، ئۈچىنچى ئوغلى ئاخاراه، ² تۆتىنچى ئوغلى نوخا، بەشىنچى ئوغلى رافا ئىدى. ³ بېلانىڭ ئوغۇللىرى ئاددار، گېرا، ئابېھۇد، ⁴ ئابىشۇئا، ئائامان، ئاخوئاھ، ⁵ گېرا، شېفۇفان ۋە ھۇرام ئىدى. ⁶⁻⁷ تۆۋەندىكىلەر ئەخۇدنىڭ ئەۋلادلىرى: —

ئائامان، ئاخىياھ ۋە گېرا (ئەسلىدە ئۇلار گېبالىقلارنىڭ جەمەت بېشى ئىدى. گېبالىقلار ماناھاتقا كۆچۈرۈۋېتىلگەنىدى. بۇلارنى كۆچۈرۈۋەتكۈچى بولسا گېرا ئىدى؛ ئۇنىڭدىن ئۆززا بىلەن ئاخىھۇد تۆرەلگەن).

⁸ شاھارائىم ھۇشىم بىلەن بانارا دېگەن ئىككى ئايالنى قويۇۋەتكەندىن كېيىن مۇئاب دىيارىدا ئوغۇل پەرزەنت كۆرگەن. ⁹ ئۇنىڭ خۇدەش دېگەن ئايالىدىن يوياب، زىبىيا، مېشا، مالكام، ¹⁰ يەئۇز، شاقىيا ⁽⁸⁰⁾، مىرماھ دېگەن ئوغۇللار تۆرەلگەن؛ ئۇنىڭ بۇ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى جەمەت بېشى بولغانىدى. ¹¹ ھۇشىمدىنمۇ ئۇنىڭغا ئابىتۇب، ئەلپائال دېگەن ئوغۇللار تۆرەلگەن.

¹² ئەلپائالنىڭ ئوغۇللىرى ئىبېر، مىشام ۋە شېمەد ⁽⁸¹⁾ (شېمەد ئونو بىلەن لود دېگەن ئىككى شەھەرنى ۋە ئۇلارغا تەۋە يېزا-كەنتلەرنى بىنا قىلغان)، ¹³ بېرىياھ ۋە شېما ئىدى. ئۇ ئىككىسى ئايچالوندىكىلەر ئىچىدە جەمەت باشلىرى بولۇپ، گات ئاھالىسىنى قوغلىۋەتكەنىدى.

¹⁴ ئاخىيو، شاشاق، يەرەموت، ¹⁵ زەبادىيا، ئاراد، ئېدەر، ¹⁶ مىكائىل، ئىشپاھ ۋە يوخا بولسا بېرىياھنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى.

¹⁷ زەبادىيا، مەشۇلام، ھىزكى، خېبەر، ¹⁸ ئىشمېراي، يېزىليا ۋە يويابلارنىڭ ھەممىسى ئەلپائالنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى.

⁷⁹ مۇشۇ بابتا بىنيامىنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ نەسەبنامىسى كۆپ يەرلەردە پەقەت بەزى يېزا-كەنتلەر بىلەن باغلانغان ھالدا كۆرۈنىدۇ. سەۋەبى، بىنيامىن قەبىلىسىدىكىلەر ئېغىر گۇناھ سادىر قىلىپ خۇدانىڭ قاتتىق جازاسىغا ئۇچرىغاندىن كېيىن، پۈتكۈل ئىسرائىل ئىچىگە تارلىپ كەتكەنىدى.

⁸⁰ ياكى «شوبىيا».

⁸¹ ياكى «شېمەر».

¹⁹ ياكىم، زىكرى، زابدى، ²⁰ ئەلىيەنەي، زىلتاي، ئەلىيەل، ²¹ ئادايا، بېرايا ۋە شىمىراتلار شىمىيەنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى.

²² ئىشپان⁽⁸²⁾، ئېبەر، ئەلىيەل، ²³ ئابدون، زىكرى، ھانان، ²⁴ ھانانىيا، ئېلام، ئانتوتىيا، ²⁵ ئېفدىپاھ ۋە پەنۇئەللەر شاشاقنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى.

²⁶ شامشىراي، شېخارىيا، ئاتالىيا، ²⁷ يائارىشىيا، ئەلىيا ۋە زىكرىلار يەروھامنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى.

²⁸ يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى نەسەبنامىلەردە خاتىرىلەنگەن جەمەت بېشى ئىدى؛ بۇلار ھەممىسى مۇتئۇەرلەر بولۇپ، يېرۇسالېمغا ماكانلاشقاندى.

²⁹ گېبىئۇنىڭ ئاتىسى جەئىيەل⁽⁸³⁾ گېبىئۇغا ماكانلاشقاندى؛ ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ماناكاھ ئىدى. ³⁰ ئۇنىڭ تۇنجى ئوغلى ئابدون، قالغان ئوغۇللىرى زۇر، كىش، بائال، ناداب، ³¹ گېدور، ئاخىيو، زېكەر ۋە مىكلوت⁽⁸⁴⁾ ئىدى؛ ³² مىكلوتتىن شىمىيا تۆرەلگەن. بۇلارمۇ قېرىنداشلىرى بىلەن يېرۇسالېمدا قوشنا ئولتۇرۇشاتتى.

³³ نەردىن كىش تۆرەلگەن؛ كىشتىن سائۇل تۆرەلگەن؛ سائۇلدىن يوناتان، مالكىشۇئا، ئابىناداب ۋە ئېش-بائال تۆرەلگەن. ³⁴ مېرىب-بائال يوناتاننىڭ ئوغلى ئىدى؛ مىكاھ مېرىب-بائالدىن تۆرەلگەن. ³⁵ مىكاھنىڭ ئوغۇللىرى پېتون، مەلەك، تارىيا ۋە ئاھاز ئىدى. ³⁶ ئاھازدىن يەھوئاداد تۆرەلگەن؛ يەھوئادادىن ئالەمەت، ئازماۋەت ۋە زىمىرى تۆرەلگەن؛ زىمىرىدىن موزا تۆرەلگەن؛ ³⁷ موزادىن بىنېئا تۆرەلگەن؛ بىنېئانىڭ ئوغلى رافا، رافانىڭ ئوغلى ئېلىئاساھ، ئېلىئاساھنىڭ ئوغلى ئازەل ئىدى. ³⁸ ئازەلنىڭ ئالتە ئوغلى بار ئىدى، ئۇلارنىڭ ئىسمى ئازرىكام، بوكېرۇ، ئىشمائىل، شېئارىيا، ئوبادىيا ۋە ھانان ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئازەلنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. ³⁹ ئازەلنىڭ ئىنىسى يېشەكنىڭ تۇنجى ئوغلىنىڭ ئىسمى ئۇلام، ئىككىنچى ئوغلىنىڭ

⁸² ياكى «ئىشپاھ».

⁸³ «جەئىيەل» — تەۋراتنىڭ گرېك تىلىدىكى تەرجىمىسى (LXX) دە «جىيەل» تېپىلىدۇ.

⁸⁴ «مىكلوت» تەۋراتنىڭ گرېك تىلىدىكى تەرجىمىسى (LXX) دىكى بەزى كۆچۈرملەردە تېپىلىدۇ. 32-ئايەتنى كۆرۈڭ.

ئىسمى يېنۇش، ئۈچىنچى ئوغلىنىڭ ئىسمى ئەلفەلەت ئىدى. ⁴⁰ ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى باتۇر جەڭچى، ئوقياچى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرى ۋە نەۋرىلىرى ناھايىتى كۆپ بولۇپ، جەمئىي بىر يۈز ئەللىك ئىدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى بىنيامىن ئەۋلادلىرىدىن ئىدى.

9

¹ پۈتكۈل ئىسرائىللار نەسەب بويىچە تىزىمغا ئېلىنغانىدى. مانا، ئۇلار «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ خاتىرىسى» دېگەن كىتابقا پۈتۈلگەندۇر.

بابىغا سۈرگۈن بولۇشتىن قايتىپ يېرۇسالېمغا ماكانلاشقان ئىسرائىللار

يەھۇدالار بولسا ئاسىيلىق قىلغانلىقىدىن بابىغا سۈرگۈن قىلىنغان.

² ھەممىدىن ئاۋۋال قايتىپ كېلىپ ئۆز زېمىنى ۋە ئۆز شەھەرلىرىگە ماكانلاشقانلار بولسا بىر قىسىم ئىسرائىللار، كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ئىدى. ⁽⁸⁵⁾ ³ يېرۇسالېمغا ماكانلاشقانلار بولسا يەھۇدا قەبىلىسى، بىنيامىن قەبىلىسى، ئەفرائىم قەبىلىسى ۋە ماناسسەھ قەبىلىسىدىن بىر قىسىملىرى ئىدى. ⁴ ئۇلارنىڭ ئىچىدە يەھۇدانىڭ ئوغلى پەرەزنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئۇتاي بار ئىدى؛ ئۇتاي ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى، ئاممىھۇد ئومرىنىڭ ئوغلى، ئومرى ئىمىرنىڭ ئوغلى، ئىمىرى باننىنىڭ ئوغلى ئىدى. ⁵ شىلوھنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە ئۇنىڭ تۇنجى ئوغلى ئاسايا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى بار ئىدى. ⁶ زەراھنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەئۇئېل ۋە ئۇلارنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى بولۇپ جەمئىي ئالتە يۈز توقسان ئادەم بار ئىدى.

⁷ بىنيامىننىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە ھاسسىسنىۋاھنىڭ ئەۋرىسى، ھوداۋىيانىڭ ئەۋرىسى، مەشۇللانىڭ ئوغلى ساللۇ بار ئىدى؛ ⁸ يەنە يەروھامنىڭ ئوغلى يىبىنيا، مىكرىنىڭ ئەۋرىسى، ئۆزىنىڭ ئوغلى ئېلاھ ۋە ئىبىنيانىڭ ئەۋرىسى،

⁸⁵ «ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى» — ئىبرانىي تىلىدا «نەتىنىلار». مەنىسى بەلكىم «يېغىشلاڭغانلار». ئۇلارنىڭ ئەجدادلىرى بەلكىم «گېئوئولوغلار» ئىدى. «يە». 27:9 نى كۆرۈڭ.

رىئۇئەلنىڭ نەۋرىسى، شەفاتىيانىڭ ئوغلى مەشۇلام⁹ ھەمدە ئۇلارنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى بار ئىدى؛ ئۇلار نەسەبنامىسى بويىچە تىزىملىغاندا جەمئىي توققۇز يۈز ئەللىك ئالتە ئادەم ئىدى. يۇقىرىدا تىلغا ئېلىنغانلار ئۆز جەمەتىگە جەمەت بېشى ئىدى.

يېرۇسالېمدا تۇرۇشلۇق كاھىنلار

¹⁰ كاھىنلار ئىچىدە يەدايا، يەھويارىب، ياقىن ۋە¹¹ ئازارىيا بار ئىدى. ئازارىيا خۇدانىڭ ئۆيىنى باشقۇرغۇچى بولۇپ، ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ھىلقىيا مەشۇلامنىڭ ئوغلى، مەشۇلام زادوكنىڭ ئوغلى، زادوكنىڭ مېرايوتنىڭ ئوغلى، مېرايوت ئاختۇپنىڭ ئوغلى ئىدى.¹² يەنە مالكىيانىڭ نەۋرىسى، پاشخۇرنىڭ نەۋرىسى، يەرۇھامنىڭ ئوغلى ئادايا ھەمدە ئادىيەلنىڭ ئوغلى مائاساي بار ئىدى؛ ئادىيەل يەھزەراھنىڭ ئوغلى، يەھزەراھ مەشۇلامنىڭ ئوغلى، مەشۇلام مەشلىپىمىتنىڭ ئوغلى، مەشلىپىمىتنىڭ ئوغلى ئىدى.¹³ ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ھەممىسى جەمەت باشلىرى بولۇپ، جەمئىي بىر مىڭ يەتتە يۈز ئاتمىش ئادەم ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ ئۆيىدىكى خىزمەتلىرىنى قىلىشقا بېكىتىلگەن ئىقتىدارلىق كىشىلەر ئىدى.

يېرۇسالېمدا تۇرۇشلۇق لاۋىيلار

¹⁴ لاۋىي قەبىلىسىدىن مەرىننىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە ھاشابىيانىڭ نەۋرىسى، ئازرىكامنىڭ نەۋرىسى، ھاششۇنىڭ ئوغلى شېمايا بار ئىدى؛¹⁵ يەنە باقباققار، ھەرەش، گالال ۋە ئاسافنىڭ نەۋرىسى، زىكرىننىڭ نەۋرىسى، مىكانىڭ ئوغلى ماتتانيا؛¹⁶ يەنە يەدۇتۇننىڭ نەۋرىسى، گالالىنىڭ نەۋرىسى، شېمايانىڭ ئوغلى ئوبادىيا ھەمدە ئەلكاناھنىڭ نەۋرىسى، ئاسانىڭ ئوغلى بەرەكىيا بار ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى نىتوفاتلىقلارنىڭ يېزا-كەنتلىرىگە ماكانلاشقان ئىدى.

لاۋىيلارنىڭ ۋەزىپىلىرى

¹⁷ دەرۋازىۋەنلەر شاللىم، ئاققۇب، تالمون، ئاخىمان ۋە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ئىدى؛ شاللىم ئۇلارنىڭ بېشى ئىدى. ¹⁸ ئۇلار تاكى ھازىرغىچە شەرق تەرەپتىكى «پادىشاھنىڭ دەرۋازىسى» دا دەرۋازىۋەنلىك قىلىپ كەلمەكتە؛ ئۇلار ئىلگىرى لاۋىيلارنىڭ چېدىرگاھىدا دەرۋازىۋەنلىك قىلغانىدى.

¹⁹ كورەننىڭ ئەۋرىسى، ئېبىئاسافنىڭ ئەۋرىسى، كوراهنىڭ ئوغلى شاللىم ھەمدە ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ جەمەتىدىكى قېرىنداشلىرى بولغان كوراهىيلار خۇدانىڭ ئۆيىنىڭ خىزمىتىنى باشقۇراتتى، چېدىرنىڭ ⁽⁸⁶⁾ ئىشىكلىرىنى باقاتتى؛ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرگاھىنى ⁽⁸⁷⁾ باشقۇرۇشقا قويۇلغان، ئىبادەت چېدىرنىڭ ئىشىكىنى باققانىدى. ²⁰ ئىلگىرى ئەلىئازارنىڭ ئوغلى فىنھاس ئۇلارنىڭ يولباشچىسى بولغان؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان. ²¹ مەشەلمىيانىڭ ئوغلى زەكەرىيا بولسا جامائەت چېدىرنىڭ دەرۋازىۋەنى بولغانىدى.

²² دەرۋازىۋەنلىككە تاللانغان بۇ كىشىلەر جەمئىي ئىككى يۈز ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ ئۇلار ئۆز يېزا-كەنتلىرىدە، نەسەبلىرى بويىچە تىزىملانغان (ئەسلىدە داۋۇت ۋە ئالدىن كۆرگۈچى سامۇئىل ئۇلارنى ئامانەت قىلىنغان ۋەزىپىلىرىگە بېكىتكەنىدى. ²³ ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى، يەنى مۇقەددەس چېدىرنىڭ ⁽⁸⁸⁾ ئىشىك-دەرۋازىلىرىنى بېقىشقا بېكىتىلگەنىدى).

²⁴ شەرقىي، غەربىي، شىمالىي ۋە جەنۇبىي ئىشىك-دەرۋازىلىرىدا دەرۋازىۋەنلەر بېكىتىلگەنىدى. ²⁵ ئۇلارنىڭ يېزا-كەنتلەردە ئولتۇرۇشلۇق قېرىنداشلىرى بولسا

⁸⁶ «چېدىر» مۇشۇ يەردە خۇدانىڭ قايتىدىن قۇرۇلغان ئۆيىنى كۆرسىتىشى كېرەك.

⁸⁷ «پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرگاھى» مۇشۇ يەردە بەلكىم مۇقەددەس ئىبادەت چېدىرنىڭ ئۆزىنى ئەمەس، بەلكى ئىسرائىللار چۆل-باياۋاندا كېزىپ يۈرگەندە «مۇقەددەس چېدىر» نىڭ ئەتراپىدىكى لاۋىي-كاھىنلارنىڭ چېدىرگاھىنى كۆرسىتىشى مۇمكىن.

⁸⁸ «پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى، يەنى مۇقەددەس چېدىر» مۇشۇ يەردە داۋۇت دەۋرىدىكى «مۇقەددەس چېدىر» ھەمدە شۇنداقلا سۇلايمان قۇرغان كېيىنكى مۇقەددەس ئۆيىنى كۆرسىتىشى كېرەك.

ھەر يەتتە كۈندە نۆۋەت بويىچە كېلىپ ئۇلار بىلەن بىرگە خىزمەتتە بولاتتى. ²⁶ تۆت دەرۋازىۋەن بېگى لاۋىيلاردىن ئىدى؛ ئۇلارغا تاپشۇرۇلغىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ئامبار-خەزىنىلەرنى بېقىش ئىدى. ²⁷ بېقىش مەسئۇلىيىتى ئۇلارنىڭ ئۈستىدە بولغاچقا، ئۇلار كېچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئەتراپىدىكى ئورۇنلىرىدا تۇراتتى ھەمدە ھەر كۈنى ئەتىگەندە ئىشك-دەرۋازىلارنى ئېچىشقا مەسئۇل ئىدى.

²⁸ ئۇلاردىن بىر قىسمى ئىبادەتخانا خىزمىتىدە ئىشلىتىلىدىغان ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەرگە مەسئۇل ئىدى؛ ئۇلار ساناپ ئەپچىقپ، ساناپ ئەپكىرىپ قويىتتى. ²⁹ ئۇلارنىڭ يەنە بىر قىسمى تاپشۇرۇلغىنى بويىچە قاچا-قۇچىلار ۋە مۇقەددەس جايدىكى بارلىق ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەر، شۇنداقلا ئاق ئۇن، شاراب، زەيتۇن مېيى، مەستىكى ۋە خۇشبۇي بۇيۇملارغا مەسئۇل ئىدى. ³⁰ كاھىنلارنىڭ ئوغۇللىرىدىن بەزىلەر خۇشبۇي بۇيۇملاردىن ئەتىر ياسايتتى. ³¹ لاۋىيلاردىن ماتىتىياھ، يەنى كوراھىيلاردىن شالۇمنىڭ تۇنجى ئوغلىنىڭ ۋەزىپىسى قازان نېنى ئېتىشكە مەسئۇل ئىدى. ³² ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى، كۈھاتنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە «تەقدىم نان»غا مەسئۇل بولۇپ، ھەر شابات كۈنى تىزىدىغانغا نانلارنى تەييارلايتتى.

³³ لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىرى بولغان نەغمىچىلەر ئىبادەتخانىدىكى ئۆيلەردە تۇرۇپ، باشقا خىزمەتلەرنى قىلماي، كېچە-كۈندۈز ئۆز ئىشلىرى بىلەنلا بولاتتى. ³⁴ يۇقىرىدىكى كىشىلەرنىڭ ھەممىسى لاۋىيلار ئىچىدىكى يولباشچىلار بولۇپ، ھەممىسى ئۆز نەسەبى بويىچە جەمەت بېشى ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى يېرۇسالېمدا تۇراتتى.

سائۇلنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى، جەئىيەلنىڭ ئەۋلادلىرى

³⁵ گىبېئوننىڭ ئاتىسى جەئىيەل گىبېئونغا ماكانلاشقاندى. ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مائاكاھ ئىدى. ³⁶ ئۇنىڭ تۇنجى ئوغلى ئابدون، قالغان ئوغۇللىرى زۇر، كىش، بائال، نەر، ناداب، ³⁷ گېدور، ئاخىيو، زەكەريا ۋە مىكلوت ئىدى. ³⁸

مىكلوتتىن شىمپىيام⁽⁸⁹⁾ تۆرەلگەن. بۇلارمۇ ئۆزلىرىنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ يېنىدا يېرۇسالېمدا قوشنا ئولتۇرۇشاتتى.

³⁹ نەردىن كىش تۆرەلگەن، كىشتىن سائۇل تۆرەلگەن، سائۇلدىن يوناتان، مالكىشۇيا، ئابىناداب ۋە ئېش-بائال تۆرەلگەن. ⁴⁰ مېرىب-بائال⁽⁹⁰⁾ يوناتاننىڭ ئوغلى ئىدى؛ مېرىب-بائالدىن مىكاھ تۆرەلگەن. ⁴¹ مىكاھنىڭ ئوغۇللىرى پىتون، مەلەك، تاھىريا⁽⁹¹⁾ ۋە ئاھاز ئىدى. ⁴² ئاھازدىن ياراه⁽⁹²⁾ تۆرەلدى؛ ياراهدىن ئالەمەت، ئازماۋەت ۋە زىمىرى تۆرەلگەن. زىمىردىن موزا تۆرەلگەن؛ ⁴³ موزادىن بىنپا تۆرەلگەن؛ بىنپانىڭ ئوغلى رېفايا⁽⁹³⁾، رېفايانىڭ ئوغلى ئېلىئاساھ، ئېلىئاساھنىڭ ئوغلى ئازەل ئىدى.

⁴⁴ ئازەلنىڭ ئالتە ئوغلى بار ئىدى، ئۇلارنىڭ ئىسمى ئازىركام، يوكېرۇ، ئىشمائىل، شېنارىيا، ئوبادىيا ۋە ھانان ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئازەلنىڭ ئوغۇللىرى.

سائۇل ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قەتل قىلىنىشى

10

¹ فىلىستىيەلەر ئىسرائىللارغا ھۇجۇم قىلىۋىدى، ئىسرائىللار فىلىستىيەلەرنىڭ ئالدىدىن قاچتى، ئۇلار گىلبونا تېغىدا قىرىپ يوقىتىلدى. ² فىلىستىيەلەر سائۇل بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى تاپ بېسىپ قوغلىدى؛ ئۇلار ئاخىرى سائۇلنىڭ ئوغۇللىرىدىن يوناتان، ئابىناداب، مالكى-شۇئالارنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. ³ سائۇلغا قارشى جەڭ ئىنتايىن شىددەتلىك بولدى؛ ئوقياچىلار سائۇلغا يېتىشىپ ئوقيا ئېتىپ ئۇنى يارىلاتىدۇرى⁽⁹⁴⁾. ⁴ ئاندىن سائۇل ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: قىلىچىڭنى سۇغۇرۇپ مېنى سانجىپ ئۆلتۈرۈۋەتكىن؛ بولمىسا بۇ خەتنىسىزىلەر كېلىپ مېنى سانجىپ، مېنى

⁸⁹ 32:8 دە «شىمپىيا».

⁹⁰ «2سام»، 4:4 دە «مەقبۇشەت».

⁹¹ 35:8 دە «تارىيا».

⁹² 36:8 دە «يەھوئادداھ».

⁹³ 36:8 دە «رافا».

⁹⁴ ياكى «ئوقياچىلار سائۇلغا يېتىشىپ، ئۇ ئوقياچىلاردىن ئازابلاندى».

خورلۇققا قويۇشى مۇمكىن، دېدى. لېكىن ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ئىنتايىن قورقۇپ كېتىپ، ئۇنىمىدى. شۇنىڭ بىلەن سائۇل قىلىچنى ئېلىپ ئۈستىگە ئۆزىنى تاشلىدى.

⁵ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى سائۇلنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرۈپ، ئۇمۇ ئوخشاشلا ئۆزىنى قىلىچنىڭ ئۈستىگە تاشلاپ ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ئۆلدى. ⁶ شۇنىڭ بىلەن سائۇل، ئۈچ ئوغلى ھەم پۈتۈن ئائىلىسىدىكىلەر شۇ كۈندە بىراقلا ئۆلدى. ⁷ ئەمدى ۋادىدا تۇرغان ئىسرائىللار ئەسكەرلىرىنىڭ قاچقانلىقىنى ۋە سائۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرگىنىدە، ئۇلار شەھەرلىرىنى تاشلاپ قاچتى، فىلىستىيەلەر كېلىپ ئۇ جايلاردا ئورۇنلاشتى.

⁸ ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئەتىسى فىلىستىيەلەر ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ كىيىم-كېچەكلىرىنى سالدۇرۇۋالغىلى كەلگەندە گىلبونا تېغىدا سائۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلۈك ياتقانلىقىنى كۆردى-دە، ⁹ كىيىملىرىنى سالدۇرۇپ، كاللىسىنى ۋە ساۋۇت-ياراغلىرىنى ئېلىپ كەتتى ھەمدە بۇلارنى فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىنىنىڭ ھەممە يەرلىرىگە ئاپىرىپ ⁽⁹⁵⁾، ئۆز بۇتلىرىغا ۋە خەلققە خۇش خەۋەر يەتكۈزدى. ¹⁰ ئۇلار سائۇلنىڭ ساۋۇت-ياراغلىرىنى ئۇلارنىڭ بۇتخانىسىدا قويۇپ، كاللىسىنى داگون بۇتخانىسىغا ئېسىپ قويدى. ¹¹ ئەمدى يابەش-گىلبئاددا ئۆلتۈرۈلگۈچىلار فىلىستىيەلەرنىڭ سائۇلغا بارلىق قىلغانلىرىنى ئاڭلىغاندا ¹² ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى ھەممە باتۇرلار ئاتلىنىپ، سائۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ جەسەتلىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنى يابەشكە قايتۇرۇپ كېلىپ، يابەشتىكى دۈب دەرىخىنىڭ تۈۋىگە دەپنە قىلدى ۋە يەتتە كۈن روزا تۇتتى.

¹³⁻¹⁴ شۇنىڭ بىلەن سائۇل پەرۋەردىگارغا قىلغان ۋاپاسىزلىقى ئۈچۈن ئۆلدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كلامىغا كىرمەي ۋە ھەتتا پەرۋەردىگاردىن يول سورىماي، بەلكى پالچى جىنكەشنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنىڭدىن يول سورىغانىدى. شۇڭا پەرۋەردىگار ئۇنى ئۆلتۈرۈپ، پادىشاھلىقىنى يەسەننىڭ ئوغلى داۋۇتقا ئۆتكۈزۈپ بەردى.

⁹⁵ ياكى «كىيىملىرىنى سالدۇرۇپ، كاللىسىنى ۋە ساۋۇت-ياراغلىرىنى ئېلىپ كەتتى ھەمدە ئېلانچىلارنى فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىنىنىڭ ھەممە يەرلىرىگە ئەۋەتىپ، ... خۇش خەۋەر يەتكۈزدى».

داۋۇتنىڭ يەھۇدىيەگە پادىشاھ بولۇشقا مەسھ قىلىنغانلىقى

11

¹ ئۇ چاغدا بارلىق ئىسرائىل جامائىتى ھېبرونغا كېلىپ داۋۇتنىڭ قېشىغا يىغىلىشىپ: «قارىسلا، بىز ئۆزلىرىنىڭ ئەت-سۆڭەكلىرىدۇرمىز!» ² بۇرۇن سائۇل بىزنىڭ ئۈستىمىزدە سەلتەنەت قىلغاندىمۇ ئىسرائىل خەلقىگە جەڭگە چىقىپ-كىرىشكە يولباشچى بولغان ئۆزلىرى⁽⁹⁶⁾ ئىدىلا. ئۆزلىرىنىڭ خۇدالىرى بولغان پەرۋەردىگارمۇ ئۆزلىرىگە: – سەن مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىلنىڭ پادىچىسى بولۇپ ئۇلارنى باقسەن ۋە ئىسرائىلنىڭ ئەمرى بولسەن، دېگەندى – دېدى.

³ شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنىڭ ھەممىسى ھېبرونغا كېلىپ پادىشاھ داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىشتى: داۋۇت ھېبروندا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇلار بىلەن بىر ئەدە تۇرۇشتى. ئاندىن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سامۇئىلنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقنى بويىچە، داۋۇتنى مەسھ قىلىپ، ئىسرائىلنى ئىدارە قىلىشقا پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى.

داۋۇتنىڭ يېرۇسالېمنى ئىشغال قىلىشى

⁴ داۋۇت بىلەن بارلىق ئىسرائىل خەلقى يېرۇسالېمغا كەلدى (يېرۇسالېم شۇ چاغدا «يەبۇس» دەپ ئاتىلاتتى، زېمىندىكى ئاھالە بولغان يەبۇسىيلار شۇ يەردە تۇراتتى). ⁵ يەبۇس ئاھالىسى داۋۇتقا: «سەن بۇ يەرگە ھېچقاچان كىرەلمەيسەن!» دېدى. بىراق داۋۇت زىئون دېگەن قورغاننى ئالدى (شۇ يەر «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دەپمۇ ئاتىلىدۇ)⁽⁹⁷⁾. ⁶ داۋۇت: «كىم ئالدى بىلەن يەبۇسىيلارغا ھۇجۇم قىلسا، شۇ كىشى يولباشچى ۋە سەردار بولىدۇ» دېدى.

⁹⁶ «جەڭگە چىقىپ-كىرىشكە يولباشچى» – ئىبرانى تىلىدا «ئىسرائىلنىڭ چىقىشىدا ھەم كىرىشىدە ئۇلارغا باشلىغۇچى ئىدىلا» دېگەنلىك بىلەن ئىپادىلىنىپ، ئىسرائىلنىڭ بارلىق پائالىيەتلىرىنى كۆرسىتىدۇ.

⁹⁷ «زىئون» يېرۇسالېمنىڭ ئىچىدىكى ئېگىزلىك بولۇپ، شۇ يەرگە دائىم قورغان سېلىنىپ تۇراتتى. كېيىن ئىبادەتخانىمۇ زىئوندا قۇرۇلغان.

زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوناڭ بىلەن ئاتلىنىپ چىقىپ، يولباشچى بولدى. ⁷ داۋۇت قورغاندا تۇراتتى، شۇڭا كىشىلەر ئۇ قورغاننى «داۋۇت شەھىرى» دەپ ئاتاشتى. ⁸ داۋۇت شەھەرنى مىللودىن⁽⁹⁸⁾ باشلاپ تۆت ئەتراپىدىكى سېپىلغىچە يېڭىۋاشتىن ياساتتى؛ شەھەرنىڭ قالغان قىسمىنى يوناڭ ياساتتى. ⁹ داۋۇت كۈندىن كۈنگە قۇدرەت تاپتى، چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى.

داۋۇتنىڭ پالۋانلىرى

¹⁰ تۆۋەندىكىلەر داۋۇتنىڭ پالۋانلىرى ئىچىدە يولباشچىلار ئىدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلغا ئېيتقان سۆزى بويىچە پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن بىرلىشىپ، داۋۇتنىڭ پادىشاھلىقىنى مۇستەھكەم قىلىپ، بىرلىكتە ئۇنى پادىشاھ قىلىشقا كۈچىدى.

¹¹ تۆۋەندىكىلەر داۋۇتنىڭ پالۋانلىرىنىڭ تىزىملىكى بويىچە خاتىرىلەنگەندۇر: — ھاكىمونىيلاردىن بولغان ياشوئىئام يولباشچىلار ئىچىدە⁽⁹⁹⁾ بېشى ئىدى؛ ئۇ نەيزىسىنى پىقىرتىپ بىر قېتىمىدىلا ئۈچ يۈز ئادەمنى ئۆلتۈرگەن. ¹² ئۇنىڭدىن قالسا ئاخوخىي دودونىڭ ئوغلى ئەلىئازار بولۇپ، ئۇ «ئۈچ پالۋان»نىڭ بىرى ئىدى؛ ¹³ ئىلگىرى فىلىستىيىلەر پاس-داممىدا جەڭ قىلىشقا يىغىلغاندا، ئۇ داۋۇت بىلەن ئۇ يەردە ئىدى. ئۇ يەردە ئارپا ئۆسۈپ كەتكەن بىر ئېتىزلىق بولۇپ، خەلق فىلىستىيىلەرنىڭ ئالدىدىن بەدەر قاچقاندى؛ ¹⁴ ئۇلار بولسا ئېتىزلىقنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرۇۋېلىپ، ھەم ئېتىزلىقنى قوغدىغان، ھەم فىلىستىيىلەرنى تارمار قىلغان؛ پەرۋەردىگار ئەنە شۇ يول بىلەن ئۇلارنى غايەت زور غەلىبىگە ئېرىشتۈرگەن⁽¹⁰⁰⁾.

¹⁵ ئوتتۇز يولباشچى ئىچىدىن يەنە ئۈچەيلەن قورام تاشلىقتىكى ئادۇللانىڭ غارىغا چۈشۈپ داۋۇتنىڭ يېنىغا كەلدى. فىلىستىيىلەرنىڭ

⁹⁸ «مىللو» — «پەلەمپەيلىك يەر» دېگەن مەنىدە بولۇشى مۇمكىن.

⁹⁹ «يولباشچىلار ئىچىدە» دېگەننىڭ باشقا خىل تەرجىمىسى «ئوتتۇزى ئىچىدە»

¹⁰⁰ مۇشۇ ئايەتتە «ئۇلار» بەلكىم داۋۇت ۋە «ئۈچ پالۋان»نى كۆرسىتىدۇ. «2سام»، 11:23-12 دە ئەلىئازارنىڭ ئاۋۋال بۇ جەڭنى باشلىغانلىقى كۆرسىتىلىدۇ.

قوشۇنى بولسا «رەفايم جىلغىسى» دا بارگاھ قۇرغانىدى. ¹⁶ بۇ چاغدا داۋۇت قورغاندا، فىلىستىيلەرنىڭ قاراۋۇلگاھى بەيت-لەھەمدە ئىدى. ¹⁷ داۋۇت ئۆسساپ: «ئاھ، بىرسى ماڭا بەيت-لەھەمنىڭ دەرۋازىسىنىڭ يېنىدىكى قۇدۇقتىن سۇ ئەكىلىپ بەرگەن بولسا ياخشى بولاتتى!» ¹⁸ بۇ ئۈچ پالۋان فىلىستىيلەرنىڭ لەشكەرگاھىدىن بۆسۈپ ئۆتۈپ، بەيت-لەھەمنىڭ دەرۋازىسىنىڭ يېنىدىكى قۇدۇقتىن سۇ تارتتى ۋە داۋۇتقا ئېلىپ كەلدى؛ لېكىن ئۇ ئۇنىڭدىن ئىچكىلى ئۈنمىدى، بەلكى سۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ تۆكۈپ: ¹⁹ «خۇدايىم بۇ ئىشنى مەندىن نېرى قىلسۇن! مەن ھاياتىمنىڭ خەۋپتە قېلىشىغا قارىمىغان بۇ كىشىلەرنىڭ قېنىنى ئىچسەم قانداق بولىدۇ؟ چۈنكى بۇنى ئۇلار ھاياتىمنىڭ خەۋپتە قېلىشىغا قارىماي ئېلىپ كەلگەن!» دېدى. شۇڭا داۋۇت بۇ سۇنى ئىچكىلى ئۈنمىدى. بۇ ئۈچ پالۋان قىلغان ئىشلار دەل شۇلار ئىدى.

²⁰ يوناڭنىڭ ئىنىسى ئابىشاي ئۈچىنىڭ بېشى ئىدى؛ ئۇ ئۈچ يۈز ئادەم بىلەن قارشىلىشىپ نەيزىسىنى پىقىرتىپ ئۇلارنى ئۆلتۈردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بۇ «ئۈچ پالۋان» ئىچىدە ⁽¹⁰¹⁾ نامى چىققانىدى. ²¹ ئۇ مۇشۇ «ئۈچ پالۋان» ئىچىدە ھەممىدىن بەك ھۆرمەتكە سازاۋەر بولغان بولسىمۇ، لېكىن يەنىلا ئاۋۋالقى ئۈچەيلەنگە يەتمەيتتى ⁽¹⁰²⁾. ²² يەھوياداننىڭ ئوغلى بىنايا كابزەئەلدىن بولۇپ، بىر باتۇر پالۋان ئىدى؛ ئۇ كۆپ قالىتىس ئىشلارنى قىلغان. ئۇ موئابىي ئارىئەلنىڭ ئىككى ئوغلىنى ئۆلتۈرگەن ⁽¹⁰³⁾. يەنە قارياغقان بىر كۈنى ئازگالغا چۈشۈپ، بىر شىرنى ئۆلتۈرگەنىدى. ²³ ئۇ يەنە قولىدا باپكارنىڭ ئوقىدەك بىر نەيزىسى بار، بويىنىڭ ئېگىزلىكى بەش گەز كېلىدىغان ⁽¹⁰⁴⁾ بىر مىسىرلىقنى

¹⁰¹ بۇ ئايەتنىڭ يەنە بىرنەچچە خىل تەرجىمىسى بار. 21-ئايەتتىكى ئىزاھاتنى كۆرۈڭ.

¹⁰² 20-21-ئايەتنىڭ باشقا بىرخىل تەرجىمىسى: — «شۇنىڭ بىلەن ئۇ «ئۈچ پالۋان» بىلەن تەڭ شۆھرەت قازانغان. ئۇ «ئۈچ پالۋان» دىن ئىككى ھەسسىلەپ ھۆرمەتكە ئىگە بولغان ۋە ئۇلارنىڭ بېشى بولغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇلاردىن بىرى بولمىدى». ئەمما بىزنىڭچە تەرجىمىمىز «2سام» 18-19-گە ماس كېلىدۇ.

¹⁰³ «موئابىي ئارىئەلنىڭ ئىككى ئوغلى» يەنە بىرخىل تەرجىمىسى: — «موئابىي ئىككى شىر...» ياكى «موئابىي ئىككى شىردەك كىشىنى...».

¹⁰⁴ «بەش گەز» — ئىككى مېتىردىن ئارتۇق (2.2 مېتر).

قەتل قىلدى؛ ئۇ بىر ھاسا بىلەن ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇنىڭ نەيزىسىنى قولىدىن تارتىۋېلىپ ئۆز نەيزىسى بىلەن ئۆلتۈردى. ²⁴ يەھوياداننىڭ ئوغلى بىنايا مانا بۇ ئىشلارنى قىلغان. شۇنىڭ بىلەن ئۈچ پالۋان ئىچىدە ⁽¹⁰⁵⁾ نام چىقارغانىدى. ²⁵ مانا، ئۇ ھېلىقى ئوتتۇز پالۋاندىنمۇ بەكرەك شۆھرەت قازانغان بولسىمۇ، لېكىن ئالدىنقى ئۈچ پالۋانغا يەتمەيتتى. داۋۇت ئۇنى ئۆزىنىڭ پاسىبان بېگى قىلىپ تەيىنلىگەن.

²⁶ قوشۇندىكى پالۋانلار بولسا: —

يوتابنىڭ ئىنىسى ئاساھەل، بەيت-لەھەملىك دودونىڭ ئوغلى ئەلھانان، ²⁷ ھارورلۇق شامموت، پىلونلۇق ھەلەز، ²⁸ تەكوئالىق ئىككەشنىڭ ئوغلى ئىرا، ئاناتولۇق ئابىبەر، ²⁹ خۇشاتلىق سىببەكاي ⁽¹⁰⁶⁾، ئاخوھلۇق ئىلاي، ³⁰ نىتوفاتلىق ماھاراي، نىتوفاتلىق بانانانىڭ ئوغلى خەلەب، ³¹ بىنيامىن ئەۋلادلىرىدىن گىببىئەلىق رىباينىڭ ئوغلى ئىتتاي، پىراتونلۇق بىنايا، ³² گائاش ۋادىلىرىدىن كەلگەن خۇراي ⁽¹⁰⁷⁾، ئارىاتلىق ئابىيەل، ³³ باھارۇملۇق ئازماۋەت، شالبونلۇق ئېلباھبا، ³⁴ گىزولۇق ھاشەمنىڭ ⁽¹⁰⁸⁾ ئوغۇللىرى، ھارارلىق شاگىنىڭ ئوغلى يوناتان، ³⁵ ھارارلىق ساكارنىڭ ئوغلى ئاھىيام، ئۆزىنىڭ ئوغلى ئېلىفال، ³⁶ مەكەراتلىق ھەفەر، پىلونلۇق ئاخىياھ، ³⁷ كارمەللىك ھەزرو، ئەزىيەننىڭ ئوغلى ئانئاراي، ³⁸ ئاتاننىڭ ئىنىسى يوتاب، ھاگىرىنىڭ ئوغلى سىببەر، ³⁹ ئاممونلۇق زەلەك، زەرۇئىياننىڭ ئوغلى يوتابنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى بولغان بەئەروتلۇق ناھاراي، ⁴⁰ ئىتربىلىق ئىرا، ئىتربىلىق گارەب، ⁴¹ ھىتتىي ئۆزىيا، ئاھلاينىڭ ئوغلى زاباد، ⁴² رۇبەن قەبىلىسىدىن شىزاننىڭ ئوغلى، رۇبەنلەر ئىچىدە يولباشچى بولغان ئادىنا ۋە ئۇنىڭغا ئەگەشكەن ئوتتۇز ئادەم، ⁴³ ماناكاھنىڭ ئوغلى ھانان، مىتسلىق يوشافات، ⁴⁴ ئاشتاترالىق ئۆزىيا، ئاروئەللىك خوتامنىڭ ئوغلى شاما بىلەن جەئىيەل، ⁴⁵ شىمىرىنىڭ ئوغلى يېدىيايەل بىلەن ئۇنىڭ ئىنىسى تىزىلىق يوخا، ⁴⁶ ماھاۋىلىق ئەلىيەل، ئەلئانامنىڭ ئوغۇللىرى يەرباي بىلەن

¹⁰⁵ ياكى «ئۈچ پالۋان بىلەن تەڭ...».

¹⁰⁶ ياكى «مەبۇناي» («2سام، 27:23 نى كۆرۈڭ).

¹⁰⁷ «2سام، 31:23 دىدە «ھىدداي».

¹⁰⁸ ياكى «ياشەننىڭ...». («2سام، 33:23 نى كۆرۈڭ).

يوشاۋىيا، مونابلىق يىتما، ⁴⁷ ئەلىيەل، ئوبەد ۋە مەزوبالىق يائاسىيەللەردىن ئىبارەت ئىدى ⁽¹⁰⁹⁾.

داۋۇتقا بېقىنغان بىنيامىن پالۋانلىرى

12

¹ داۋۇت كىشىنىڭ ئوغلى سائۇلنىڭ بېسىمى سەۋەبىدىن زىكلاگدا يوشۇرۇنۇپ ياتقان چاغدا مۇنۇ كىشىلەر داۋۇتنىڭ يېنىغا كېلىشتى (ئۇلارنىڭ ھەممىسى داۋۇتقا جەڭ قىلىشتا ياردەم بەرگەن باتۇرلاردىن ئىدى؛ ² ئوقيا بىلەن قوراللانغان بولۇپ، ئوڭ قولى بىلەنمۇ، سول قولى بىلەنمۇ ئوقيا ۋە سالغا ئاتالايتتى؛ ئۇلار سائۇلنىڭ بىنيامىن قەبىلىسىدىن بولغان تۇغقانلىرى ئىدى): ³ - ئۇلارنىڭ يولباشچىسى ئاخىپزەر، ئاندىن قالسا يوشاش بولۇپ، ئىككىسى گىبېئاللىق شېمائاھنىڭ ئوغلى ئىدى؛ يەنە ئازماۋەتنىڭ ئوغلى يەزىيەل بىلەن پەلەتمۇ؛ يەنە بەراكاھ بىلەن ئاناتوتلۇق يەھۇ، ⁴ گىبېئۇنلۇق يىشمايىمۇ بار ئىدى. يىشماي «ئوتتۇز پالۋان» ئىچىدە باتۇر بولۇپ شۇ ئوتتۇزغا يېتەكچىلىك قىلغۇچى ئىدى؛ يەنە يەرەمىيا، ياهازىيەل، يوهانان ۋە گەدەرالىق يوزاباد، ⁵ ئەلۇزاي، يەرموت، بئالىيا، شەمارىيا، خارۇفلۇق شەفاتىيا، ⁶ كوراهلىقلاردىن بولغان ئەلكاناھ، يىشيا، ئازارەل، يوبېزەر ۋە ياشوبېئاملار؛ ⁷ يەنە گەدورلۇق يەروھامنىڭ ئوغلى يوبېلاھ بىلەن زەبادىيا بار ئىدى.

داۋۇتقا بېقىنغان گاد پالۋانلىرى

⁸ گاد قەبىلىسىدىن بەزىلەر چۆلىدىكى قورغانغا بېرىپ داۋۇتقا بېقىندى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى جەڭگە ماھىر، قالقان ۋە نەيزە بىلەن قوراللانغان باتۇر جەڭچىلەر ئىدى؛ ئۇلارنىڭ تۇرقى بەئەينى شىرغا، چاققانلىقى بەئەينى تاغدىكى بۆكەنگە ئوخشايتتى. ⁹ ئۇلارنىڭ بىرىنچىسى ئېزەر، ئىككىنچىسى ئوبادىيا، ئۈچىنچىسى ئېلىئاب، ¹⁰ تۆتىنچىسى مىشمانناھ، بەشىنچىسى

¹⁰⁹ بۇ تىزىملىكتە بىرىنچى يەھۇدىي ئەمەسلەر — مەسلەن، ئاممونلۇق زەلەك، ھىتتى ئۇرىيا ۋە مونابلىق يىتما بار.

يەرەمىيا، ¹¹ ئالتىنچىسى ئاتتاي، يەتتىنچىسى ئەلىيەل، ¹² سەككىزىنچىسى يوهانان، توققۇزىنچىسى ئەلزاباد، ¹³ ئونىنچىسى يەرەمىيا، ئون بىرىنچىسى مابائاناي ئىدى. ¹⁴ بۇلارنىڭ ھەممىسى گاد قەبىلىسىدىن، قوشۇن ئىچىدە سەردارلار ئىدى؛ ئەڭ كىچىكى يۈز لەشكەرگە، ئەڭ چوڭى مىڭ لەشكەرگە يېتەكچى ئىدى ⁽¹¹⁰⁾. ¹⁵ بىرىنچى ئايدا ⁽¹¹¹⁾، ئىئوردان دەرياسى تېشىپ قىرغاقتىن ئاشقان چاغدا، دەريادىن ئۆتۈپ، شەرققە ۋە غەربكە قارايدىغان بارلىق جىلغلاردىكىلەرنى تىرىپىرەن قىلىپ قاقۇرغانلار دەل مۇشۇ ئادەملەر ئىدى.

داۋۇتقا بېقىنغان بىنيامىنلار ۋە يەھۇدالار

¹⁶ بىنيامىن قەبىلىسى بىلەن يەھۇدا قەبىلىسىدىنمۇ كىشىلەر قورغانغا كېلىپ داۋۇتقا بېقىنغان. ¹⁷ داۋۇت چىقىپ ئۇلارنى قارشى ئېلىپ: «ئەگەر سىلەر تىنچلىق نىيىتىدە ماڭا ياردەم بېرىشكە كەلگەن بولساڭلار، سىلەر بىلەن بىر جان بىر دىل بولمەن، لېكىن قوللىرىمدا ھېچ ناھەقلىق بولمىغان مېنى دۈشمەنلىرىمگە سېتىۋەتمەكچى بولساڭلار، ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ خۇداسى بۇنى نەزىرىگە ئېلىپ ھۆكۈم چىقارغاي!» - دېدى. ¹⁸ بۇ چاغدا خۇدانىڭ روھى ⁽¹¹²⁾ ھېلىقى ئوتتۇز پالۋاننىڭ يولباشچىسى ئاماسايغا چۈشۈندى، ئۇ:

«ئاه داۋۇت، بىز ساڭا بېقىندۇقمىز؛

ئاه يەسەننىڭ ئوغلى، بىز سەن بىلەن بىللەدۇرمىز؛

ئۆزۈڭگە ئامان-تىنچلىق، ئامان-تىنچلىق بولغاي!

ساڭا ياردەم بەرگۈچىلەرگىمۇ ئامان-تىنچلىق بولغاي!

چۈنكى سېنىڭ خۇدايىڭ ساڭا مەدەتكاردۇر»

شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئۇلارنى ئېلىپ قېلىپ، «زەرىپدار ئەترەت

باشلىقلىرى» قىلدى.

¹¹⁰ باشقا بىرخىل تەرجىمىسى: «ئەڭ كىچىكى يۈز ئادەمگە، ئەڭ چوڭى مىڭ ئادەمگە يېتەيتتى».

¹¹¹ «بىرىنچى ئاي» — مارت ياكى ئاپرېل.

¹¹² «خۇدانىڭ روھى» — مۇشۇ يەردە ئىبرانىي تىلىدا پەقەت «روھ» دېيىلىدۇ.

داۋۇتقا بېقىنغان ماناسسەھلەر

¹⁹ داۋۇت ئىلگىرى فىلىستىيەلەر بىلەن بىرلىكتە سانئۇلغا قارشى ئۇرۇشقا ئاتلانغاندا، ماناسسەھ قەبىلىسىدىكى بەزىلەر داۋۇت تەرەپكە ئۆتتى (لېكىن ئۇلار فىلىستىيەلەرگە ياردەم بەرمىدى، چۈنكى فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرى: «داۋۇت ئۆز غوجىسى سانئۇل تەرەپكە ئۆتۈپ كېتىشى مۇمكىن، ئۇنداقتا بېشىمىز كەتمەي قالمايدۇ!»⁽¹¹³⁾) دەپ مەسلىھەتلىشىپ ئۇلارنى قايتۇرۇپ كەتمەكچى بولغانىدى). ²⁰ داۋۇت زىكلاگقا قايتىپ بارغاندا، ماناسسەھ قەبىلىسىدىكى ئادناھ، يوزاباد، يەدىيايەل، مىكائىل، يوزاباد، ئېلىخۇ، زىلتايىلار كېلىپ ئۇنىڭغا قوشۇلدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى ماناسسەھ قەبىلىسىنىڭ مىڭبېشىلىرى ئىدى. ²¹ ئۇلار داۋۇت قاراقچىلارغا قارشى جەڭ قىلغاندا ئۇنىڭغا ياردەملەشتى⁽¹¹⁴⁾؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر پالۋانلار، قوشۇندىكى يولباشچىلار ئىدى. ²² چۈنكى شۇ كۈنلەردە داۋۇتقا ياردەم بېرىش ئۈچۈن ھەر كۈنى ئادەملەر كېلىپ قوشۇلۇپ، خۇددى خۇدانىڭ قوشۇنىدەك زور بىر قوشۇن بولۇپ كەتكەنىدى.

داۋۇتقا كېلىپ قوشۇلغان قوشۇنلار

²³ پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كلامى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، سانئۇلنىڭ پادىشاھلىقىنى داۋۇتقا ئېلىپ بەرمەكچى بولغان قوراللارغا جەڭچىلەر يولباشچىلىرى بىلەن ھېبرونغا، ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: -
²⁴ يەھۇدالاردىن قالقان ۋە نەيزە بىلەن قوراللارغا جەمئىي ئالتە مىڭ سەككىز يۈز كىشى بولۇپ، ھەممىسى جەڭگە تەييارلانغانىدى. ²⁵ شىمىئونلاردىن جەڭگە تەييارلانغان باتۇر جەڭچىلەر جەمئىي يەتتە مىڭ بىر يۈز كىشى، ²⁶ لاۋىيلاردىن جەمئىي تۆت مىڭ ئالتە يۈز كىشى؛ ²⁷ يەھويادا ھارۇنلارنىڭ جەمەت

¹¹³ «1سام» 29:4 نى كۆرۈڭ.

¹¹⁴ كۆزدە تۇتقىنى بەلكىم «1سام» 30-بابتا خاتىرىلەنگەن ئىشلار؛ شۇ چاغدا داۋۇت ئامالەك قاراقچىلىرىغا ھۇجۇم قىلغان.

بېشى بولۇپ، ئۇنىڭغا ئەگەشكەنلەر جەمئىي ئۈچ مىڭ يەتتە يۈز كىشى ئىدى. ²⁸ يەنە ياش بىر باتۇر جەڭچى زادۇك ۋە ئۇنىڭ جەمەتىدىن يىگىرمە ئىككى يولباشچى بار ئىدى. ²⁹ بىنيامىنلاردىن، سائۇلنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرىدىنمۇ ئۈچ مىڭ كىشى بار ئىدى؛ شۇ چاغقا قەدەر بۇلارنىڭ كۆپىنچىسى سائۇل جەمەتىنى قوللاپ كەلمەكتە ئىدى.

³⁰ ئەفرائىملاردىن، ئۆز جەمەتلىرىدە يۈز-ئابروي تاپقان باتۇر ئەزىمەتلەر جەمئىي يىگىرمە مىڭ سەككىز يۈز كىشى ئىدى. ³¹ ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى ئىچىدە نامى پۈتۈلگەن، داۋۇتنى پادىشاھ قىلىپ تىكلەشكە كەلگەنلەر جەمئىي ئون سەككىز مىڭ كىشى ئىدى. ³² ئىسساكرلاردىن زامان-ۋەزىيەتنى چۈشىنىدىغان، ئىسرائىلنىڭ قانداق قىلىشى كېرەكلىكىنى بىلىدىغان يولباشچىلار جەمئىي ئىككى يۈز كىشى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممە قېرىنداشلىرى ئۇلارنىڭ ئەمرىگە بويسۇناتتى. ³³ زەبۇلنلاردىن جەڭگە تەييارلانغان، ھەرخىل قورال-ياراقلار بىلەن قوراللانغان، ئالا كۆڭۈللۈك قىلمايدىغان، داۋۇتنىڭ ياردىمىگە كەلگەن جەمئىي ئەللىك مىڭ كىشى ئىدى. ³⁴ نفتالىلاردىن يولباشچى بولغان مىڭ كىشى بار ئىدى؛ ئۇلارغا ئەگىشىپ قولغا قالغان ۋە نەيزە ئالغانلار جەمئىي ئوتتۇز يەتتە مىڭ كىشىگە يېتەتتى. ³⁵ دانلاردىن جەڭگە تەييارلانغان جەمئىي يىگىرمە سەككىز مىڭ ئالتە يۈز كىشى ئىدى. ³⁶ ئاشىرلاردىن جەڭگە چىقىپ قوشۇن سېپىگە ئاتلىنىشقا تەييار بولغان جەمئىي قىرىق مىڭ كىشى ئىدى. ³⁷ ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدىكى رۇبەن قەبىلىسى، گاد قەبىلىسى ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىن قولغا ھەرخىل قورال-ياراغ ئېلىپ جەڭگە تەييارلانغان جەمئىي بىر يۈز يىگىرمە مىڭ كىشى ئىدى.

³⁸ يۇقىرىدا تىلغا ئېلىنغان بۇ ئەزىمەتلەرنىڭ ھەربىي يۈرۈشى تەكشى بولۇپ، داۋۇتنى پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلەش ئۈچۈن بىر جان بىر دىل بولۇپ، ھېبرونغا كېلىشكەندى؛ قالغان ئىسرائىللارمۇ بىر نىيەت بىر مەقسەتتە داۋۇتنى پادىشاھ قىلىپ تىكلەمەكچى بولۇشقاندى.

³⁹ ئۇلار شۇ يەردە داۋۇت بىلەن ئۈچ كۈن بىللە يەپ-ئىچىپ غىزالاندى، چۈنكى ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ئۇلارغا تەييارلاپ قويۇشقاندى. ⁴⁰ ئۇلارنىڭ

ئۆپچۈرىسىدىكى خەلقلەر، ھەتتا ئىسساكار، زەبۇلون ۋە ئافتاىلارنىڭ زېمىندىكىلەر ئېشەك، تۆگە، قېچىر ۋە كالىلارغا ئارتىپ ئۇلارغا ناھايىتى كۆپ ئوزۇقلۇق ئېلىپ كەلگەن؛ ئۇلار زور مىقداردا ئۇن، ئەنجۈر پوشكىلى، ئۈزۈم پوشكىلى، شارب، زەيتۇن مېيى ۋە نۇرغۇن قوي-كالىلارنى يەتكۈزۈپ بېرىشكەندى؛ پۈتكۈل ئىسرائىل شاد-خۇراملىققا چۆمگەندى.

ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئاپىرىلىشىدا بولغان بالايىقا

13

¹ داۋۇت مىڭبېشى، يۈزبېشى ۋە بارلىق يولباشچىلار بىلەن مەسلىھەتلەشتى؛ ² ئاندىن پۈتۈن ئىسرائىل ئاممىسىغا: «ئەگەر سىلەر ماقۇل كۆرسەڭلار، شۇنداقلا بۇ ئىشنى خۇدايىمىز پەرۋەردىگاردىن دەپ بىلسەڭلار، بىز ئىسرائىلنىڭ زېمىنلىرىنىڭ ھەرقايسى جايلىرىغا شۇ يەردە قالغان قېرىنداشلىرىمىزغا ھەمدە ئۇلار بىلەن بىللە شەھەرلەردە ۋە ئېتىزلىقلىرىدا تۇرۇۋاتقان كاھىن ھەم لاۋىيلارغا مۇشۇ يەرگە يىغىلىش توغرىلىق ئادەم ئەۋەتەيلى. ³ بىز خۇدايىمىزنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى مەشەگە يۆتكەپ كېلەيلى؛ چۈنكى سائۇلنىڭ كۈنلىرىدە ھېچقايسىمىز ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا خۇدادىن يول سوراپ باقمىدۇق» دېدى. ⁴ بۇ ئىشنى پۈتۈن ئامما توغرا تاپقاچقا، ھەممەيلىن ماقۇل بولۇشتى.

⁵ شۇڭا داۋۇت مىسىرنىڭ شەھەر دەرياسىدىن تارتىپ خامات ئېغىزىغىچە ⁽¹¹⁵⁾ بولغان پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىنى چاقىرتىپ كېلىپ، خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كىرىئات-يېئارىمدىن يۆتكەپ كەلمەكچى بولدى. ⁶ ئاندىن داۋۇت بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يۆتكەپ كېلىش ئۈچۈن بائالاھقا، يەنى يەھۇداغا تەۋە بولغان كىرىئات-يېئارىمغا كەلدى؛ ئىككى كېرۋىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرغۇچى پەرۋەردىگار بۇ ئەھدە ساندۇقى ئۈستىگە ئۆز نامىنى قويغانىدى. ⁷ ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئابىنادابنىڭ ئۆيىدىن

¹¹⁵ «مىسىرنىڭ شەھەر دەرياسىدىن تارتىپ خامات ئېغىزىغىچە» — جەنۇبتىن شىمالغىچە ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل زېمىنىنى كۆرسىتىدۇ.
«خامات ئېغىزى» دېگەننىڭ باشقا خىل تەرجىمىسى: «لىبو-خامات».

ئېلىنغان يېڭى بىر ھارۋىغا قويدى⁽¹¹⁶⁾؛ ئۆزى بىلەن ئاخييو ھارۋىنى ھەيدىدى. ⁸ داۋۇت بىلەن بارلىق ئىسرائىل جامائىتى خۇدانىڭ ئالدىدا ھە دەپ نەغمە-ناۋا قىلىپ، چىلتار، تەمبۇر، داپ، چاڭلار ۋە كاناي-سۇنايلار چالاتتى. ⁹ لېكىن ئۇلار كىدون خامىنىغا كەلگەندە كالىلار ئالدىغا مۇدۈرەپ كېتىپ يىقىلغاندا ئۆزى ھەدە ساندۇقنى يۇلۇلای دەپ قولىنى ئۇنىڭغا سوزدى. ¹⁰ ئۆزىنىڭ ئەھدە ساندۇقىغا قولى تەگكەنلىكى ئۈچۈن، خۇدا ئۇنىڭغا غەزەپلىنىپ ئۇنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. شۇنىڭ بىلەن ئۆزى شۇ يەردە خۇدانىڭ ئالدىدا ئۆلدى⁽¹¹⁷⁾.

¹¹ لېكىن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزىنىڭ تېنىنى بۆسكەنلىكىگە ئاچچىقلاندى ۋە ئۇ يەرنى «پەرەز-ئۆزى» دەپ ئاتىدى⁽¹¹⁸⁾؛ ئۇ يەر تاكى ھازىرغىچە شۇ نام بىلەن ئاتىلىپ كەلمەكتە. ¹² شۇ كۈنى داۋۇت خۇدادىن قورقۇپ: «مەن زادى قانداق قىلىپ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بۇ يەرگە يۆتكەپ كېلەلەيمەن؟» دېدى.

¹³ شۇڭا داۋۇت ئەھدە ساندۇقىنى ئۆزى تۇرۇۋاتقان «داۋۇت شەھىرى»گە يۆتكەپ كەلمەي، گاتلىق ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىگە ئاپىرىپ قويدى. ¹⁴ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىدە ئۈچ ئاي تۇردى؛ پەرۋەردىگار ئوبەد-ئېدومنىڭ ئائىلىسىنى ۋە ئۇنىڭ بارلىق تەئەللۇقاتلىرىنى بەرىكەتلىدى.

تۇر پادىشاھى داۋۇتنىڭ ئوردا سېلىشىغا ياردەملىشىدۇ

¹ تۇر پادىشاھى ھىرام داۋۇت بىلەن كۆرۈشۈشكە ئەلچىلەرنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئۈچۈن ئوردا سېلىشقا كېلىدىغان ياغىچى، تاشچى

14

¹¹⁶ ياكى «ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يېڭى بىر ھارۋىغا قويۇپ، ئۇنى ئابىنادا بىلەن ئۆيدىن ئېلىپ چىقتى».

¹¹⁷ مۇقەددەس قانۇن بويىچە پەقەت كاھىنلار ئەھدە ساندۇقىغا قول تەگكۈزۈشكە ۋە ئۇنى كۆتۈرۈشكە بولاتتى. ئۇنى كالا ھارۋىسى ئۈستىگە قويۇشقا بولمايتتى. شۇڭا داۋۇت ۋە پۈتكۈل ئىسرائىللار مۇشۇ ئىشتا ئەيىبلىك ئىدى.

¹¹⁸ «پەرەز-ئۆزى» — مەنىسى «ئۆزىگە بۆسۈپ كىرىش».

ۋە ياغاچچىلارنى ئەۋەتتى. ² بۇ چاغدا داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزىنى ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان پادىشاھ بولۇشقا جەزمەن تىكلەيدىغانلىقىنى كۆرۈپ يەتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقى ئىسرائىل ئۈچۈن ئۆزىنىڭ پادىشاھلىقىنى گۈللەندۈرگەندى.

داۋۇتنىڭ يېرۇسالېمدا كۆرگەن ئوغۇللىرى

³ داۋۇت يېرۇسالېمدا يەنە بىرمۇنچە خوتۇن ئالدى ھەمدە يەنە ئوغۇل-قىزلىرىنى كۆردى. ⁴ تۆۋەندىكىلەر ئۇنىڭ يېرۇسالېمدا كۆرگەن پەرزەنتلىرىنىڭ ئىسىملىرى: شامۇيا، شوباب، ناتان، سۇلايمان، ⁵ ئىبھار، ئەلشۇيا، ئەلپەلەت، ⁶ نوگاھ، نەفەگ، يافيا، ⁷ ئەلشاما، بەئەلىيادا ⁽¹¹⁹⁾ ۋە ئەلپەلەت.

داۋۇتنىڭ فىلىستىيەلىرىنى ئىككى قېتىم يەڭگەنلىكى

⁸ داۋۇتنىڭ مەسىھ قىلىنىپ پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ قىلىنغانلىقىنى ئاڭلىغان فىلىستىيەلەرنىڭ ھەممىسى داۋۇت بىلەن قارشىلىشىش پۇرسىتىنى ئىزلەپ كەلدى؛ داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ ئۇلارغا قارشى جەڭگە ئاتلاندى. ⁹ فىلىستىيەلەر «رەفايم جىلغىسى» غا بۇلاڭ-تالاڭ قىلغىلى كىردى. ¹⁰ داۋۇت خۇدادىن: «مەن فىلىستىيەلەرگە قارشى جەڭگە چىقسام بولامدۇ؟ ئۇلارنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرمامسەن؟» دەپ سورىۋىدى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: «جەڭگە چىق، مەن ئۇلارنى سۆزسىز قولۇڭغا تاپشۇرىمەن» دېدى. ¹¹ فىلىستىيەلەر بائال-پەرازىمغا ھۇجۇم قىلغىلى كەلگەندە، داۋۇت ئۇلارنى شۇ يەردە مەغلۇپ قىلدى ۋە: «خۇدا مېنىڭ قولۇم ئارقىلىق دۈشمەنلىرىم ئۈستىگە خۇددى كەلكۈن يارنى ئېلىپ كەتكەندەك بۆسۈپ كىردى» دېدى. شۇڭا ئۇ يەر «بائال-پەرازىم» دەپ ئاتالغان ⁽¹²⁰⁾. ¹² فىلىستىيەلەر ئۆزلىرىنىڭ بۇتلىرىنى شۇ يەرگە تاشلاپ قاچقانلىقتىن، داۋۇت ئادەملىرىگە ئۇلارنى كۆيدۈرۈۋېتىشنى تاپىلدى.

¹¹⁹ ياكى «ئەلىيا». «2سام». 16:5 نى كۆرۈڭ.

¹²⁰ «بائال-پەرازىم» «ئىگەم بۆسۈپ كىردى» دېگەن مەنىدە.

¹³ فىلىستىيلەر يەنە ھېلىقى جىلغىغا بۇلاڭ-تالاڭ قىلغىلى كىرىۋىدى،
¹⁴ داۋۇت يەنە خۇدادىن يول سورىدى. خۇدا ئۇنىڭغا: «ئۇلارنى ئارقىسىدىن قوغلىماي، ئەگىپ ئۆتۈپ، ئۇلارغا ئۈجمىلىكىنىڭ ئۇدۇلىدىن ھۇجۇم قىلغىن. ¹⁵
 سەن ئۈجمە دەرەخلىرىنىڭ ⁽¹²¹⁾ ئۈستىدىن ئاياغ تىۋىشىنى ئاڭلىشىڭ بىلەنلا جەڭگە ئاتلان؛ چۈنكى ئۇ چاغدا خۇدا سېنىڭ ئالدىڭدا فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇنىغا ھۇجۇمغا چىققان بولىدۇ» دېدى. ¹⁶ شۇنىڭ بىلەن داۋۇت خۇدانىڭ دېگىنى بويىچە ئىش تۈتۈپ، فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇنىغا گىبېئوندىن گەزەرگىچە قوغلاپ زەرە بەردى. ¹⁷ شۇ سەۋەبتىن داۋۇتنىڭ شۆھرىتى بارلىق يۇرت-زېمىنلارغا پۇر كەتتى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ قورقۇنچىنى بارلىق ئەللەرنىڭ ئۈستىگە سالدى.

ئەھدە ساندۇقنى يۆتكەشنىڭ تەييارلىقى

15

¹ داۋۇت داۋۇت شەھىرىدە ئۆزىگە ئۆي-ئوردىلار سالدۇردى، ھەم خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىغا جاي ھازىرلىدى ۋە ئۇنىڭغا چېدىر تىكتۈردى. ² ئۇ چاغدا داۋۇت: «خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى لاۋىيلاردىن بۆلەك كىشىلەرنىڭ كۆتۈرۈشىگە بولمايدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنى كۆتۈرۈشكە ۋە مەڭگۈ ئۆزىنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا شۇلارنى تاللىغانىدى» دېدى. ³ ئاندىن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ھازىرلاپ قويغان يەرگە يۆتكەش ئۈچۈن پۈتكۈل ئىسرائىللارنى يېرۇسالېمغا يىغدى. ⁴ داۋۇت يەنە ھارۋىنىڭ ئەۋلادلىرىنى ۋە لاۋىيلارنى يىغدى: ⁵ كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى جەمەت بېشى بولغان ئۆرىيەل ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بىر يۈز يىگىرمە كىشى؛ ⁶ مەرارى ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغان ئاسايا ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىدىن ئىككى يۈز يىگىرمە كىشى؛ ⁷ گەرشومنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغان يويئېل ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بىر يۈز ئۆتۈز كىشى؛ ⁸ ئەلېزافانىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغان شېمايا ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى ئىككى يۈز كىشى؛ ⁹ ھېبروننىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت

¹²¹ «ئۈجمە دەرەخلىرى» — بۇ بىزنىڭ قىياسىمىز. ئىبرانىي تىلىدا «يىغىلغۇچى دەرەخلەر». زادى قايسى دەرەخ ئىكەنلىكى بىزگە نامەلۇم. باشقا بىر قىياس «خەنە دەرەخلىرى».

بېشى بولغان ئەلىيەل ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى سەكسەن كىشى؛¹⁰ ئۆزىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغان ئاممىناداب ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بىر يۈز ئون ئىككى كىشى ئىدى.

¹¹ داۋۇت كاھىنلاردىن زادۇك بىلەن ئابىئاتارنى، شۇنىڭدەك لاۋىلىيلاردىن ئۆرىيەل، ئاسايا، يوئېل، شېمايا، ئەلىيەل ۋە ئاممىنادابنى چاقىرتىپ كېلىپ ئۇلارغا: ¹² «سىلەر لاۋىي جەمەتىنىڭ باشلىرىسىلەر؛ ئۆزۈڭلارنى ۋە سىلەرنىڭ قېرىنداشلىرىڭلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى مەن تەييارلاپ قويغان يەرگە كۆتۈرۈپ كېلىش ئۈچۈن پاك قىلىڭلار»⁽¹²²⁾.
¹³ چۈنكى ئىلگىرى سىلەر شۇنداق قىلماي، بەلگىلەنگەن تەرتىپ بويىچە ئۇنىڭدىن يول سورىمىغىنىمىزدىن خۇدايىمىز پەرۋەردىگار بىزگە زەرە بەرگەن⁽¹²³⁾» دېدى. ¹⁴ شۇنىڭ بىلەن كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ مېڭىش ئۈچۈن ئۆزلىرىنى پاك قىلدى. ¹⁵ لاۋىيلار ئەمدى مۇسانىڭ پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كلامى بىلەن تاپىلغىنى بويىچە، خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بالداق بىلەن مۇرىسىگە ئېلىپ كۆتۈردى.

نەغمە-ناۋاچىلار ھۆرمەت ئەترىتى

¹⁶ داۋۇت يەنە لاۋىيلارنىڭ يولباشچىلىرىغا ئۆزلىرىنىڭ قېرىنداشلىرىدىن نەغمىچىلەرنى تەيىنلەشنى بۇيرۇدى؛ ئۇلار جۈملىدىن تەمبۇر، چىلتار، جاڭگال قاتارلىق ھەرخىل سازلارنى چېلىپ ئاۋازنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ شاد-خۇراملىق ئىچىدە كۆي ئېيتىشقا تەيىنلەندى. ¹⁷ شۇڭلاشقا، لاۋىيلار يوئېلنىڭ

¹²² «پاك قىلىڭلار» — ئىبرانىي تىلىدا «پاك-مۇقەددەس قىلىڭلار». بۇ «پاك-مۇقەددەسلىك» رەسمىي ئىش بولۇپ، «مىس» 29-بابتا ۋە «لاۋ» 7-بابتا كۆرسىتىلگەندەك: (1) ئۆلۈك نەرسىلەرگە تەگمەسلىك؛ (2) تەنلىرىنى يۇيۇش؛ (3) پاكىز كىيىم-كېچەكنى كىيىش؛ (4) ئۆزىنىڭ گۇناھىنى تىلەش ئۈچۈن «گۇناھ قۇربانلىقى سۇنۇش دېگەن تۆت ئىشنى ئۆز ئىچىگە ئېلىشى مۇمكىن ئىدى.

¹²³ «زەرە بەرگەن» — ئىبرانىي تىلىدا «بۆسۈپ باسقان».

ئوغلى ھېماننى ۋە ئۇنىڭ جەمەتىدىكى بەرەكەتلىك ئوغلى ئاسافنى ھەم ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىدىن بولغان مەرارلاردىن كۇشاياھنىڭ ئوغلى ئېتاننى بەلگىلىدى. ¹⁸ ئۇلار بىلەن بىرلىكتە يەنە قېرىنداشلىرىدىن زەكەرىيا، بىن، يائازىيەل، شېمراموت، يەھىيەل، ئۇنى، ئېلىئاب، بىناياھ، مائاسىياھ، ماتتتىياھ، ئەلفەلەھ، مېكنىيا ھەم دەرۋازىۋەن ئوبەد-ئېدوم بىلەن جەئىيەلنى ئىككىنچى دەرىجىلىك ئەترەت قىلىپ تەشكىللىدى. ¹⁹ نەغمىچى ھېمان، ئاساف ۋە ئېتانلار مىس چاڭلار چېلىپ، ياڭراق ئاۋاز چىقىراتتى؛ ²⁰ زەكەرىيا، يائازىيەل، شېمراموت، يەھىيەل، ئۇنى، ئېلىئاب، مائاسىياھ ۋە بىنايالار تەمبۇر چېلىپ «ئالاموت ئۇسلۇبى» دا ⁽¹²⁴⁾ تەڭكەش قىلاتتى؛ ²¹ ماتتتىياھ، ئەلفەلەھ، مېكنىيا، ئوبەد-ئېدوم، جەئىيەل ۋە ئازازىيالار چېلتار چېلىپ باشلامچىلىق قىلىپ، «شەمىنت ئۇسلۇبى» دا ⁽¹²⁵⁾ تەڭكەش بولاتتى. ²² لاۋىيلارنىڭ يولباشچىسى كەنانىيا مۇزىكىغا ناھايىتى پىششىق بولغاچقا، مەخسۇس نەغمە-ناۋاچىلىققا مەسئۇل بولۇپ مۇزىكا ئۆگەتتى. ²³ بەرەكەتلىك بىلەن ئەلکاناھ ئەھدە ساندۇقىغا مەسئۇل ئىشكباقلار ئىدى. ²⁴ شەبانىيا، يەھوشافات، نەتانەل، ئاماساي، زەكەرىيا، بىنايا ۋە ئەلئېزەر قاتارلىق كاھىنلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا كاناي چالاتتى؛ ئوبەد-ئېدوم بىلەن يەھىياھمۇ ⁽¹²⁶⁾ ئەھدە ساندۇقىغا مەسئۇل ئىشكباقلار قىلىنىپ قويۇلغانىدى.

ئەھدە ساندۇقى «داۋۇت شەھىرى» گە يۆتكەپ كېلىندۇ

²⁵ شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئىسرائىل ئاقساقاللىرى ۋە مېڭىپىشى قاتارلىقلار بىلەن بىرگە ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىدىن خۇشاللىققا چۆمگەن ھالدا

¹²⁴ «ئالاموت ئۇسلۇبى» دېگەننىڭ مەنىسى بىزگە ئېنىق ئەمەس؛ بەلكىم «(ئايالچە) يۇقىرى ئاۋاز بىلەن» دېگەننى بىلدۈرۈشى مۇمكىن.

¹²⁵ «شەمىنت ئۇسلۇبى» دېگەننىڭ مەنىسى بىزگە ئېنىق ئەمەس؛ بەلكىم «ئەرەنچە تۆۋەن ئاۋاز بىلەن» دېگەننى بىلدۈرۈشى مۇمكىن.

¹²⁶ «يەھىياھ» ۋە «جىيەل» دېگەن بىر ئىسىمدۇر.

پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ چىققىلى باردى. ²⁶ ۋە شۇنداق بولدىكى، داۋۇتلار خۇدا پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ ماڭغان لاۋىيلارغا ياردەم بەرگەنلىكىنى كۆرۈپ، يەتتە بۇقا ۋە يەتتە قوچقار قۇربانلىق قىلدى. ²⁷ داۋۇت ۋە شۇنداقلا ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرىدىغان لاۋىيلار ھەمدە نەغمىچىلەر ھەم نەغمە-ناۋا بېشى بولغان كەنانىيلارنىڭ ھەممىسى كاناپ لىباس كىيىشكەندى؛ داۋۇت ئۇنىڭ ئۈستىگە يەنە كاناپ ئەفود ⁽¹²⁷⁾ كىيگەندى. ²⁸ پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى ئەمدى شۇ تەرىقىدە تەنتەنە قىلىپ، بۇرغا، كاناي، جاڭجاڭ، تەمبۇر، چىلتار قاتارلىق تۈرلۈك سازلار بىلەن يۇقىرى ئاۋازدا مۇزىكا چېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ كېلىشتى. ²⁹ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى داۋۇت شەھىرىگە يېتىپ كەلگەندە سائۇلنىڭ قىزى مىقال پەنجىرىدىن تۆۋەنگە قاراپ تۇراتتى؛ ئۇ داۋۇتنىڭ سەكرەپ ئويىناپ-چېلىپ تەنتەنە قىلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ ئىچىدە ئۇنى زاڭلىق قىلدى.

مەدھىيە ئوقۇش، بەخت تىلەش

16

¹ ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ كىرىپ داۋۇت ئۇنىڭغا ھازىرلاپ قويغان چېدىرنىڭ ئوتتۇرىسىغا قويۇپ، ئاندىن خۇدانىڭ ئالدىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقى سۇندى. ² داۋۇت كۆيدۈرمە قۇربانلىقى بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈنۈپ بولغاندىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا خەلققە بەخت تىلىدى. ³ ئۇ يەنە ئەر-ئايال دېمەي ئىسرائىللارنىڭ ھەر بىرىگە بىردىن نان، بىردىن خورما يوشكىلى ⁽¹²⁸⁾، بىردىن ئۈزۈم يوشكىلى ئۆلەشتۈرۈپ بەردى.

¹²⁷ «ئەفود» بولسا ئادەتتە كاھىنلار ئالاھىدە كىيىدىغان پىنجەككە ئوخشاش بىر كىيىم ئىدى (مىس). 28-بابنى كۆرۈڭ. ئۇنداق كىيىم كىيىۋېلىش ئۆزىنى خۇداغا ئالايىتەن بېغىشلاشنى بىلدۈرەتتى.

¹²⁸ ياكى «بىر پارچىدىن گۆش».

لاۋىيلارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئالدىدىكى ۋەزىپىلىرى

⁴ داۋۇت بىر قىسىم لاۋىيلارغا پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا خىزمەتتە بولۇش، يەنى دۇئا-تىلاۋەت ئوقۇش⁽¹²⁹⁾، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-رەھمەت ئېيتىش ۋە كۈي-مۇناجات ئوقۇشنى بۇيرۇدى. ⁵ ئۇلارنىڭ يولباشچىسى بولسا ئاساف، ئاندىن زەكەرىيا ئىدى؛ باشقىلىرى بولسا جەئىيەل، شېمىراموت، يەھىيەل، ماتتىئىياھ، ئېلىئاب، بىنايا، ئوبەد-ئېدوم ۋە جەئىيەللەر ئىدى. ئۇلار تەمبۈر-چىلتار چېلىشقا قويۇلدى؛ ئاساف بولسا چاڭلارنى چالاتتى. ⁶ بىنايا بىلەن ياھازىيەلدىن ئىبارەت ئىككى كاھىن خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا ھەردائىم كاناي چېلىشقا قويۇلدى.

داۋۇتنىڭ پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇغان كۈيى

⁷ شۇ كۈنى داۋۇت ئاساف ۋە قېرىنداشلىرىنى پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-رەھمەت ئېيتىشقا بەلگىلەپ ئۇلارغا بىرىنچىدىن مۇنۇ كۈينى تاپشۇردى: — ⁸ «پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر قىلىڭلار، ئۇنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىدا قىلىڭلار، ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى ئەللەر ئارىسىدا ئايدان قىلىڭلار! ⁹ ئۇنىڭغا ناخشىلار ئېيتىپ، ئۇنى كۈيلەڭلار، ئۇنىڭ پۈتكۈل كارامەت مۆجىزىلىرى ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىڭلار. ¹⁰ مۇقەددەس نامىدىن پەخىرلىنىپ داڭلاڭلار، پەرۋەردىگارنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ كۆڭلى شادلانسون! ¹¹ پەرۋەردىگارنى ۋە ئۇنىڭ قۇدرىتىنى ئىزدەڭلار، ئۇنىڭ يۈز-ھۇزۇرىنى توختىماي ئىزدەڭلار. ¹² ئۇنىڭ ياراتقان مۆجىزىلىرىنى، كارامەت ئالامەتلىرىنى ھەم ئاغزىدىن چىققان ھۆكۈملىرىنى ئەستە تۇتۇڭلار،

¹²⁹ ياكى «ئەسلەش»، «تەنتەنە قىلىش».

¹³ ئى ئۇنىڭ قولى ئىسرائىلنىڭ نەسلى،

ئۆزى تاللىغانلىرى، ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى!

¹⁴ ئۇ، پەرۋەردىگار - خۇدايىمىز،

ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى پۈتكۈل يەر يۈزىدىدۇر.

¹⁵ ئۇ ئۆزى تۈزگەن ئەھدىنى ئەبەدىي يادىڭلاردا تۇتۇڭلار -

- بۇ ئۇنىڭ مىڭ ئەۋلادىچە ۋەدىلەشكەن سۆزىدۇر -

¹⁶ ئىبراھىم بىلەن تۈزگەن ئەھدىسى،

يەنى ئىسھاققا ئىچكەن قەسىمدۇر.

¹⁷ ئۇ بۇنى ياقۇپقىمۇ ⁽¹³⁰⁾ نىزام دەپ جەزملەشتۈردى،

ئىسرائىلغا ئەبەدىي ئەھدە قىلىپ بېرىپ: -

¹⁸ «ساڭا قاناتان زېمىنىنى بېرىمەن،

ئۇنى مىراسىڭ بولغان نېسۋەڭ قىلىمەن» - دېدى.

¹⁹ ئۇ چاغدا سىلەر ئاجىز ئىدىڭلار، ئادىمىڭلار ئاز ھەم ئۇ يەردە مۇساپىر

ئىدىڭلار؛

²⁰ بۇ ئەلدىن ئۇ ئەلگە، بىر قەبىلىدىن يەنە بىر قەبىلىگە كۆچۈپ يۈرگەن.

²¹ پەرۋەردىگار ھەرقانداق ئادەمنىڭ ئۇلارنى بوزەك قىلىشىغا يول قويمىدى،

ئۇلارنى دەپ پادىشاھلارغىمۇ تەنبىھ بېرىپ: -

²² «مەن مەسىھ قىلغانلارغا تەگمە،

پەيغەمبەرلىرىمگە يامان ئىش قىلما!» - دېدى.

²³ پۈتۈن جاھان، پەرۋەردىگارنى كۈيلەڭلار،

نىجاتىنى ھەر كۈنى ئېلان قىلىڭلار!

²⁴ ئۇنىڭ جۇلاسىنى ئەللەردە بايان قىلىڭلار،

ئۇنىڭ مۆجىزىلىرىنى بارلىق خەلقلەر ئارىسىدا جاكارلاڭلار.

²⁵ چۈنكى پەرۋەردىگار بىزنى ئۇلۇغدۇر،

زور ھەمدۇساناغا لايىقتۇر؛

ئۇ بارلىق ئىلاھلاردىن ئۈستۈن، ئۇنىڭدىن قورقۇش كېرەكتۇر ⁽¹³¹⁾؛

¹³⁰ مۇشۇ يەردە «ياقۇپ» ياقۇپنىڭ ئۆزىنى (ئىسرائىل خەلقى ئەمەس) كۆرسىتىدۇ.

¹³¹ ياكى «ئۇ قورقۇنچلۇقتۇر».

- ²⁶ چۈنكى بارلىق ئەللەرنىڭ ئىلاھلىرى – بۇتلار خالاس،
 بىراق پەرۋەردىگار ئاسمان-پەلەكنى ياراتقاندۇر.
²⁷ شانۋشەۋكەت ۋە ھەيۋەت ئۇنىڭ ئالدىدا،
 قۇدرەت ۋە خۇشلۇق ئۇنىڭ جايىدىدۇر.
²⁸ پەرۋەردىگارغا تەئەللۇقنى بەرگەيسىلەر، ئى ئەل-قەبىلىلەر،
 پەرۋەردىگارغا شان-شەرەپ ۋە قۇدرەتنى بەرگەيسىلەر!⁽¹³²⁾
²⁹ پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا لايىق بولغان شان-شۆھرەتنى ئۇنىڭغا بەرگەيسىلەر؛
 سوۋغا-سالام ئېلىپ ئۇنىڭ ئالدىغا كىرىڭلار،
 پەرۋەردىگارغا پاك-مۇقەددەسلىكنىڭ گۈزەللىكىدە⁽¹³³⁾ سەجدە قىلىڭلار؛
³⁰ پۈتكۈل يەر-يۈزى، ئۇنىڭ ئالدىدا تىترەڭلار!
 دۇنيا مەزمۇت قىلىنغان، ئۇ تەۋرەنمەس ئەسلا.
³¹ ئاسمانلار شادلىنسۇن، ۋە يەر-جاھان خۇش بولسۇن،
 ئەللەر ئارىسىدا ئېلان قىلىنسۇن: –
 «پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ!»
³² دېڭىز-ئوكيان ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە چۇقان سېلىپ جۇش ئۇرسۇن!
 داللار ھەم ئۇلاردىكى ھەممە يايىرسۇن!
³³ ئۇ چاغدا ئورماندىكى پۈتكۈل دەرەخلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا ياڭرىتىپ
 ناخشا ئېيتىدۇ؛
 چۈنكى مانا، ئۇ پۈتۈن جاھاننى سوراق قىلىشقا كېلىدۇ!
³⁴ پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار!
 چۈنكى ئۇ مېھرىبانىدۇر،
 ئەبەدىدۇر ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى.
³⁵ ۋە: بىزنى قۇتقۇزغىن، ئى نىجاتىمىز بولغان خۇدا!
 بىزنى يېنىڭغا يىغىۋالغايىسەن،

¹³² «پەرۋەردىگارغا... قۇدرەت بەرگەيسىلەر» — مۇشۇ سۆزلەر بەلكىم شۇنى بىلدۈرىدۇكى،
 خۇداغا شان-شەرەپ كەلتۈرسەك، مۇشۇ قىلغىنىمىز ئۇنىڭغا بىز ئارقىلىق ئۆزىنىڭ كۈچ-قۇدرىتىنى
 كۆرسىتىش ئىمكانىيىتىنى يارىتىدۇ.
¹³³ ياكى «پاك-مۇقەددەس ئېگىنلەر بىلەن».

مۇقەددەس نامىڭغا تەشەككۈر قىلىشقا،
يايراپ سېنى مەدھىيلەشكە،
بىزنى ئەللەردىن قۇتقۇزۇپ چىققايسەن! - دەڭلار!
³⁶ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا،
ئەزەلدىن تا ئەبەدىگىچە تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن!
پۈتكۈل خەلق «ئامىن!» دېدى ھەمدە پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشتى.

ئىبادەت چېدىرىدىكى باشقا ۋەزىپىلەر

³⁷ داۋۇت شۇ يەردە، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا ھەر كۈندىكى ۋەزىپىگە مۇۋاپىق، ئەھدە ساندۇقى ئالدىدىكى خىزمەتتە داۋاملىق بولۇشقا ئاساس بىلەن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنى قالدۇرۇپ قويدى؛ ³⁸ ئۇلارنىڭ ئىچىدە ئوبەد-ئېدوم بىلەن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىدىن ئاتمىش سەككىز كىشى بار ئىدى؛ شۇنىڭدەك يەدۇتۇننىڭ ئوغلى ئوبەد-ئېدوم بىلەن خوساھ دەرۋازىۋەنلىككە قويۇلدى. ³⁹ كاھىن زادوك بىلەن ئۇنىڭ كاھىن قېرىنداشلىرى گىبېئون ئېگىزلىكىدىكى پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرى ئالدىدا، ⁴⁰ پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلغا تاپىلغان قانۇن-ئەھكاملىرىدا بارلىق يېزىلغىنى بويىچە، ھەركۈنى ئەتىسى-ئاخشىمى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھى ئۈستىدە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى سۇنۇشقا قويۇلدى. ⁴¹ ئۇلار بىلەن بىللە بولغانلار، يەنى ھېمان، يەدۇتۇن ۋە قالغان تاللانغانلار، شۇنداقلا بارلىق ئىسمى تىزىلغانلار پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-رەھمەت ئېيتىشقا قويۇلدى (چۈنكى ئۇنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى ئەبەدىگىچەدۇر!). ⁴² ھېمان ۋە يەدۇتۇن بولسا نەغمىچىلىككە، جۈملىدىن كاناي، جاڭ-جاڭ ۋە بارلىق مەدھىيە سازلىرىنى چېلىشقا مەسئۇل قىلىندى. يەدۇتۇننىڭ ئوغۇللىرى دەرۋازىغا قاراشقا قويۇلدى. ⁴³ بۇ ئىشلاردىن كېيىن بارلىق خەلق ئۆز ئۆيلىرىگە قايتىشتى؛ داۋۇتمۇ ئۆز ئۆيىدىكىلەرگە بەخت تىلەشكە قايتتى.

داۋۇتنىڭ پەرۋەردىگارغا ئۆي سېلىش نىيىتى

17

¹ داۋۇت ئۆز ئۆيىدە تۇرۇۋاتقان چېغىدا، ناتان پەيغەمبەرگە: «قارا، مەن كېدىر ياغىچىدىن ياسالغان ئۆيىدە تۇرۇۋاتىمەن، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى بولسا چېدىر پەردىلىرى ئاستىدا تۇرۇۋاتىدۇ» دېدى. ² ناتان داۋۇتقا: «كۆڭلۈڭدە پۈككەنلىرىڭگە ئەمەل قىلغىن؛ چۈنكى خۇدا سەن بىلەن بىللە بولىدۇ» - دېدى.

³ شۇ كۈنى كېچىدە خۇدانىڭ سۆزى ناتانغا كېلىپ يەتتى: ⁴ «سەن بېرىپ قۇلۇم داۋۇتقا مۇنداق دېگىن: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: سەن مەن ئۈچۈن تۇرالغۇ ئۆي سالىساڭ بولمايدۇ. ⁵ چۈنكى مەن ئىسرائىللارنى باشلاپ چىققان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنگە قەدەر بىر ئۆيىدە تۇرۇپ باقمىغانمەن، پەقەت بۇ چېدىردىن ئۇ چېدىرغا، بىر چېدىرگاھدىن باشقا بىرىگە يۆتكىلىپ يۈردۈم، خالاس. ⁶ مەن ئىسرائىل خەلقى بىلەن بىللە مەيلى قەيەرگە بارماي، ھېچقاچان ئىسرائىلنىڭ بىرەر ھاكىمىغا، يەنى مېنىڭ خەلقىمنى بېقىشنى تاپىلىغان بىرەرسىگە: نېمىشقا سىلەر ماڭا كېدىر ياغىچىدىن ئۆي سېلىپ بەرمەيسىلەر؟ - دېدىممۇ؟

⁷ ئەمدى سەن قۇلۇم داۋۇتقا مۇنداق دېگىن: - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئېيتىدۇكى، مەن سېنى ئەمدى يايلاقلاردىن، قويلىرىنىڭ ئارقىسىدىن ئېلىپ، خەلقىم ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە ئەمىر بولۇش ئۈچۈن چاقىرتىپ چىقىم. ⁸ مەيلى قەيەرگە بارمىغىن، مەن ھامان سېنىڭ بىلەن بىللە بولىدۇم ۋە سېنىڭ ئالدىڭدىن بارلىق دۈشمەنلىرىڭنى يوقىتىپ كەلدىم؛ يەر يۈزىدىكى ئۇلۇغلار نام-شۆھرەتكە ئىگە بولغاندەك سېنى نام-شۆھرەتكە سازاۋەر قىلدىم. ⁹⁻¹⁰ مەن خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا بىر جايىنى بېكىتىپ، ئۇلارنى شۇ يەردە تىكىپ ئۆستۈرمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆز زېمىنىدا تۇرىدىغان، پاراكەندىچىلىككە ئۇچرىمايدىغان بولىدۇ. رەزىلەلەر دەسلەپتىكىدەك ۋە مەن خەلقىم ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا ھاكىملارنى تەيىنلىگەن كۈنلەردىكىدەك، ئۇلارغا قايتىدىن زۇلۇم سالمايدۇ. مەن بارلىق دۈشمەنلىرىڭنى ساڭا بېقىندۈردىمەن. ۋە مەنكى پەرۋەردىگار ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، مەن

سېنىڭ ئۈچۈن بىر ئۆيىنى ياساپ بېرىمەن!¹¹ سېنىڭ كۈنلىرىڭ توشۇپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ يېنىغا قايتقان ۋاقتىڭدا سېنىڭ نەسلىڭدىن، يەنى ئوغۇللىرىڭدىن بىرىنى سېنىڭ ئورنۇڭنى باسدىغان قىلىمەن؛ مەن ئۇنىڭ پادىشاھلىقىنى مۇستەھكەم قىلىمەن.¹² ئۇ ماڭا بىر ئۆي ياسايدۇ، مەن ئۇنىڭ پادىشاھلىق تەختىنى مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلىمەن.¹³ مەن ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن، ئۇ ماڭا ئوغۇل بولىدۇ؛ مېھرى-شەپقىتىمنى سېنىڭدىن ئاۋۋال ئۆتكەن ئىدارە قىلغۇچىدىن جۇدا قىلغىنىمدەك ئۇنىڭدىن ھەرگىز جۇدا قىلمايمەن؛¹⁴ ئۇنى مېنىڭ ئۆيۈمدە ۋە مېنىڭ پادىشاھلىقىمدا مەڭگۈ تۇرغۇزىمەن؛ ئۇنىڭ تەختى مەڭگۈ مەزمۇت بولۇپ تۇرغۇزۇلىدۇ».

¹⁵ ئاتان بۇ بارلىق سۆزلەر ۋە بارلىق ۋەھىينى ھېچنېمە قالدۇرماي، داۋۇتقا ئېيتىپ بەردى.

داۋۇتنىڭ دۇئاسى ۋە ھەمدۇساناسى

¹⁶ شۇنىڭ بىلەن داۋۇت كىرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئولتۇرۇپ مۇنداق دېدى: «ئى خۇدا پەرۋەردىگار، مەن زادى كىم ئىدىم، مېنىڭ ئۆيۈم نېمە ئىدى، سەن مېنى مۇشۇ دەرىجىگە كۆتۈرگۈدەك؟¹⁷ لېكىن ئى خۇدا پەرۋەردىگار، بۇ مەرتىۋىگە كۆتۈرگىنىڭ⁽¹³⁴⁾ سېنىڭ نەزىرىڭدە كىچىككەن بىر ئىش ھېسابلاندى؛ چۈنكى سەن مەن قۇلۇڭنىڭ ئۆيىنىڭ يىراق كەلگۈسى توغرۇلۇق سۆزلىدىڭ ۋە مېنى ئۇلۇغ مەرتىۋىلىك زات دەپ قارىدىڭ⁽¹³⁵⁾، ئى خۇدا پەرۋەردىگار!

¹⁸ سەن كەمىنەڭ ئۈستىگە چۈشۈرگەن شۇنداق شان-شەرەپ توغرۇلۇق داۋۇت ساڭا نېمە دىيەلسۇن؟ چۈنكى سەن دەرۋەقە ئۆز قۇلۇڭنى ئۆزۈڭ بىلىسەن.¹⁹ ئاھ پەرۋەردىگار، پېقىر قۇلۇڭ ئۈچۈن ھەمدە ئۆز كۆڭلۈڭدىكى

¹³⁴ «بۇ مەرتىۋىگە كۆتۈرگىنىڭ» — دېمەك، «سەن مېنى مۇشۇ دەرىجىگە كۆتۈرگەن» دېگەن سۆز (18-ئايەت) ئۇنىڭ پادىشاھ بولغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. لېكىن خۇدا بۇ ئىمتىيازدىن يەنە كۆپ ئىمتىيازلارنى قوشۇپ بەرمەكچى. 9-16-ئايەتلەرنى قايتىدىن كۆرۈڭ.

¹³⁵ باشقا بىرخىل تەرجىمىسى «مېنى يۇقىرىدىكى (شۇ) ئىنساننىڭ قاتارىدا قارىدىڭ». بۇ تەرجىمىسى توغرا بولسا «يۇقىرىدىكى ئىنسان»، يەنى مەسىھ توغرۇلۇق بېشارەت بولىدۇ.

نېيىتىڭ بويىچە بۇ بارلىق ئۇلۇغلۇقنى كۆرسىتىپ، بۇ چوڭ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى ئايان قىلىدۇ.²⁰ ئاھ پەرۋەردىگار، قۇلىقىمىز تولۇق ئاڭلىغىنى بويىچە ساڭا تەڭ كەلگۈدەك ھېچكىم يوق؛ سېنىڭدىن بۆلەك ھېچبىر ئىلاھ يوقتۇر.²¹ دۇنيادا قايسى بىر ئەل خەلقىڭ ئىسرائىلغا تەڭ كېلەلسۇن؟ ئۇلارنى ئۆزۈڭگە خاس بىردىنبىر خەلق بولۇش ئۈچۈن قۇتۇلدۇرۇشقا باردىڭ ھەمدە مىسىردىن قۇتۇلدۇرۇپ چىققان خەلقىڭ ئالدىدىن يات ئەللەرنى قوغلاپ چىقىرىپ، ئۇلۇغۋار ۋە بەھەيۋەت ئىشلار ئارقىلىق ئۆز نامىڭنى تىكىلىدىڭ!²² سەن خەلقىڭ ئىسرائىلنى مەڭگۈ ئۆزۈڭنىڭ خەلقىڭ قىلىدىڭ؛ ئاھ پەرۋەردىگار، سەنمۇ ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىدۇڭ.

²³ ئاھ پەرۋەردىگار، ئەمدى پېقىر قۇلۇڭ ۋە ئۇنىڭ ئۆيى توغرۇلۇق قىلغان ۋەدەڭ مەڭگۈگە ئەمەل قىلىنسۇن؛ سەن دېگەنلىرىڭ بويىچە ئىشنى ئادا قىلغايىسەن!²⁴ ئامىن، ۋەدەڭ ئەمەل قىلىنسۇن، شۇنداقلا نامىڭ مەڭگۈ ئۇلۇغلانسۇن، كىشىلەر: «ساماۋى قوشۇننىڭ سەردارى پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ھەقىقەتەن ئىسرائىلغا خۇدادۇر!» دېسۇن؛ ۋە شۇنداق بولۇپ، پېقىر قۇلۇڭ داۋۇتنىڭ ئۆي-جەمەتى سېنىڭ ئالدىڭدا مەزمۇت تۇرغۇزۇلسۇن.²⁵ ئاھ خۇدايىم، سەن پېقىر قۇلۇڭغا ساڭا ئۆي ياسايمەن، دېگەن ۋەھىي كەلتۈردۈڭ؛ شۇڭا قۇلۇڭ سېنىڭ ئالدىڭدا مۇشۇنداق دۇئا قىلىشقا جۈرئەت قىلدى.²⁶ ئاھ پەرۋەردىگار، سەن بىردىنبىر خۇدادۇرسەن، سەن پېقىر قۇلۇڭغا مۇشۇنداق ئامەتنى بېرىشنى ۋەدە قىلىدىڭ؛²⁷ ئەمدى پېقىر قۇلۇڭنىڭ ئۆي-جەمەتىگە ئىلتىپات قىلىپ، ئۇنىڭ سېنىڭ ئالدىڭدا مەڭگۈ تۇرۇشىغا ساقلىغايىسەن. چۈنكى سەن، ئاھ پەرۋەردىگار، پېقىرنىڭ ئۆي-جەمەتىگە ئىلتىپات قىلىدىڭ ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۇ مەڭگۈگە بەخت-ئىلتىپاتقا ئېسىپ بولىدۇ.»

داۋۇت فىلىستىنى، موئابىي ۋە زوباھلارنى مەغلۇپ قىلىدۇ

18

¹ شۇ ئىشتىن كېيىن شۇنداق بولىدىكى، داۋۇت فىلىستىنلەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى بويسۇندۇرۇپ، ئۇلارنىڭ قولىدىن گاتنى ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەرنى تارتىۋالدى.² ئۇ يەنە موئابىيلارغا

ھۇجۇم قىلدى؛ مونابىلار ئۇنىڭغا بېقىنىپ، ئولپان تۆلەيدىغان بولدى. ³ زوباننىڭ پادىشاھى ھادادئېزەر ئۆز تەۋەسىنى ئەفرات دەرياسىغىچە كېڭەيتىشكە ئاتلىنىپ چىققاندا، داۋۇت تاكى خاماتقا قەدەر ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. ⁴ داۋۇت ئۇنىڭ مىڭ جەڭ ھارۋىسىنى ئولجا ئالدى، يەتتە مىڭ ئاتلىق لەشكىرىنى، يىگىرمە مىڭ پىيادە لەشكىرىنى ئەسىر ئالدى. داۋۇت بارلىق جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ ئاتلىرىنىڭ پېيىنى قىرقتىۋېتىپ، پەقەت يۈز ھارۋىغا قوشقىدەك ئاتنىلا ئېلىپ قالدى.

داۋۇت سۈرىيلەرنى مەغلۇپ قىلدۇ

⁵ دەمەشىقتىكى سۈرىيلەر زوباننىڭ پادىشاھى ھادادئېزەرگە ياردەم بېرىشكە كەلدى؛ داۋۇت سۈرىيلەردىن يىگىرمە ئىككى مىڭ ئەسكەرنى ئۆلتۈردى. ⁶ داۋۇت سۈرىيەدىكى دەمەشق رايونىغا قاراۋۇل ئەترەتلىرىنى تۇرغۇزۇۋىدى، سۈرىيلەر داۋۇتقا بېقىنىپ، ئۇنىڭغا ئولپان تۆلەيدىغان بولدى. داۋۇت قەيەرگە جەڭگە چىقمىسۇن، پەرۋەردىگار ئۇنى قوغداپ تۇردى ⁽¹³⁶⁾. ⁷ داۋۇت ھادادئېزەرنىڭ خىزمەتكارلىرى ئىشلىتىدىغان ئالتۇن قالدۇقلارنىڭ ھەممىسىنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ قايتتى. ⁸ ئۇ يەنە ھادادئېزەرگە تەۋە تىبھات ⁽¹³⁷⁾ بىلەن كۈندىن ئىبارەت ئىككى شەھەردىن نۇرغۇن مىس ئولجا ئالدى؛ كېيىنكى زامانلاردا سۇلايمان مۇشۇ مىسلارنى ئىشلىتىپ مىس كۆل، مىس تۈۋرۈكلەر ۋە باشقا بارلىق مىس ئەسۋابلارنى ياساتقان.

⁹ خامات پادىشاھى توۋ ⁽¹³⁸⁾ داۋۇتنىڭ زوبان پادىشاھى ھادادئېزەرنىڭ پۈتۈن قوشۇنىنى مەغلۇپ قىلغانلىقىنى ئاڭلاپ، ¹⁰ ئۆز ئوغلى ھادورامنى داۋۇتقا سالام بېرىپ، ئۇنىڭ ھادادئېزەر بىلەن جەڭ قىلىپ، ئۇنى مەغلۇپ قىلغان غەلىبىسىنى تەبرىكلەشكە ئەۋەتتى. چۈنكى توۋ ئەسلىدە ھادادئېزەر بىلەن دائىم ئۇرۇشۇپ تۇراتتى. ھادورام ھەرخىل ئالتۇن، كۈمۈش، مىس ئەسۋاب-

¹³⁶ ياكى «غەلىبىگە ئېرىشتۈرۈپ تۇردى».

¹³⁷ ياكى «تەباھ».

¹³⁸ «2سام» 9:9 دە «توي».

جابدۇقلارنى سوۋغا قىلىپ ئەكەلدى. ¹¹ داۋۇت پادىشاھ بۇ ئەسۋاب-جابدۇقلارنى ھەرقايسى ئەللەردىن، جۈملىدىن ئېدوم، موئاب، ئاممۇنلاردىن، فىلىستىنلەردىن ۋە ئامالەكلەردىن ئولجا ئالغان ئالتۇن-كۈمۈشلەر بىلەن قوشۇپ ھەممىسىنى پەرۋەردىگارغا بېغىشلىدى.

داۋۇت ئېدوملارنى مەغلۇپ قىلدۇ

¹² زەرۇئىيانىڭ ئوغلى ئابىشاي «شور ۋادىسى» دا ئېدومىيلاردىن ئون سەككىز مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى. ¹³ داۋۇت ئېدومدا قاراۋۇل ئەترەتلىرىنى تۇرغۇزدى؛ ئېدوملارنىڭ ھەممىسى داۋۇتقا بېقىندى. داۋۇت قەيەرگە جەڭگە چىقمىسۇن، پەرۋەردىگار ئۇنى قوغداپ تۇردى. ⁽¹³⁹⁾

داۋۇتنىڭ مۇھىم خىزمەتكارلىرى

¹⁴ داۋۇت پادىشاھ بولۇپ پۈتۈن ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، بارلىق خەلقكە ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق بىلەن مۇئامىلە قىلدى. ¹⁵ زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب قوشۇنغا سەردار، ئاھىلۇنىڭ ئوغلى يەھوشافات مىرزا، ¹⁶ ئاختۇبنىڭ ئوغلى زادوك بىلەن ئابىئاتارنىڭ ئوغلى ئابىمەلەك باش كاھىن، شاۋشا كاتىپ، ¹⁷ يەھوياداننىڭ ئوغلى يىنايا كەرەتلىكلەر بىلەن پەلەتلىكلەرنىڭ ⁽¹⁴⁰⁾ يولباشچىسى ئىدى؛ داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرى ئۇنىڭ يېنىدىكى ئەمەلدارلار بولدى.

¹³⁹ ياكى «غەلىبىگە ئېرىشتۈرۈپ تۇردى».

¹⁴⁰ «كەرەتلىكلەر بىلەن پەلەتلىكلەر» — بەلكىم داۋۇتقا ئالاھىدە مۇھاپىزەتچىلەر ياكى ئالاھىدە زەربىدار ئەسكەرلەر بولۇشى مۇمكىن ئىدى.

داۋۇتنىڭ ئەلچىلىرى ھاقارەتلىنىدۇ

19

¹ كېيىنكى ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، ئاممىلارنىڭ پادىشاھى ناھاش ئۆلدى؛ ئوغلى ھانۇن ئورنىغا پادىشاھ بولدى. ² داۋۇت: «ناھاش ماڭا ئىلتىپات كۆرسەتكىنى ئۈچۈن، ئۇنىڭ ئوغلى ھانۇنغا ئىلتىپات كۆرسىتىمەن» دەپ، ئاتىسىنىڭ پەتىسىگە ئۇنىڭ كۆڭلىنى سوراڭا ھانۇننىڭ يېنىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى. داۋۇتنىڭ ئەلچىلىرى ئاممىلارنىڭ زېمىنىغا يېتىپ كېلىپ، كۆڭلىنى سورىغىلى ھانۇن بىلەن كۆرۈشمەكچى بولدى. ³ لېكىن ئاممىلارنىڭ ئەمەلدارلىرى ھانۇنغا: «داۋۇتنى راستلا ئاتىلىرىنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتىنى قىلىپ سىلىگە كۆڭۈل سورىغىلى ئادەم ئەۋەتپتۇ، دەپ قاراملا؟ ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئۆزلىرىنىڭ ئالدىلىرىغا كېلىشى بۇ يەرنى كۈزىتىش، ئاغدۇرمىچىلىق قىلىش، چارلاش ئۈچۈن ئەمەسمدۇ؟» - دېدى. ⁴ شۇنىڭ بىلەن ھانۇن داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىنى تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ ساقال-بۇرۇتلىرىنى چۈشۈرگۈزۈپتەپ ھەم كىيىملىرىنىڭ بەلدىن تۆۋىنىنى كەستۈرۈپتەپ ئاندىن ئۇلارنى قويۇۋەتتى. ⁵ بەزىلەر كېلىپ داۋۇتقا ئەلچىلەرنىڭ ئەھۋالىنى ئۇقتۇردى؛ ئۇ ئۇلارنى كۈتۈۋېلىشقا ئالدىغا ئادەم ئەۋەتتى، چۈنكى ئۇلار تولىمۇ ئىزا-ئاھانەتتە قالغانىدى. شۇڭا پادىشاھ ئۇلارغا: «ساقال-بۇرۇتڭلار ئۆسكىچىلىك يېرىخو شەھىرىدە تۇرۇپ ئاندىن يېنىپ كېلىڭلار» دېدى.

ئاممىلار ئۇرۇشقا تەييارلىنىدۇ

⁶ ئاممىلار ئۆزلىرىنىڭ داۋۇتنىڭ نەپرىتىگە ئۇچرىغانلىقىنى بىلدى، ھانۇن ۋە ئاممىلار ئارام-ناھارائىم⁽¹⁴¹⁾، ئارام-مائاكاھ ۋە زوباهدىن جەڭ ھارۋىسى ۋە ئاتلىق لەشكەر ياللاشقا ئادەم ئەۋەتەپ مىڭ تالانت كۈمۈش⁽¹⁴²⁾ بەردى. ⁷ ئۇلار ئوتتۇز ئىككى مىڭ جەڭ ھارۋىسى، شۇنداقلا مائاكاھ پادىشاھى بىلەن ئۇنىڭ قوشۇنىنى ياللىۋالدى؛ ئۇلار مەدەنىيەنىڭ ئالدىغا كېلىپ بارگاھ قۇردى. ئاممىلارمۇ

¹⁴¹ ياكى «مېسوپوتامىيە». «ئارام» بولسا سۈرىيەنىڭ كونا نامىدۇر.

¹⁴² مىڭ تالانت كۈمۈش 30000 كىلوگرامچە بولۇشى مۇمكىن.

جەڭ قىلىش ئۈچۈن ھەرقايسى شەھەرلىرىدىن كېلىپ جەم بولۇشتى. ⁸ داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ يونا بىلەن بارلىق ئەسكەر قوشۇنىنى ئۇلارنىڭ ئالدىغا چىقاردى. ⁹ ئاممونلار چىقىپ شەھەر دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا سەپ تۈزۈپ تۇردى؛ جەڭگە ئاتلىنىپ چىققان پادىشاھلارمۇ دالادا ئايرىم سەپ تۈزۈپ تۇرۇشتى.

سۇرىيلەر بىلەن ئاممونلار مەغلۇپ بولۇپ چېكىندۇ

¹⁰ يونا ب ئۆزىنىڭ ئالدى-كەينىدىن ھۇجۇمغا ئۇچرايدىغانلىقىنى كۆرۈپ، پۈتۈن ئىسرائىلدىن بىر قىسىم سەرخىل ئادەملەرنى تاللاپ، سۇرىيلەر بىلەن جەڭ قىلىشقا ئۇلارنى سەپتە تۇرغۇزدى؛ ¹¹ ئۇ قالغان ئادەملەرنى ئىنسى ئابىشاغا تاپشۇردى، شۇنىڭدەك ئۇلار ئۆزلىرىنى ئاممونلار بىلەن جەڭ قىلىشقا سەپ قىلىپ تەييارلىدى.

¹² يونا ب ئابىشاغا: «ئەگەر سۇرىيلەر ماڭا كۈچلۈك كەلسە، سەن ماڭا ياردەم بەرگەيسەن؛ ئەمما ئاممونلار ماڭا كۈچلۈك كەلسە، مەن بېرىپ ساڭا ياردەم بېرىي. ¹³ جۈرئەتلىك بولغىن! ئۆز خەلقىمىز ئۈچۈن ۋە خۇدايىمىزنىڭ شەھەرلىرى ئۈچۈن باتۇرلۇق قىلايلى. پەرۋەردىگار ئۆزىگە لايىق كۆرۈنگىنىنى قىلغاي! - دېدى.

داۋۇت سۇرىيلەر بىلەن ئاممونلارنى مەغلۇپ قىلدۇ

¹⁴ ئەمدى يونا ب ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ئادەملەر سۇرىيلەرگە ھۇجۇم قىلغىلى چىقتى؛ سۇرىيلەر ئۇنىڭ ئالدىدىن قاچتى. ¹⁵ سۇرىيلەرنىڭ قاچقانلىقىنى كۆرگەن ئاممونلارمۇ يونا بىنىڭ ئىنسى ئابىشائىنىڭ ئالدىدىن قېچىپ، شەھەرگە كىرىۋالدى. ئاندىن يونا ب يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلدى.

¹⁶ سۇرىيلەر بولسا ئۆزلىرىنىڭ ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ بولغىنىنى كۆرگەندە، ئەلچى ئەۋەتىپ، ئەفرات دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى سۇرىيلەرنى چاقىرتىپ كەلدى. ھادادئېزەرنىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى بولغان شوقاق ئۇلارغا يېتەكچى ئىدى.

¹⁷ بۇنىڭدىن خەۋەر تاپقان داۋۇت پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىنى يىغىپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، سۈرىيلەرنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇلارغا قارشى سەپ تۈزۈپ تۇردى. داۋۇتنىڭ سەپ تۈزگەنلىكىنى كۆرگەن سۈرىيلەر جەڭگە ئاتلاندى. ¹⁸ سۈرىيلەر ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن قاچتى؛ داۋۇت سۈرىيلەردىن يەتتە مىڭ جەڭ ھارۋىلىقىنى ۋە قىرىق مىڭ پىيادە لەشكەرنى ⁽¹⁴³⁾ ئۆلتۈردى ۋە يەنە سۈرىيلەرنىڭ سەردارى شوقاقنى ئۆلتۈردى. ¹⁹ ھادادئېزەرنىڭ ئەمەلدارلىرى ⁽¹⁴⁴⁾ ئىسرائىل ئالدىدا يېڭىلىگەنلىكىنى كۆرگەندە، داۋۇت بىلەن سۈلھ قىلىپ ئۇنىڭغا بېقىندى؛ شۇنىڭدىن كېيىن سۈرىيلەر ئىككىنچى ئاممونييلارغا ياردەم بېرىشنى خالىمايدىغان بولدى.

يوئابنىڭ ئاممونلارنىڭ پايتەختى راباھنى ھۇجۇم قىلىپ ئالغانلىقى

20

¹ شۇنداق بولدىكى، يېڭى يىلنىڭ بېشىدا ⁽¹⁴⁵⁾، پادىشاھلار جەڭگە ئاتلانغان ۋاقىتتا، يوئاب كۈچلۈك قىسىمنى باشلاپ كېلىپ، ئاممونلارنىڭ يەرلىرىنى ۋەيران قىلىپ، ئاندىن راباھنى مۇھاسىرىگە ئالدى. ئۇ چاغدا داۋۇت يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتاتتى. يوئاب راباھقا ھۇجۇم قىلىپ شەھەرنى ۋەيران قىلىپ تاشلىدى. ² داۋۇت ئۇلارنىڭ پادىشاھىنىڭ ⁽¹⁴⁶⁾ بېشىدىن تاجىنى ئېلىۋېدى (ئالتۇننىڭ ئېغىرلىقى بىر تالانت ⁽¹⁴⁷⁾ چىقتى، ئۇنىڭغا ياقۇتلار

¹⁴³ ياكى «ئاتلىقلارنى» — «2سام، 18:10» نى كۆرۈڭ. ئۇنىڭدا «يەتتە يۈز جەڭ ھارۋىسى» دېيىلىدۇ. پەرقنىڭ سەۋەبى بەلكىم: (1) قولمىزدىكى كۆچۈرمىلەردە كۆچۈرگۈچىنىڭ سەۋەبلىكى بولۇشى مۇمكىن؛ (2) ئىككى ئايەتتە خاتىرىلەنگەن سانلارنى ھېسابلاش نۇقتىسى ئوخشىمايدىغان بولۇشى مۇمكىن.

¹⁴⁴ ياكى «ھادادئېزەرگە بېقىنغانلار» — «2سام، 19:10» نى كۆرۈڭ.

¹⁴⁵ «يىلنىڭ بېشىدا» — خۇدا يەھۇدىي خەلقىگە تاپشۇرغان كالېندار بويىچە «يېڭى يىل» ئەتىيازدا باشلىناتتى («مىس»، 2:12).

¹⁴⁶ ياكى «بۇتى مىلكومنىڭ...».

¹⁴⁷ بىر تالانت بەلكىم 30 كىلوگرام ئىدى.

قوندۇرۇلغانىدى)، كىشىلەر بۇ تاجىنى داۋۇتنىڭ بېشىغا كىيىدۇرۇپ قويدى. داۋۇت شەھەردىن يەنە نۇرغۇن جەڭ غەنىمەتلىرىنى ئېلىپ كەتتى.³ ئۇ يەنە شەھەردىكى خەلقنى ئېلىپ چىقىپ ھەرە، جوتۇ ۋە پالتا بىلەن ئىشلەشكە سالىدى؛ داۋۇت ئامموننىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدىكى خەلقلەرنىمۇ شۇنداق ئىشلەتتى؛ ئاندىن داۋۇت كۆپچىلىك بىلەن يېرۇسالېمغا قايتتى.

داۋۇت فىلىستىيەلەرنى ئۈچ قېتىم مەغلۇپ قىلدۇ. تۆت گىگانتنىڭ قەتل قىلىنىشى

⁴ شۇ ۋەقەدىن كېيىن ئىسرائىللار گەزەردە فىلىستىيەلەر بىلەن سوقۇشتى؛ ئۇ چاغدا خۇشاتلىق سىبىكاى رەفايىيلاردىن بولغان سىپپاي ئىسىملىك بىرىنى⁽¹⁴⁸⁾ ئۆلتۈرۈۋەتتى، فىلىستىيەلەر تىز پۈكتى.⁵ كېيىنچە ئىسرائىللار بىلەن فىلىستىيەلەر يەنە سوقۇشتى؛ يائىرنىڭ ئوغلى ئەلھانەن گاتلىق گولياتىنىڭ ئىنىسى لاخمىنى ئۆلتۈردى؛ بۇ ئادەمنىڭ نەپىزىسىنىڭ دەستىسى باپكارنىڭ ئوقىدەك توم ئىدى.⁶ كېيىنكى ۋاقىتلاردا گاتتا يەنە سوقۇش بولدى؛ ئۇ يەردە ناھايىتى بەستلىك بىر ئادەم بار ئىدى، ئۇنىڭ قولىدىمۇ، پۇتىدىمۇ ئالتىدىن بارماق بولۇپ، جەمئىي يىگىرمە تۆت بارمىقى بار ئىدى؛ ئۇمۇ رەفايىيلاردىن⁽¹⁴⁹⁾ ئىدى.⁷ بۇ ئادەم ئىسرائىللارنى تىللىغىلى تۇرۇۋىدى، داۋۇتنىڭ ئاكىسى شىمىيانىڭ ئوغلى يوناتان چىقىپ ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتتى.⁸ بۇلار گاتلىق رافاننىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ھەممىسى داۋۇت ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىدا ئۆلدى.

¹⁴⁸ «رەفايىيلار» بەلكىم گىگانتلار ئىدى. «2سام. 21:16-22 نى كۆرۈڭ.

¹⁴⁹ «رەفايىيلار» ئىبرانىي تىلىدا «رافاننىڭ نەسلى» دېگەن سۆزلەر بىلەن ئىپادىلىنىدۇ. دېمەك، «رەفايىيلار» رافاننىڭ ئەۋلادلىرى.

داۋۇتنىڭ گۇناھى — ئۇ ئاھالىنى ساناقتىن ئۆتكۈزىدۇ

21

¹ شەيتان ئىسرائىللارغا زەربە بېرىش ئۈچۈن، داۋۇتنى ئىسرائىللارنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈشكە ئېزىقتۇردى.⁽¹⁵⁰⁾ شۇڭا داۋۇت يوناپقا ۋە خەلقنىڭ يولباشچىلىرىغا: «سىلەر بەئەر-شېبادىن دانغىچە⁽¹⁵¹⁾ ئارىلاپ ئىسرائىللارنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈپ كېلىپ مېنىڭ بىلەن كۆرۈشۈڭلار، ئۇلارنىڭ سانىنى بىلەي» دېدى.³ لېكىن يوناپ جاۋابەن: «پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى ھازىر مەيلى قانچىلىك بولسۇن، يۈز ھەسسە ئاشۇرۇۋەتكەي. لېكىن ئى خوجام پادىشاھىم، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆزۈڭنىڭ خىزمىتىگە تۇرۇۋاتقانلار ئەمەسمۇ؟ خوجام بۇ ئىشنى زادى نېمە دەپ تەلەپ قىلىدۇ؟ خوجام ئىسرائىلنى نېمىشقا گۇناھقا مۇپتىلا قىلىدىلا؟» دېدى.⁽¹⁵²⁾

⁴ لېكىن پادىشاھنىڭ سۆزى يوناپنىڭ سۆزىنى بېسىپ چۈشتى؛ شۇڭا يوناپ چىقىپ پۈتۈن ئىسرائىل زېمىنىنى ئارىلاپ يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلدى.

⁵ يوناپ ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن خەلقنىڭ سانىنى داۋۇتقا مەلۇم قىلدى؛ پۈتۈن ئىسرائىلدا قولدا قىلىچ كۆتۈرەلەيدىغان ئادەملەر بىر مىليون بىر يۈز مىڭ؛ يەھۇdalاردىن قولدا قىلىچ كۆتۈرەلەيدىغان ئادەملەر تۆت يۈز يەتمىش مىڭ بولۇپ چىقتى.⁶ بىراق لاۋىيلار بىلەن بىنيامينلار ساناقتا كىرمىدى؛ چۈنكى پادىشاھنىڭ بۇ بۇيرۇقى يوناپنىڭ نەزىرىدە يىرگىنچىلىك ئىدى.

¹⁵⁰ «ساناقتىن ئۆتكۈزۈش» دېگەن سۆز ئىسرائىلنىڭ ئەسكىرىي كۈچىنى كۆزدە تۇتىدۇ. 5-ئايەتنى كۆرۈڭ. باشقا بىرخىل تەرجىمىسى «دۈشمەننىڭ ئىسرائىللارغا زەربە بەرمەكچى بولغىنى داۋۇتنى ئىسرائىللارنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈشكە ئالدىراتتى» («شەيتان» ۋە «دۈشمەن» ئىبرانىي تىلىدا بىر سۆز بىلەنلا ئىپادىلىنىدۇ). بىزنىڭچە «ئېزىقتۇرىدۇ» ياكى «ئالدىراتتى» دېگەن سۆز بىر روھىي كۈچنىڭ مەۋجۇتلۇقىنى كۆرسىتىدۇ، شۇڭا «شەيتان» دەپ تەرجىمە قىلدۇق. «2سام»، 1:24 نىمۇ كۆرۈڭ.

¹⁵¹ «بەئەر-شېبا» ئىسرائىل زېمىنىنىڭ ئەڭ جەنۇبىي چېتىدە، «دان» بولسا ئەڭ شىمالىي چېتىدە ئىدى.

¹⁵² قىزىق يېرى شۇكى، يوناپ ئادەتتە خۇدادىن ئانچە قورقمايدىغان ئادەم بولۇپ، مۇشۇ ۋاقىتلاردا خوجىسىغا قارىغاندا، خۇدانىڭ ئىرادىسىنى ئوبدان بىلەتتى. «خەلقنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈش» دېگەن گۇناھ توغرىلىق «سامۇئىل» دىكى «قوشۇمچە سۆز» مەزمىدە ئازراق توختىلىمىز.

پەرۋەردىگار جازا چۈشۈرىدۇ

⁷ خۇدا بۇ ئىشنى يامان كۆرگەچكە، ئىسرائىللارغا زەرە بەردى ⁽¹⁵³⁾. ⁸ داۋۇت خۇداغا: «مەن بۇ ئىشنى قىلىپ چوڭ گۇناھ ئۆتكۈزۈپتىمەن؛ ئەمدى مەنكى قۇلۇڭنىڭ بۇ قەبىلىكىنى كەچۈرۈشىڭنى تىلەيمەن، چۈنكى مەن تولىمۇ ئەخمىقانه ئىش قىپتىمەن» - دېدى.

⁹ پەرۋەردىگار داۋۇتنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى بولغان گادقا: ¹⁰ سەن بېرىپ داۋۇتقا ئېيتىپ: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇكى، مەن ساڭا ئۈچ بالا-قازانى ئالدىڭدا قويىمەن؛ شۇنىڭدىن بىرىنى تاللىۋال، مەن شۇنى بېشىڭلارغا چۈشۈرىمەن» دېگەن، - دېدى.

¹¹ شۇنىڭ بىلەن گاد داۋۇتنىڭ يېنىغا كېلىپ: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ¹² «قېنى تاللىغىن: يا ئۈچ يىل ئاچارچىلىقتا قېلىشتىن، يا ئۈچ ئاي دۈشمەنلەرنىڭ ئالدىدىن قېچىپ، ياۋىلىرىڭ تەرىپىدىن قوغلاپ قىلىچلىنىشىدىن ۋە ياكى ئۈچ كۈن پەرۋەردىگارنىڭ قىلىچىنىڭ ئۇرۇشى - يەنى ۋابا كېسىلىنىڭ زېمىندا تارقىلىشى، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ ئىسرائىلنىڭ پۈتۈن چېگرىسىنى خاراب قىلىشىدىن بىرىنى تاللىغىن».

ئەمدى ئويلىنىپ كۆر، بىر نېمە دېگەن؛ مەن مېنى ئەۋەتكۈچىگە نېمە دەپ جاۋاپ بېرەي؟» دېدى. ¹³ داۋۇت گادقا: «مەن بەك قاتتىق تەڭلىكتە قالدىم؛ ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ قولىغا چۈشەي دەيمەن، چۈنكى ئۇ تولىمۇ شەپقەتلىكتۇر. پەقەت ئىنسانلارنىڭ قولىغا چۈشمەسمەن، دەيمەن» دېدى.

¹⁴ شۇ سەۋەبلىك پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا ۋابا تارقاتتى؛ ئىسرائىللاردىن يەتمىش مىڭ ئادەم ئۆلدى. ¹⁵ خۇدا يېرۇسالېمنى ۋەيران قىلىپ تاشلاش ئۈچۈن بىر پەرىشتىنى ئەۋەتتى؛ ئۇ ۋەيران قىلىۋاتقاندا، پەرۋەردىگار ئەھۋالنى كۆرۈپ ئۆزى چۈشۈرگەن بۇ بالا-قازادىن پۇشايمان قىلىپ قالدى-دە، ۋەيران قىلغۇچى پەرىشتىگە: «بەس! ئەمدى قۇلۇڭنى تارت!» دېدى. ئۇ چاغدا

¹⁵³ نېمىشقا خەلقنى ساناقىتىن ئۆتكۈزۈش گۇناھ ھېسابلىنىدۇ؟ بۇ توغرىلۇق «سامۇئىل»دىكى «قوشۇمچە سۆز» مەزمىنى كۆرۈڭ.

پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى يەبۇسى ئورناننىڭ⁽¹⁵⁴⁾ خامىنىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. ¹⁶ داۋۇت بېشىنى كۆتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ ئاسمان بىلەن يەرنىڭ ئارىلىقىدا، قولىدىكى غىلاپتىن سۇغۇرغان قىلىچىنى يېرۇسالېمغا تەڭلەپ تۇرغانلىقىنى كۆردى. داۋۇت بىلەن ئاقساقاللارنىڭ ھەممىسى بۆز رەختكە ئورالغان ھالدا يەرگە دۈم يىقىلدى. ¹⁷ داۋۇت خۇداغا: «خەلقنىڭ سانىنى ئېلىپ چىقىشنى بۇيرۇغۇچى مەن ئەمەسمۇ؟ گۇناھ قىلىپ بۇ رەزىللىك ئۆتكۈزگۈچى مەندۇرمەن؛ بۇ بىر پادا قويلار بولسا، زادى نېمە قىلدى؟ ئاھ، پەرۋەردىگار خۇدايىم، قۇلۇڭ ئۆز خەلقىگە ئەمەس، بەلكى ماڭا ۋە مېنىڭ جەمەتمگە چۈشكەي، ۋابانى ئۆز خەلقىنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرمىگەيسەن!» دېدى.

داۋۇت قۇربانگاھ سېلىپ قۇربانلىق سۇندۇ

¹⁸ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى گادقا: سەن بېرىپ داۋۇتقا ئېيتقىن، ئۇ يەبۇسى ئورناننىڭ خامىنىغا چىقىپ پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ سالسۇن، دېۋىدى، ¹⁹ داۋۇت گادنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا ئېيتقىنى بويىچە شۇ يەرگە چىقتى. ²⁰ ئۇ چاغدا ئورنان بۇغداي تېپىۋاتاتتى؛ ئورنان بۇرۇلۇپ پەرىشتىنى كۆرۈپ، ئۆزى تۆت ئوغلى بىلەن مۆكۈۋالغانىدى. ²¹ داۋۇت ئورناننىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ داۋۇتنى كۆرۈپ، خاماندىن چىقىپ كەلدى. دە، بېشىنى يەرگە تەگكۈدەك ئېگىپ داۋۇتقا تەزىم قىلدى. ²² داۋۇت ئورنانغا: «خەلق ئىچىدە تارالغان ۋابانى توسۇپ قېلىش ئۈچۈن، مۇشۇ خاماننى ۋە ئەتراپىدىكى يەرنى ماڭا سېتىپ بەرسەڭ، بۇ يەردە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ سالاي دەيمەن. سەن تولۇق باھا قويۇپ بۇ يېرىڭنى ماڭا سېتىپ بەرسەڭ» دېدى.

²³ — ئالسىلا، غوجام پادىشاھىمنىڭ قانداق قىلغۇسى كەلسە شۇنداق قىلغاي؛ قارىسىلا، قۇربانلىق قىلىشقا كالىلارنى بېرەي، خامان تېپىدىغان

¹⁵⁴ «ئورنان» ياكى «ئاراۋنا». «2سام» 16:24 نى كۆرۈڭ.

تىرىنلارنى ئوتۇن قىلىپ قالسىلا، بۇغداينى ئاش ھەدىيەسىگە ئىشلەتسىلە؛ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى مەن ئۆزلىرىگە تۇتۇم، دېدى ئورنان داۋۇتقا.

²⁴ «ياق»، – دېدى داۋۇت ئورنانغا، – «قانداقلا بولمىسۇن مەن تولۇق باھاسى بويىچە سېتىۋالغۇم؛ چۈنكى مەن سېنىڭكىنى ئېلىۋېلىپ پەرۋەردىگارغا ئاتىسام بولمايدۇ، بەدەل تۆلىمەي كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى ھەرگىز سۇنمايمەن».

²⁵ شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئالتە يۈز شەكەل⁽¹⁵⁵⁾ ئالتۇننى ئۆلچەپ ئورنانغا بېرىپ ئۇ يەرنى سېتىۋالدى.

²⁶ داۋۇت ئۇ يەرگە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ سالدى ۋە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈنۈپ، پەرۋەردىگارغا ئىزا قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭ تىلىگىنى قوبۇل كۆرۈپ، جاۋابەن ئاسماندىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىغا ئوت چۈشۈردى.

²⁷ پەرۋەردىگار پەرىشتىسىنى بۇيرۇۋىدى، ئۇ قىلىچنى قايتىدىن غىلىپىغا سالدى.

مۇقەددەس ئىبادەتخانا سېلىش ئورنىنى بېكىتىش

²⁸ ئۇ چاغدا، داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ يەبۇسىيلاردىن بولغان ئورناننىڭ خامىنىدا ئۇنىڭ تىلىكىگە جاۋاب بەرگەنلىكىنى كۆرۈپ، شۇ يەردە قۇربانلىق سۇنۇشقا باشلىدى. ²⁹ ئۇ چاغدا، مۇسا چۆلدە ياساتقان پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرى ۋە كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھى گىبېئوننىڭ ئېگىزلىكىدە ئىدى؛ ³⁰ لېكىن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ قىلىچىدىن قورقۇپ، ئۇ يەرنىڭ ئالدىغا بېرىپ خۇدادىن يول سوراقتا جۈرئەت قىلالمايتتى. ^{1:22} شۇڭا داۋۇت: «مانا بۇ پەرۋەردىگار خۇدانىڭ ئۆيى بولىدىغان جاي، مانا بۇ ئىسرائىل ئۈچۈن كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنىدىغان قۇربانگاھ بولىدۇ» – دېدى.

¹⁵⁵ 600 شەكەل 7 كىلوگراممە بولاتتى. «2سام. 24:24» بويىچە ئۇ «خامان ۋە كالىلار» ئۈچۈن 50 شەكەل كۈمۈش بېرىدۇ. مۇشۇ يەردە ئۇ شۆبھىسىزكى ئورناننىڭ يۈتۈكل «يەر»نى سېتىۋالدى.

مۇقەددەس ئىبادەتخانا سالىدىغان ماتېرىياللارنى ھازىرلاش

22

² داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى سالدۇرۇش ئۈچۈن ئىسرائىل زېمىنىدىكى يات ئەلدىكىلەرنى يىغىشنى بۇيرۇدى ھەم تاشلارنى ئويۇشقا تاشچىلارنى تەيىنلىدى. ³ ئىشك-دەرۋازىلارغا ئىشلىتىشكە مىق ۋە گىرە-بالداق ⁽¹⁵⁶⁾ ياساش ئۈچۈن نۇرغۇن تۆمۈر تەييارلىدى؛ يەنە نۇرغۇن مىس تەييارلىدىكى، ئۇنىڭ ئېغىرلىقىنى تارازىلاپ بولمايتتى؛ ⁴ ئۇ يەنە سان-ساناقسىز كېدىر ياغىچى تەييارلىدى، چۈنكى زىدونلۇقلار بىلەن تۇرلۇقلار داۋۇتقا نۇرغۇن كېدىر ياغىچى يەتكۈزۈپ بەرگەندى. ⁵ داۋۇت كۆڭلىدە: «ئوغلۇم سۇلايمان تېخى ياش، بىر يۇمران كۆچەت خالاس، پەرۋەردىگارغا سېلىنىدىغان ئۆي ناھايىتى بەھەيۋەت ۋە كاتتا بولۇشى، شان-شۆھرىتى بارلىق يۇرتلارغا يېيىلىشى كېرەك؛ شۇنىڭ بىلەن بۇ ئۆيگە كېتىدىغان ماتېرىياللارنى ھازىرلاپ قويۇشۇم كېرەك» دەپ ئويلىدى. شۇڭا داۋۇت ئۆلۈشتىن ئىلگىرى نۇرغۇن ماتېرىيال ھازىرلاپ قويدى.

داۋۇت سۇلايمانغا مۇقەددەس ئۆي سېلىشنى ۋەسىيەت قىلىدۇ

⁶ داۋۇت ئوغلى سۇلايماننى قىچقىرىپ ئۇنىڭغا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ئۆي سېلىشنى تاپىلىدى. ⁷ داۋۇت سۇلايمانغا مۇنداق دېدى: «ئى ئوغلۇم، مەن ئەسلىدە پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر ئۆي سېلىشنى ئويلىغان، ⁸ لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا: «سەن نۇرغۇن ئادەمنىڭ قېنىنى تۆكتۈڭ، نۇرغۇن چوڭ جەڭلەرنى قىلدىڭ؛ سېنىڭ مېنىڭ نامىغا ئاتاپ ئۆي سېلىشىڭغا بولمايدۇ، چۈنكى سەن مېنىڭ ئالدىمدا نۇرغۇن ئادەمنىڭ قېنىنى يەرگە تۆكتۈڭ. ⁹ قارا، سېنىڭدىن بىر ئوغۇل تۈرۈلىدۇ؛ ئۇ ئارام-تىنچلىق ئادىمى بولىدۇ، مەن ئۇنى ھەر تەرەپتىكى دۈشمەنلىرىدىن ئارام تاپقۇزىمەن؛ ئۇنىڭ ئىسمى دەرۋەقە سۇلايمان ئاتىلىدۇ» ⁽¹⁵⁷⁾، ئۇ تەختتىكى

¹⁵⁶ ياكى «ئىلمەك-ئىلگەكلەر».

¹⁵⁷ «سۇلايمان» دېگەن ئىسىم ئىبرانى تىلىدىكى «شالوم» (تىنچلىق، خاتىرجەملىك)كە باغلىق (ئەرەب تىلىدا «سالام»).

كۈنلىرىدە مەن ئىسرائىلغا ئارام-تىنچلىق ۋە ئاسايىشلىق ئاتا قىلىمەن. ¹⁰ ئۇ مېنىڭ نامىغا ئاتاپ ئۆي سالىدۇ؛ ئۇ ماڭا ئوغۇل بولىدۇ، مەن ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن؛ مەن ئۇنىڭ ئىسرائىل ئۈستىدىكى پادىشاھلىق تەختىنى مەڭگۈ مەزمۇت قىلىمەن» دېگەن سۆز-كلامى ماڭا يەتتى.

¹¹ ئى ئوغلۇم، ئەمدى پەرۋەردىگار سېنىڭ بىلەن بىللە بولغاي! شۇنىڭ بىلەن يولۇڭ راۋان بولۇپ، ئۇنىڭ سېنىڭ توغۇلۇق بەرگەن ۋەدىسى بويىچە پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۆيىنى سالىمەن. ¹² پەرۋەردىگار ساڭا پەم ۋە ئەقىل بەرگەي ۋە ئىسرائىلنى ئىدارە قىلىشقا كۆرسەتمە بەرگەي، سېنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ مۇقەددەس قانۇنىغا ئەمەل قىلىدىغان قىلغاي. ¹³ شۇ ۋاقىتتا، پەرۋەردىگار ئىسرائىللار ئۈچۈن مۇساغا تاپشۇرغان بەلگىلىمە-ھۆكۈملەرگە ئەمەل قىلساڭ، يولۇڭ راۋان بولىدۇ. قەيسەر، باتۇر بول! قورقما، ھودۇقۇيمۇ كەتمە ⁽¹⁵⁸⁾. ¹⁴ قارا، مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن جاپا-مۈشەققەتلىرىم ئارقىلىق يۈز مىڭ تالانت ئالتۇن ⁽¹⁵⁹⁾، مىڭ مىڭ تالانت كۈمۈش ⁽¹⁶⁰⁾ ۋە ئىنتايىن كۆپ، سان-ساناقسىز مىس، تۆمۈر تەييارلىدىم؛ يەنە ياغاچ ۋە تاش تەييارلىدىم؛ بۇنىڭغا يەنە سەن قوشساڭ بولىدۇ. ¹⁵ بۇنىڭدىن باشقا سېنىڭدە يەنە تاش كەسكۈچى، تامچى، ياغاچچى ھەم ھەرخىل خىزمەتلەرنى قىلالايدىغان نۇرغۇن ئۈستىلار بار؛ ¹⁶ ئالتۇن-كۈمۈش، مىس، تۆمۈر بولسا سان-ساناقسىز ⁽¹⁶¹⁾؛ سەن ئىشقا تۇتۇشۇشقا ئورنۇڭدىن تۇر، پەرۋەردىگارم سېنىڭ بىلەن بىللە بولغاي!»

داۋۇت ئەمەلدارلارغا سۇلايماننىڭ ئۆي سېلىشىغا ياردەملىشىشنى ۋەسىيەت قىلدۇ

¹⁷ داۋۇت يەنە ئىسرائىلدىكى ئەمەلدارلارغا ئوغللى سۇلايمانغا ياردەم بېرىشنى تاپىلاپ: ¹⁸ «خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن بىللە

¹⁵⁸ ياكى «غەيرەتسىز بولما».

¹⁵⁹ ئاز دېگەندە 3000 توننا ئالتۇن.

¹⁶⁰ «مىڭ مىڭ تالانت» ئاز دېگەندە 30000 توننا كۈمۈش.

¹⁶¹ ياكى «زەرگەر، مىسكەر، تۆمۈرچىلەر بولسا ساناقسىزدۇر».

ئەمەسمۇ؟ ھەر ئەتراپىڭلاردا سىلەرگە تىنىچ-ئاراملىق بەرگەن ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇ بۇ زېمىندىكى ئاھالىنى قولۇمغا تاپشۇردى؛ زېمىن پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا ۋە خەلقنىڭ ئالدىدا تىزگىنلەندى. ¹⁹ ئەمدى سىلەر پۈتۈن قەلبىڭلار، پۈتۈن جېنىڭلار بىلەن قەتئىي نىيەتكە كېلىپ، خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارىنى ئىزلەڭلار⁽¹⁶²⁾؛ پەرۋەردىگارىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ۋە خۇدانىڭ مۇقەددەس خانىسىدىكى قاچا-ئەسۋابلىرىنى ئۇنىڭ نامىغا ئاتاپ سېلىنغان ئۆيىگە ئاپىرىپ قويۇش ئۈچۈن، پەرۋەردىگار خۇدانىڭ مۇقەددەس خانىسىنى سېلىشقا ئورنۇڭلاردىن قويۇڭلار!» دېدى.

لاۋىيلارنىڭ ۋەزىپىسى ۋە گۇرۇپپىلىنىشى

23

¹ داۋۇت قېرىپ كۈنلىرى توشاي دەپ قالغاندا، ئوغلى سۇلايماننى ئىسرائىل ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى. ² داۋۇت ئىسرائىلدىكى ئەمەلدارلارنى، كاھىنلارنى ۋە لاۋىيلارنى يىغدى. ³ لاۋىيلاردىن ئوتتۇز ياشتىن ئاشقانلارنىڭ ھەممىسى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلدى؛ تىزىملىغىنى بويىچە، ئۇلاردىن ئەرلەر جەمئىي ئوتتۇز سەككىز مىڭ كىشى ئىدى. ⁴ داۋۇت: «بۇلارنىڭ ئىچىدە يىگىرمە تۆت مىڭ كىشى پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىنى باشقۇرۇش خىزمىتىگە، ئالتە مىڭ كىشى ئەمەلدار ۋە سوتچىلىققا، ⁵ تۆت مىڭ كىشى دەرۋازىۋەندىلىككە ۋە يەنە تۆت مىڭ كىشى مەن ياسىغان سازلار بىلەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇش ئىشىغا قويۇلسۇن» - دېدى. ⁶ داۋۇت ئۇلارنى لاۋىينىڭ ئوغلى گەرشون، كوھات ۋە مەرىرى جەمەتلىرى بويىچە گۇرۇپپىلارغا بۆلدى: -

⁷ گەرشونىلاردىن لادان بىلەن شىمەي بار ئىدى؛ ⁸ لاداننىڭ ئوغلى: تۇنجى ئوغلى يەھىيەل، يەنە زىتام بىلەن يۈئېلدىن ئىبارەت ئۈچ كىشى ئىدى؛ ⁹ شىمەينىڭ ئوغلىدىن شېلومىت، ھازىيەل ۋە ھاراندىن ئىبارەت ئۈچ كىشى

¹⁶² «قەتئىي نىيەتكە كېلىپ... ئىزلەڭلار» ئىبرانى تىلىدا «پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى ئىزلەشكە جان-دېلىڭلارنى چىڭ قىلىڭلار» دېگەن بىلەن ئىپادىلىنىدۇ.

ئىدى؛ يۇقىرىقىلار لاداننىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئىدى. ¹⁰ شىمەينىڭ ئوغۇللىرى جاھات، زىنا⁽¹⁶³⁾، يەئۇش ۋە بېرىيا، بۇ تۆتەيلەننىڭ ھەممىسى شىمەينىڭ ئوغلى ئىدى. ¹¹ جاھات تۇنجى ئوغۇل، زىنا ئىككىنچى ئوغۇل ئىدى؛ يەئۇش بىلەن بېرىيانىڭ ئەۋلادلىرى كۆپ بولمىغاچقا، بىر جەمەت گۇرۇپپىسى دەپ ھېسابلانغان.

¹² كۈھاتنىڭ ئوغۇللىرى ئامرام، ئىزھار، ھېرون ۋە ئۆزىيەلدىن ئىبارەت تۆت كىشى ئىدى. ¹³ ئامرامنىڭ ئوغلى ھارۇن بىلەن مۇسا ئىدى. ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى ئەڭ مۇقەددەس بۇيۇملارنى پاكلاش، پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا مەڭگۈگە قۇربانلىقلارنى سۇنۇش⁽¹⁶⁴⁾، ئۇنىڭ خىزمىتىنى قىلىش، مەڭگۈ ئۇنىڭ نامىدىن بەخت تىلەپ دۇئا بېرىشكە ئايرىلغانىدى. ¹⁴ خۇدانىڭ ئادىمى مۇساغا كەلسەك، ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى لاۋىي قەبىلىسىدىن دەپ ھېسابلىنىپ پۈتۈلگەن. ¹⁵ مۇسانىڭ ئوغلى گەرشوم بىلەن ئەلىئېزەر ئىدى. ¹⁶ گەرشومنىڭ ئوغۇللىرىدىن شەبۇيەل چوڭ ئوغلى ئىدى. ¹⁷ ئەلىئېزەرنىڭ ئوغلى⁽¹⁶⁵⁾ رەھابىيا ئىدى؛ ئەلىئېزەرنىڭ باشقا ئوغلى بولمىغان، لېكىن رەھابىيانىڭ ئوغۇللىرى ناھايىتى كۆپ ئىدى. ¹⁸ ئىزھارنىڭ تۇنجى ئوغلى شېلومىت ئىدى. ¹⁹ ھېبروننىڭ ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى يېرىيا، ئىككىنچى ئوغلى ئامارىيا، ئۈچىنچى ئوغلى يىھازىيەل، تۆتىنچى ئوغلى جەكامىيام ئىدى. ²⁰ ئۆزىيەلنىڭ ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى مىكاھ، ئىككىنچى ئوغلى يىشىيا ئىدى.

²¹ مەارنىڭ ئوغلى ماھلى بىلەن مۇشى ئىدى؛ ماھلىنىڭ ئوغلى ئەلىئازار بىلەن كىش ئىدى. ²² ئەلىئازار ئۆلگەندە ئوغلى يوق، قىزلىرى بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ تۇغقانلىرى، يەنى كىشنىڭ ئوغۇللىرى ئۇ قىزلارنى ئەمىرىگە ئالدى. ²³ مۇشىنىڭ ماھلى، ئېدەر ۋە يەرەموت دېگەن ئۇچلا ئوغلى بار ئىدى.

²⁴ يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى لاۋىينىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەتلىرى بويىچە، يەنى جەمەت باشلىرى بويىچە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان ئەركەكلەر رويخەتكە ئېلىنغان؛ ئۇلار پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىدىكى ۋەزىپىلەرنى ئۆتەشكە

163 11-ئايەتتە «زىنا».

164 ياكى «خۇشبۇي يېقىش».

165 ئىبرانىي تىلىدا «ئوغۇللىرى».

ئىسىملىرى بويىچە تىزىملانغانىدى.

²⁵ چۈنكى داۋۇت: «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە ئارام بېرىپ، ئۆزى مەڭگۈ يېرۇسالېمدا ماكان قىلىدۇ؛ ²⁶ شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلارنىڭ مۇقەددەس چېدىرىنى ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى ھەرقايسى قاجا-ئەسۋابلارنى كۆتۈرۈپ يۈرۈشنىڭ ھاجىتى يوق» دېگەنىدى. ²⁷ شۇڭا داۋۇتنىڭ جان ئۇزۇش ئالدىدىكى ۋەسىيىتى بويىچە، لاۋىيلارنىڭ يىگىرمە ياشتىن يۇقىرىلىرىنىڭ ھەممىسى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنىدى. ²⁸ ئۇلارنىڭ ۋەزىپىسى بولسا ھارۋىنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ يېنىدا تۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىشلىرىنى قىلىش ئىدى؛ ئۇلار ھويلا-ئاراملارنى باشقۇرۇش، بارلىق مۇقەددەس بۇيۇملارنى پاكىز تۇتۇش، قىسقىسى، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ خىزمەت ۋەزىپىلىرىنى بېجىرىشكە مەسئۇل ئىدى؛ ²⁹ يەنە «تىزىلغان تەقدىم نان»، ئاش ھەدىيە ئۇنلىرى، پېتىر قوتۇرماچلار، قازان نانلىرى ۋە مايلىق نانلارغا، شۇنداقلا ھەرخىل ئۆلچەش ئەسۋابلىرىغا مەسئۇل ئىدى؛ ³⁰ ئۇلار يەنە ھەركۈنى ئەتىگەندە ئۆرە تۇرۇپ پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىپ ھەمدۇسانا ئوقۇيتتى، ھەركۈنى كەچلىكىمۇ شۇنداق قىلاتتى. ³¹ يەنە شابات كۈنى، ھەر يېڭى ئايدا، شۇنىڭدەك بېكىتىلگەن ھېيت-بايراملاردا سۈنۈلىدىغان بارلىق كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارغا مەسئۇل ئىدى ⁽¹⁶⁶⁾. ئۆزلىرىگە قارىتىلغان بەلگىلىمە بويىچە، ئۇلار دائىم پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بېكىتىلگەن سانى ۋە نۆۋىتى بىلەن خىزمەتتە تۇراتتى. ³² ئۇلار جامائەت چېدىرىنى ھەم مۇقەددەس جاينى باقاتتى، شۇنداقلا ئۆزلىرىنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خىزمەتتە بولۇۋاتقان قېرىنداشلىرى، يەنى ھارۋىنىڭ ئەۋلادلىرىغا قارايتتى.

داۋۇت كاھىنلارنى نۆۋەت-گۈرۈپىلارغا بۆلدۇ

24

¹ ھارۋى ئەۋلادلىرىنىڭ نۆۋەتچىلىككە بۆلۈنۈشى تۆۋەندىكىچە: ھارۋىنىڭ ئوغلى ناداب، ئابىھۇ، ئەلسازار ۋە ئىتامار. ² ناداب بىلەن ئابىھۇ ئاتىسىدىن بۇرۇن ئۆلۈپ كەتكەن ھەم پەرزەنت كۆرمىگەنىدى؛

¹⁶⁶ لاۋىيلار ئۆزلىرى قۇربانلىقلارنى سۇنمايتتى، بىراق ئۇلارنى تەييارلاشقا مەسئۇل ئىدى.

شۇڭا ئەلىئازار بىلەن ئىتامار كاھىنلىقنى تۇتاتتى. ³ داۋۇت ۋە ئەلىئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زادوك ۋە ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئاخمىلەك ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنى گۇرۇپپىلارغا بۆلۈپ، ۋەزىپىسى بويىچە ئىشقا قويدى؛ ⁴ ئەلىئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغانلار ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغانلاردىن كۆپ ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئۇلارنى شۇنىڭغا ئاساسەن ئايرىپ ئۆۋەت-گۇرۇپپىلارغا بۆلدى. ئەلىئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغانلار ئون ئالتە كىشى ئىدى، ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغانلار سەككىز كىشى ئىدى؛ ⁵ ئۇلار چەك تاشلاش يولى بىلەن تەڭشەپ ئۆۋەت-گۇرۇپپىلارغا بۆلۈندى. شۇنداق قىلىپ مۇقەددەس خانىدىكى ئىشلارغا مەسئۇل بولغانلار ۋە خۇدانىڭ ئالدىدىكى ئىشلارغا مەسئۇل بولغانلار ھەم ئەلىئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىنمۇ ھەم ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىنمۇ بولدى ⁽¹⁶⁷⁾. ⁶ لاۋي نەتانەلنىڭ ئوغلى شېمايا كاتىپ بولسا پادىشاھ، ئەمەلدارلار، كاھىن زادوك، ئابىئاتارنىڭ ئوغلى ئاخمىلەك، شۇنداقلا كاھىنلارنىڭ ۋە لاۋيىلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئالدىدا ئۇلارنىڭ ئىسمىنى پۈتۈپ قويدى. ئەلىئازارنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدىن بىر جەمەت تاللاندى، ئاندىن ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدىنمۇ بىر جەمەت تاللاندى.

⁷ بىرىنچى چەك يەھويارىبقا، ئىككىنچى چەك يەداياغا، ⁸ ئۈچىنچى چەك ھارىمغا، تۆتىنچى چەك سېئورىمغا، ⁹ بەشىنچى چەك مالكىياغا، ئالتىنچى چەك مىيامىغا، ¹⁰ يەتتىنچى چەك ھاككوزغا، سەككىزىنچى چەك ئابىياغا، ¹¹ توققۇزىنچى چەك يەشۇئاغا، ئونىنچى چەك شېكانىياغا، ¹² ئون بىرىنچى چەك ئەلىياشېبقا، ئون ئىككىنچى چەك ياكىمغا، ¹³ ئون ئۈچىنچى چەك ھۇپپاغا، ئون تۆتىنچى چەك يەشەبئابقا، ¹⁴ ئون بەشىنچى چەك بىلگاھقا، ئون ئالتىنچى چەك ئىممەرگە، ¹⁵ ئون يەتتىنچى چەك ھېزىرغا، ئون سەككىزىنچى چەك ھاپىزەزگە، ¹⁶ ئون توققۇزىنچى چەك

¹⁶⁷ «مۇقەددەس خانىدىكى ئىشلارغا مەسئۇل بولغانلار» — بەلىكم ئىبادەتخانىدىكى ئىشلارنى كۆرسىتىدۇ؛ «خۇدانىڭ ئالدىدىكى ئىشلارغا مەسئۇل بولغانلار» بولسا بەلىكم سوت-سوراق ئىشلىرىغا مەسئۇل ئىدى. ئەلىئازار ۋە ئىتامار دېگەن ئىككى جەمەتتىن ئىككى خىل ۋەزىپىنى ئۆستىگە ئالغانلار بار ئىدى.

پىتاهياغا، يىگىرمىنچى چەك يەھەزكەلگە⁽¹⁶⁸⁾، ¹⁷ يىگىرمە بىرىنچى چەك ياقىنغا، يىگىرمە ئىككىنچى چەك گامۇلغا، ¹⁸ يىگىرمە ئۈچىنچى چەك دېلاياغا، يىگىرمە تۆتىنچى چەك مائازياغا چىقتى. ¹⁹ مانا بۇ ئۇلارنىڭ خىزمەت تەرتىپى؛ بۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئاتىسى ھارۇننىڭ ۋاستىسى بىلەن بۇيرۇغان نىزام بويىچە، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىش ئۆۋىتى ئىدى.

لاۋىيىنىڭ باشقا ئەۋلادلىرىنىڭ ۋەزىپىسى

²⁰ لاۋىيىنىڭ قالغان ئەۋلادلىرى مۇنۇلار: ئامرامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن شۇبايەل؛ شۇبايەلنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە يەھدىيا بار ئىدى. ²¹ رەھابىياغا كەلسەك، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى، جۈملىدىن تۇنجى ئوغلى يىشىيا بار ئىدى. ²² ئىزھارنىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە شېلوموت؛ شېلوموتنىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە جاھات بار ئىدى. ²³ ھېروننىڭ ئوغۇللىرى⁽¹⁶⁹⁾: تۇنجى ئوغلى يەريا، ئىككىنچىسى ئاماريا، ئۈچىنچىسى ياھازىيەل، تۆتىنچىسى جەكامىيام ئىدى. ²⁴ ئۆزىيەلنىڭ ئوغۇللىرى: مىكاھ؛ مىكاھنىڭ ئوغۇللىرىدىن شامىر بار ئىدى. ²⁵ مىكاھنىڭ ئىنىسى ئىسشىيا ئىدى؛ يىسشىيانىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە زەكەريا بار ئىدى. ²⁶ مەرارنىڭ ئوغۇللىرى: ماھلى ۋە مۇشى؛ يائازىيانىڭ ئوغلى بېنۇ ئىدى⁽¹⁷⁰⁾. ²⁷ مەرارنىڭ ئوغلى يائازىيادىن بولغان ئەۋلادلىرى بېنۇ، شوھام، زاككۇر ۋە ئىبرى بار ئىدى. ²⁸ ماھلىنىڭ ئوغلى ئەلئازار ئىدى؛ ئەلئازارنىڭ ئوغلى يوق ئىدى. ²⁹ كىشكە كەلسەك، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە يەراھمىيەل بار ئىدى. ³⁰ مۇشىنىڭ ئوغۇللىرى ماھلى، ئېدەر ۋە يەرموت ئىدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى لاۋىيىنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەتلىرى بويىچە پۈتۈلگەندى. ³¹ ئۇلارمۇ ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا ئوخشاش، داۋۇت پادىشاھ، زادۇك، ئاخىمەلەك ۋە شۇنىڭدەك كاھىنلار ۋە لاۋىيىلارنىڭ جەمەت

¹⁶⁸ «يەھەزكەل» ئەزاكىيال دېگەن ئىسمىنىڭ باشقا بىر شەكلى.

¹⁶⁹ بەزى كونا كۆچۈرمىلەردە پەقەت «ئۇنىڭ ئوغۇللىرى» دېيىلىدۇ. لېكىن 19:23 نى كۆرۈڭ.

¹⁷⁰ بۇ ئايەتنىڭ باشقا بىرنەچچە خىل تەرجىمىلىرى بار.

باشلىقلىرىنىڭ ئالدىدا چەك تارتتى؛ ھەرقايسى جەمەت باشلىرى ۋە ئۇلارنىڭ تۇغقانلىرىدىن ئەڭ كىچىكلىرىمۇ ئوخشاشلا چەك تارتتى⁽¹⁷¹⁾.

داۋۇت نەغمىچىلەرنى تەشكىل قىلدۇ

25

¹ داۋۇت بىلەن قوشۇننىڭ سەردارلىرى ئاساف، ھېمان ۋە يەدۇتۇنلارنىڭ ئوغۇللىرىغىمۇ ۋەزىپە يۈكلەپ، ئۇلارنى چىلتار، تەمبۇر ۋە جاڭ-جاڭلار چېلىپ، بېشارەت بېرىش خىزمىتىگە قويدى. ئۇلاردىن ۋەزىپىگە قويۇلغانلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ² ئاسافنىڭ ئوغۇللىرىدىن زاككۇر، يۈسۈپ، نىتانىيا ۋە ئاشارىلاھ بار ئىدى؛ ئاسافنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى ئاسافنىڭ كۆرسەتمىسىگە قارايتتى؛ ئاساف پادىشاھنىڭ كۆرسەتمىسى بويىچە بېشارەت بېرىپ سۆزلەيتتى.

³ يەدۇتۇنغا كەلگەندە، ئۇنىڭ گەدالىيا، زېرى، يەشايا، شىمەي⁽¹⁷²⁾، ھاشابىيا ۋە ماتىتىياھ دېگەن ئالتە ئوغلى بولۇپ، ئاتىسى يەدۇتۇننىڭ كۆرسەتمىسىگە قارايتتى. يەدۇتۇن پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىپ مەدھىيە ئوقۇش ئۈچۈن چىلتار چېلىپ بېشارەت بېرەتتى.

⁴ ھېماننىڭ بولسا، ئۇنىڭ بۈككىيا، ماتتانىيا، ئۆزىيەل، شەبۇيەل، يەرىموت، ھانانىيا، ھانانى، ئەلىياتا، گىددالتى ۋە رومامتى-ئېزەر، يوشىكاشا، ماللوتى، ھوتىر ۋە ماخازىئوت دېگەن ئوغۇللىرى بار ئىدى. ⁵ بۇلارنىڭ ھەممىسى ھېماننىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، خۇداغا بولغان مەدھىيىسىنى ياڭرىتىش⁽¹⁷³⁾ ئۈچۈن قويۇلغان (ھېمان بولسا پادىشاھقا خۇدانىڭ سۆز-كلامىنى يەتكۈزىدىغان ئالدىن كۆرگۈچى ئىدى)؛ خۇدا ھېمانغا ئون تۆت ئوغۇل، ئۈچ

¹⁷¹ مۇشۇ قالغان لاۋىيلارنىڭ نېمە ۋەزىپىلىرى بارلىقى مۇشۇ يەردە ئېنىق ئېيتىلمايدۇ.

¹⁷² بەزى كونا كۆچۈرمىلەردە «شىمەي» دېگەن ئىسىم يوقاپ كەتكەن.

¹⁷³ «خۇداغا بولغان مەدھىيىسىنى ياڭرىتىش» ئىبرانىي تىلىدا «مۇڭگۈزنى (ياكى بۇرغىنى) كۆتۈرۈش» دېگەن سۆزلەر بىلەن ئىپادىلىنىدۇ. مۇڭگۈز بولسا ئادەمنىڭ (ياكى خۇدانىڭ) ئۇلۇغلىقىنى كۆرسىتىدۇ.

قىز ئاتا قىلغانىدى⁽¹⁷⁴⁾. 6 بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاتىلىرىنىڭ⁽¹⁷⁵⁾ باشلامچىلىقىدا بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە نەغمە-ناۋا قىلىش ئۈچۈن، جاك-جاڭ، تەمبۇر ۋە چىلتار چېلىپ خۇدانىڭ ئۆيىدىكى ۋەزىپىسىنى ئۆتەيتتى. ئاساف، يەدۇتۇن ۋە ھېمان بۇ ئىشلاردا پادىشاھنىڭ كۆرسەتمىسىگە قارايتتى. 7 ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ سانى جەمئىي ئىككى يۈز سەكسەن سەككىز ئىدى (ئۇلار ھەممىسى پەرۋەردىگارنى مەدھىيەلەش نەغمە-ناۋالىقىدا ئالاھىدە تەربىيە كۆرگەن، كۆي ئېيتىشقا ئۇستاد ئىدى). 8 بۇلار چوڭ-كىچىككە، ئۇستاز-شاگىرتلىقىغا قارىماي ھەممىسى بىردەك چەك تارتىپ گۇرۇپپىلارغا بۆلۈنگەنىدى.

يىگىرمە تۆت مەدھىيەلەش گۇرۇپپىسى

9 بىرىنچى چەك ئاسافنىڭ ئوغلى يۈسۈپكە، ئىككىنچى چەك گەدالىياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئىنىلىرى⁽¹⁷⁶⁾ ۋە ئوغۇللىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 10 ئۈچىنچى چەك زاكۇرغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 11 تۆتىنچى چەك ئىزرىغا⁽¹⁷⁷⁾ چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 12 بەشىنچى چەك نەتانياغا چىقتى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 13 ئالتىنچى چەك بۇككىياغا چىقتى؛ ئۇ،

¹⁷⁴ ھېماننىڭ قىزلىرىمۇ بۇ مەدھىيە خىزمىتىدە ئىدى.

باشقا بىرخىل تەرجىمىسى: «بۇلارنىڭ ھەممىسى ھېماننىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، خۇدانىڭ ھېمانغا بولغان سۆز-كلامى بويىچە ئۇنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتىنى كۆتۈرۈش ئۈچۈن ئۇنىڭغا بېرىلگەنىدى (ھېمان بولسا پادىشاھنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى ئىدى)؛ خۇدا ھېمانغا ئون تۆت ئوغۇل، ئۈچ قىز ئاتا قىلغانىدى».

¹⁷⁵ «ئاتىلىرى» ئاساف، يەدۇتۇن ۋە ھېماندىن ئىبارەت. ئاساف ۋە ھېمانلار ھەربىرى زەبۇردىكى نەچچە كۈيلەرنى يازغان (مەسىلەن 50-، 73-82-كۈي، 88-كۈي. يەدۇتۇن 39-، 62- ۋە 77-كۈيدە تىلغا ئېلىنىدۇ).

¹⁷⁶ «ئىنىلىرى» ياكى «قېرىنداشلىرى». 10-18-ئايەتلەردىكى «ئىنىلىرى» مۇ شۇنداق.

¹⁷⁷ ياكى «زېرىغا» (25:3 نى كۆرۈڭ).

ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ ¹⁴ يەتتىنچى چەك يەشارىلاھقا⁽¹⁷⁸⁾ چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ ¹⁵ سەككىزىنچى چەك يەشارىلاھقا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ ¹⁶ توققۇزىنچى چەك ماتتانياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ ¹⁷ ئونىنچى چەك شىمەيگە چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ ¹⁸ ئون بىرىنچى چەك ئازارەلگە⁽¹⁷⁹⁾ چىقتى؛ ئۇ ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى، ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ ¹⁹ ئون ئىككىنچى چەك ھاسابىياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ ²⁰ ئون ئۈچىنچى چەك شۇبايەلگە چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ ²¹ ئون تۆتىنچى چەك ماتتانياھقا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ ²² ئون بەشىنچى چەك يەرموتقا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ ²³ ئون ئالتىنچى چەك ھانانياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ ²⁴ ئون يەتتىنچى چەك يوشىكاشاغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ ²⁵ ئون سەككىزىنچى چەك ھانانغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ ²⁶ ئون توققۇزىنچى چەك مالىوتغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ ²⁷ يىگىرمىنچى چەك ئەلىياتاغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ ²⁸ يىگىرمە بىرىنچى چەك ھوتىرغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ ²⁹ يىگىرمە ئىككىنچى چەك گىددالتىغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ ³⁰ يىگىرمە ئۈچىنچى چەك ماخازىئوتقا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ

¹⁷⁸ ياكى «ئاشارىلاھ» (2:25 نى كۆرۈڭ).

¹⁷⁹ ياكى «ئۈزىيەل» (4:25 نى كۆرۈڭ).

ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ ³¹ يىگىرمە تۆتىنچى چەك رومامى-ئېزەرگە چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى.

دەرۋازىۋەنلەرنىڭ گۇرۇپپىلىنىشى

26

¹ دەرۋازىۋەنلەرنىڭ گۇرۇپپىلىنىشى تۆۋەندىكىدەك بولدى: كوراه جەمەتىدىكىلەردىن ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە كورەنىڭ ئوغلى مەشەلەميا بار ئىدى. ² مەشەلەميانىڭ بىرنەچچە ئوغلى بولۇپ، تۇنجىسى زەكەريا، ئىككىنچىسى يەدىيايەل، ئۈچىنچىسى زەباديا، تۆتىنچىسى ياتنىيەل، ³ بەشىنچىسى ئېلام، ئالتىنچىسى يەھوئانان، يەتتىنچىسى ئەليويىناي ئىدى. ⁴ ئوبەد-ئېدومنىڭ ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى شېمايا، ئىككىنچىسى يەھوزاباد، ئۈچىنچىسى يوناھ، تۆتىنچىسى ساكار، بەشىنچىسى نەتانەل، ⁵ ئالتىنچىسى ئاممىيەل، يەتتىنچىسى ئىسساکار، سەككىزىنچىسى پېئۇلتاي؛ دەرۋەقە خۇدا ئوبەد-ئېدومغا بەخت-سائادەت ئاتا قىلغانىدى. ⁶ ئۇنىڭ ئوغلى شېمايامۇ بىرنەچچە ئوغۇل پەرزەنت كۆرگەن بولۇپ، ھەممىسى ئاتا جەمەتى ئىچىدە يولباشچى ئىدى، چۈنكى ئۇلار باتۇر ئەزىمەتلەر ⁽¹⁸⁰⁾ ئىدى. ⁷ شېمايانىڭ ئوغۇللىرى: ئوتنى، رىفايەل، ئوبەد ۋە ئەلزاباد ئىدى. ئەلزابادنىڭ ئىنىلىرى ئېلىخۇ بىلەن سەماكياننىڭ ئىككىسى باتۇر ئىدى. ⁸ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئوبەد-ئېدومنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرى، قېرىنداشلىرىنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ خىزمىتىدە قولىدىن ئىش كېلىدىغان ئادەملەر ئىدى. ئوبەد-ئېدومنىڭ ئەۋلادى جەمئىي ئاتمىش ئىككى ئادەم ئىدى. ⁹ مەشەلەمياننىڭ ئوغۇللىرى ۋە قېرىنداشلىرى بار ئىدى؛ ھەممىسى باتۇر بولۇپ، جەمئىي ئون سەككىز ئادەم ئىدى. ¹⁰ مەرىنىڭ ئەۋلادى بولغان خوساھنىڭ بىرنەچچە ئوغلى بار ئىدى، چوڭ ئوغلى شىمرى (شىمرى ئەسلىدە تۇنجى ئوغۇل بولمىسىمۇ، ئاتىسى ئۇنى

چوڭ ئوغۇل قىلىپ تىكلەنگەن)،¹¹ ئىككىنچى ئوغلى ھىلىقىيا، ئۈچىنچىسى تەبالبىيا، تۆتىنچىسى زەكەرىيا ئىدى. خوساھنىڭ ئوغۇللىرى ۋە قېرىنداشلىرى جەمئىي بولۇپ ئون ئۈچ ئادەم ئىدى.

¹² يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى جەمەت باشلىرى بويىچە دەرۋازىۋەنلەرنىڭ گۇرۇپپىلارغا بۆلۈنۈشى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە قېرىنداشلىرى بىلەن بىللە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خىزمەت ۋەزىپىسى تاپشۇرۇلغانىدى.¹³ ئۇلار، مەيلى چوڭ بولسۇن ياكى كىچىك بولسۇن، ئۆز جەمەتى بويىچە چەك تارتىپ ھەرىس دەرۋازىغا بەلگىلەندى.¹⁴ شەرقىي دەرۋازىدا دەرۋازىۋەنلىك قىلىشقا چەك چىققىنى شەلەمىيا بولدى؛ ئاندىن ئۇلار ئۇنىڭ ئوغلى زەكەرىيا (ئاقىلانە مەسلەھەتچى ئىدى) ئۈچۈن چەك تارتتى؛ ئۇنىڭغا شىمالىي دەرۋازىنىڭ دەرۋازىۋەنلىك چېكى چىقتى.¹⁵ جەنۇبىي دەرۋازىنىڭ چېكى ئوبەد-ئېدومغا چىقتى. ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئامبار-خەزىنىلەرگە مەسئۇل بولدى.¹⁶ شۇيىم بىلەن خوساھقا غەربىي دەرۋازىنىڭ ۋە شۇنىڭدەك داۋان يولىدىكى شاللىكەت دەرۋازىسىنىڭ چېكى چىقتى؛ دەرۋازىۋەنلەر ياندىشىپ تۇراتتى⁽¹⁸¹⁾.¹⁷ شەرقىي دەرۋازىغا ھەركۈنى ئالتە لاۋىي دەرۋازىۋەن مەسئۇل ئىدى؛ شىمالىي دەرۋازىغا ھەركۈنى تۆت ئادەم، جەنۇبىي دەرۋازىغا ھەركۈنى تۆت ئادەم مەسئۇل ئىدى؛ ئامبار-خەزىنىلەرنىڭ ھەرىسلىرىگە ئىككى ئادەم بىر گۇرۇپپا بولۇپ قارايتتى.¹⁸ غەرب تەرەپتىكى دەھلىزىنىڭ ئالدىدىكى يولدا تۆت كىشى، دەھلىزىنىڭ ئۆزىدە ئىككى كىشى پاسبائلىق قىلاتتى.¹⁹ يوقۇرىدىكى كىشىلەر دەرۋازىۋەنلەرنىڭ گۇرۇپپىلىنىشى بولۇپ، كوراھنىڭ ۋە مەارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىدى.

مۇقەددەس ئۆينىڭ خەزىنىسىنى باشقۇرىدىغان لاۋىيلار

²⁰ ئۇلارنىڭ باشقا لاۋىي قېرىنداشلىرىدىن⁽¹⁸²⁾ خۇدانىڭ ئۆيىدىكى خەزىنىلەرنى ۋە مۇقەددەس دەپ بېغىشلانغان بۇيۇملار خەزىنىسىنى باشقۇرۇشقا ئاخىياھ قويۇلدى.²¹ گەرشون جەمەتىدىكى لاداننىڭ ئەۋلادلىرىدىن، گەرشونىي لادان

¹⁸¹ ياكى «ئۇدۇلمۇ-ئۇدۇل تۇراتتى».

¹⁸² ياكى «لاۋىيلاردىن بولغان ئاخىياھ».

جەمەتىگە يولباشچى بولغىنى: جەھىيەلى ئىدى⁽¹⁸³⁾؛ ²² جەھىيەلىنىڭ ئوغۇللىرى زىتام بىلەن ئۇنىڭ ئىنىسى يۈنپىل ئىدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خەزىنىلەرگە مەسئۇل ئىدى.

²³ ئامرام جەمەتى، ئىزھار جەمەتى، ھېبرون جەمەتى ۋە ئۇزۇزىيەل جەمەتىدىكىلەرمۇ ۋەزىپىگە قويۇلدى: ²⁴ مۇسانىڭ نەۋرىسى، گەرشومنىڭ ئوغلى شىبۇئەل باش خەزىنىچى بولدى. ²⁵ ئۇنىڭ ئەلىپزەردىن بولغان قېرىنداشلىرى: ئەلىپزەرنىڭ ئوغلى رەھابىيا، رەھابىيانىڭ ئوغلى يەشايا، يەشايانىڭ ئوغلى يورام، يورامنىڭ ئوغلى زىكرى، زىكرىنىڭ ئوغلى شېلومىت ئىدى. ²⁶ مۇشۇ شېلومىت بىلەن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى مۇقەددەس دەپ بېغىشلانغان بۇيۇملار ساقلىنىدىغان بارلىق خەزىنىلەرنى باشقۇراتتى؛ بۇ بۇيۇملارنى ئەسلىدە داۋۇت پادىشاھ، جەمەت باشلىقلىرى، مىڭبېشىلار، يۈزبېشىلار ۋە قوشۇن سەردارلىرى بېغىشلىغانىدى. ²⁷ ئۇلار جەڭگاھلاردا بۇلاڭ-تالاڭ قىلىپ كەلگەن مال-مۈلۈكلەردىن ۋە ئولجىدىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى پۇختا قىلىشقا⁽¹⁸⁴⁾ بېغىشلىغانىدى. ²⁸ بۇلارنىڭ ئىچىدىمۇ ئالدىن كۆرگۈچى سامۇئەل، كىشىنىڭ ئوغلى ساۋۇل، نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر ۋە زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوناڧالار مۇقەددەس دەپ ئايرىغان نەرسىلەر بار ئىدى؛ بارلىق مۇقەددەس دەپ ئايرىلغان نەرسىلەرنى شېلومىت بىلەن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى باشقۇراتتى.

مەنسەپكە قويۇلغان ۋە ھاكىم بولغان لاۋىيلار

²⁹ ئىزھار جەمەتىدىن كېنانىيا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى مۇقەددەس ئۆيىنىڭ سىرتىدا ئىسرائىلدا مەنسەپدار ۋە سوتچىلار قىلىپ قويۇلدى.

³⁰ ھېبرون جەمەتىدىن ھاشابىيا ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى، ھەممىسى باتۇر بولۇپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي تەرىپىدە ئىسرائىلدا مەنسەپ تۇتۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىگە ۋە پادىشاھنىڭ ئىشلىرىغا مەسئۇل

¹⁸³ «لادان» يەنە «لىبنى» دېيىلىدۇ، «جەھىيەلى» يەنە «جەھىيەل» دەپمۇ ئاتىلىدۇ (17:6)، (8:23).

¹⁸⁴ ياكى «رىمونت قىلىشقا».

بولۇشقا قويۇلغان. ئۇلار جەمئىي بىرىمىڭ يەتتە يۈز كىشى ئىدى. ³¹ ھېبرون جەمەتى ئىچىدە، جەمەتنىڭ نەسەبنامىسى بويىچە يەريا جەمەت بېشى ئىدى. داۋۇتنىڭ سەلتەنتىنىڭ قىرىقنچى يىلى نەسەبنامىلەرنى تەكشۈرۈش ئارقىلىق گىلبئادنىڭ يائازەر دېگەن يېرىدە بۇ جەمەتتىنمۇ باتۇر ئەزىمەتلەر تېپىلدى. ³² يەريانىڭ قېرىنداشلىرىدىن يەنە جەمئىي بولۇپ ئىككى مىڭ يەتتە يۈز كىشى بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر بولۇپ، شۇ جەمەت باشلىرى ئىدى؛ پادىشاھ داۋۇت ئۇلارنى رۇبەن قەبىلىسى، گاد قەبىلىسى ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىكى خۇداغا ۋە پادىشاھنىڭ خىزمىتىگە دائىر بارلىق ئىشلارنى باشقۇرۇشقا قويدى.

ئىسرائىلنىڭ ھەربىي تەشكىلاتى

27

¹ تۆۋەندىكىلەر ئىسرائىللار ئىچىدە پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە ھەربىي قىسىملارغا مەسئۇل بولغان ھەرقايسى جەمەت باشلىرى، مىڭبېشى، يۈزبېشى ۋە بارلىق مەنەسپدارلار ئىدى. ئۇلار سانغا قاراپ قىسىملارغا بۆلۈنگەنىدى. ئۇلار ھەر يىلى ئاي بويىچە نۆۋەتلىشىپ تۇراتتى، ھەر قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى.

² بىرىنچى ئايدىكى بىرىنچى نۆۋەتچى قوشۇنغا زابدىيەلنىڭ ئوغلى ياشوبىيام مەسئۇل بولغان، ئۇنىڭ ئاشۇ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. ³ ئۇ پەرەز ئەۋلادلىرىدىن بولۇپ، بىرىنچى ئايدىكى ئاشۇ قوشۇن قىسمىنىڭ سەردارلىرىنى باشقۇراتتى. ⁴ ئىككىنچى ئايدىكى نۆۋەتچى قوشۇنغا مەسئۇل كىشى ئاھوھلۇق دوداي بولۇپ، ئۇنىڭ قوشۇنىنىڭ ئورۇنباسار سەردارى مىكلوت بار ئىدى؛ بۇ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. ⁵ ئۈچىنچى ئايدىكى ئۈچىنچى نۆۋەتچى قوشۇننىڭ سەردارى كاھىن يەھوياداننىڭ ئوغلى بىنايا ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئاشۇ قوشۇنغا باش بولۇپ، ئۇنىڭدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. ⁶ بۇ بىنايا «ئوتتۇز پالۋان» نىڭ بىرى بولۇپ، ئاشۇ ئوتتۇز ئادەمنى باشقۇراتتى؛ ئۇنىڭ قىسمىدا يەنە ئۇنىڭ ئوغلى ئاممىزاباد بار ئىدى.

⁷ تۆتىنچى ئايدىكى تۆتىنچى نۆۋەتچى قوشۇننىڭ سەردارى يونابنىڭ ئىنىسى

ئاساھەل ئىدى؛ ئۇنىڭدىن كېيىن ئوغلى زەبادىيا ئۇنىڭ ئورنىنى باستى. ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى.⁸ بەشىنچى ئايدىكى بەشىنچى نۆۋەتچى قوشۇننىڭ سەردارى ئىزراھىلق شامخۇت ئىدى، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى.⁹ ئالتىنچى ئايدىكى ئالتىنچى نۆۋەتچى قوشۇننىڭ سەردارى تەكوئالىق ئىككەشنىڭ ئوغلى ئىرا ئىدى، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى.¹⁰ يەتتىنچى ئايدىكى يەتتىنچى نۆۋەتچى قوشۇننىڭ سەردارى ئەفرائىم ئەۋلادلىرى ئىچىدىكى پىلونلۇق ھەلەز بولۇپ، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى.¹¹ سەككىزىنچى ئايدىكى سەككىزىنچى نۆۋەتچى قوشۇننىڭ سەردارى زەراھ⁽¹⁸⁵⁾ جەمەتىدىكى خۇشاتلىق سىبىكاي بولۇپ، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى.¹² توققۇزىنچى ئايدىكى توققۇزىنچى نۆۋەتچى قوشۇننىڭ سەردارى بىنيامىن قەبىلىسىدىكى ئاناتوتلۇق ئابىئەزەر بولۇپ، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى.¹³ ئونىنچى ئايدىكى ئونىنچى نۆۋەتچى قوشۇننىڭ سەردارى زەراھ⁽¹⁸⁶⁾ جەمەتىدىكى نىتوفاتلىق ماھاراي بولۇپ، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى.¹⁴ ئون بىرىنچى ئايدىكى ئون بىرىنچى نۆۋەتچى قوشۇننىڭ سەردارى ئەفرائىم قەبىلىسىدىكى پىراتونلۇق بىنايا بولۇپ، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى.¹⁵ ئون ئىككىنچى ئايدىكى ئون ئىككىنچى نۆۋەتچى قوشۇننىڭ سەردارى ئوتنىيەل جەمەتىدىكى نىتوفاتلىق ھەلداي بولۇپ، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى.

ئىسرائىلنىڭ قەبىلە باشلىقلىرى

¹⁶ ئىسرائىلنىڭ ھەرقايسى قەبىلىلىرىنى ئىدارە قىلىپ كەلگەنلەر تۆۋەندىكىلەر: رۇبەنىيلار ئۈچۈن زىكرىيىنىڭ ئوغلى ئەلىئەزەر قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ شىمبۇنىيلار ئۈچۈن قەبىلە باشلىقى ماناكاهنىڭ ئوغلى شەفاتىيا؛¹⁷ لاۋىي قەبىلىسى ئۈچۈن كەمۇئەلنىڭ ئوغلى ھاسابىيا قەبىلە باشلىقى ئىدى؛

¹⁸⁵ ياكى «زارھى».

¹⁸⁶ ياكى «زارھى».

ھارۇنىيلار ئۈچۈن جەمەت بېشى زادۇك؛¹⁸ يەھۇدا قەبىلىسى ئۈچۈن داۋۇتنىڭ ئاكىسى ئېلىخۇ قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ ئىسساكارىيلار ئۈچۈن مىكا ئىلنىڭ ئوغلى ئومرى قەبىلە باشلىقى ئىدى؛¹⁹ زەبۇلۇنىيلار ئۈچۈن ئوبادىيانىڭ ئوغلى يىشمايا قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ نفتالى قەبىلىسى ئۈچۈن ئازىيەلنىڭ ئوغلى يەرىموت قەبىلە باشلىقى ئىدى؛²⁰ ئەفرائىمىيلار ئۈچۈن ئازازىيانىڭ ئوغلى ھوشىيا قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى ئۈچۈن پىدايانىڭ ئوغلى يوتېل قەبىلە باشلىقى ئىدى؛²¹ گىلبئادتا ماكانلاشقان ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى ئۈچۈن زەكەرىيانىڭ ئوغلى ئىددو قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ بىنىامىن قەبىلىسى ئۈچۈن ئابنەرنىڭ ئوغلى يائاسىيەل قەبىلە باشلىقى ئىدى؛²² دان قەبىلىسى ئۈچۈن يەروھامنىڭ ئوغلى ئازارەل قەبىلە باشلىقى ئىدى. يۇقىرىدىكىلەر ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئۈچۈن قەبىلە باشلىقى ئىدى.

²³ داۋۇت ئىسرائىللار ئىچىدە يىگىرمە ياشتىن تۆۋەنلەرنى تىزىملىمىغان؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ سانىنى ئاسماندىكى يۇلتۇزدەك كۆپ قىلىمەن دېگەنىدى.²⁴ زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوتاب سانىنى ئېلىشقا كىرىشكەن، لېكىن تۈگىمىگەن؛ چۈنكى مۇشۇ ئىش ۋەجىدىن خۇدانىڭ غەزىپى ئىسرائىللارنىڭ بېشىغا ياغدۇرۇلغان؛ شۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللارنىڭ سانى «داۋۇت پادىشاھنىڭ يىلنامىلىرى» دېگەن خاتىرىگە كىرگۈزۈلمىگەن.

پادىشاھ ئوردىسىدىكى مال-مۈلۈك ۋە ئىش-ئوقەتنى باشقۇرغۇچى ئەمەلدارلار

²⁵ پادىشاھنىڭ ئامبار-خەزىنىلىرىنى باشقۇرغۇچى ئادىيەلنىڭ ئوغلى ئازماۋەت ئىدى؛ دالا، شەھەر، يېزا-كەنت ۋە مۇنارلاردىكى ئامبار-خەزىنىلەرنى باشقۇرغۇچى ئۇزىيانىڭ ئوغلى يوناتان ئىدى.²⁶ ئېتىز-ئېرىقلاردا تېرىقچىلىق قىلغۇچىلارنى باشقۇرغۇچى كېلۇنىڭ ئوغلى ئەزرى ئىدى؛²⁷ ئۈزۈمزارلىقلارنى باشقۇرغۇچى رامەھلىق شىمەي؛ ئۈزۈمزارلىقلاردىكى شاراب ئامبارلىرىنى

باشقۇرغۇچى شىفمىلىق زابدې؛ ²⁸ شەفەلاھ تۈزلەڭلىكىدىكى ⁽¹⁸⁷⁾ زەيتۇن ۋە ئۈجمە دەرەخلىرىنى باشقۇرغۇچى گەدەرلىك بائال-ھانان ئىدى؛ ماي ئامبارلىرىنى باشقۇرغۇچى يوناھ؛ ²⁹ شاروندا بېقىلىدىغان كالا پادىلىرىنى باشقۇرغۇچى شارونلۇق سىتري؛ جىلغىلاردىكى كالا پادىلىرىنى باشقۇرغۇچى ئادلانىنڭ ئوغلى شافات؛ ³⁰ تۈگىلەرنى باشقۇرغۇچى ئىسمائىللاردىن ئوبىل؛ ئېشەكلەرنى باشقۇرغۇچى مىرونلۇق يەھدىيا؛ ³¹ قوي پادىلىرىنى باشقۇرغۇچى خاگارىلىق يازىن ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى داۋۇت پادىشاھنىڭ مال-مۈلكىنى باشقۇرغۇچى ئەمەلدارلار ئىدى.

داۋۇتنىڭ مۇھىم ئەمەلدارلىرى

³² داۋۇتنىڭ تاغىسى يوناتان مەسلىھەتچى بولۇپ، دانىشمەن ھەم تەۋرات خەتتاتچىسى ⁽¹⁸⁸⁾ ئىدى؛ خاقموننىڭ ئوغلى يەھىيەل پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئۈستازى ئىدى. ³³ ئاھتوفەلمۇ پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچىسى ئىدى؛ ئاركلق ھۇشاي پادىشاھنىڭ جان دوستى ئىدى. ³⁴ ئاھتوفەلدىن كېيىن بىنايانىڭ ئوغلى يەھويادا بىلەن ئابىئاتار ئۇنىڭ ئورنىغا مەسلىھەتچى بولدى؛ يوناھ پادىشاھنىڭ قوشۇن سەردارى ئىدى.

داۋۇت مۇقەددەس ئۆي سېلىش ئارزۇسىنى جاكارلايدۇ

28

¹ داۋۇت ئىسرائىلدىكى بارلىق ئەمەلدارلارنى، ھەرقايسى قەبىلە باشلىقلىرى، نۆۋەتلىشىپ پادىشاھنىڭ خىزمىتىنى قىلىدىغان قوشۇن بېشى، مىڭبېشى، يۈزبېشى، پادىشاھ ۋە شاھزادىلەرنىڭ بارلىق مال-مۈلۈك، چارۋا ماللىرىنى باشقۇرىدىغان ئەمەلدارلارنى، شۇنىڭدەك مەھرەم-

¹⁸⁷ «تۈزلەڭلىك» — ئىبرانىي تىلىدا «شەفەلاھ» — پەقەت بىرلا تۈزلەڭلىكنى كۆرسىتىدۇ، يېرۇسالېمنىڭ جەنۇبىي تەرىپىگە جايلاشقان.
¹⁸⁸ ياكى «تەۋراتشۇناس» ياكى «كاتىپ».

غوجىدارلار⁽¹⁸⁹⁾، پالۋانلار ۋە بارلىق باتۇر جەڭچىلەرنى يېرۇسالېمغا چاقىرتىپ كەلدى.

² پادىشاھ داۋۇت ئورنىدىن تۇرۇپ مۇنداق دېدى:

– ئى بۇرادەرلىرىم ۋە خەلقىم، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار: كۆڭلۈمدە پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئۈچۈن بىر ئارامگاھ، خۇدايىمىزنىڭ تەختىپەرىسى بولىدىغان بىر ئۆي سېلىش ئارزۇيۇم بار ئىدى ھەمدە ئۆي سېلىشقا تەييارلىقمۇ كۆرۈپ قويغانىدىم.³ لېكىن خۇدا ماڭا: «سەن مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ ئۆي سالىساڭ بولمايدۇ، چۈنكى سەن جەڭچى، ئادەم ئۆلتۈرۈپ قان تۆككەنسەن» دېدى.⁴ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئاتامنىڭ پۈتۈن جەمەتىدىن مېنى ئەبەدىلئەبەد ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا تاللىدى: چۈنكى ئۇ يەھۇدانى يولباشچى بولۇشقا تاللىغان؛ ئۇ يەھۇدا جەمەتى ئىچىدە ئاتامنىڭ جەمەتىنى تاللىغان، ئاتامنىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە مەندىن رازى بولۇپ، مېنى پۈتۈن ئىسرائىلغا پادىشاھ قىلىپ تىكلەنگەن؛⁵ مېنىڭ ئوغۇللىرىم ئىچىدىن (پەرۋەردىگار دەرۋەقە ماڭا كۆپ ئوغۇل ئاتا قىلغان) ئۇ يەنە ئوغۇلۇم سۇلايماننى پەرۋەردىگارنىڭ پادىشاھلىقىنىڭ تەختىگە ئۆلتۈرۈپ، ئىسرائىلغا ھۆكۈمران بولۇشقا تاللىدى.

⁶ ئۇ ماڭا: «سېنىڭ ئوغۇلۇڭ سۇلايمان بولسا مېنىڭ ئۆيۈم ۋە ھويلىلىرىمنى سالغۇچى بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۆي ئۆزۈمگە ئوغۇل بولۇشقا تاللىدىم، مەنمۇ ئۆيىڭغا ئاتا بولىمەن.⁷ ئۇ مېنىڭ ئەمىر-بەلگىلىمىلىرىمگە بۈگۈنكىدەك چىڭ تۇرۇپ رىئايە قىلىدىغان بولسا، ئۆيىڭ پادىشاھلىقىنى مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلىمەن» دېگەنىدى.

⁸ شۇڭا بۈگۈن پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتى پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىنىڭ، شۇنداقلا خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا شۇنى ئېيتىمەن: – بۇ ياخشى يۇرتقا ئىگىدارچىلىق قىلىش ئۈچۈن ۋە كەلگۈسىدە بالىلىرىڭلارغا مەڭگۈلۈك مىراس قىلىپ قالدۇرۇش ئۈچۈن، سىلەر خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى ئىزدەپ تۇتۇڭلار.

⁹ - ئى، سەن ئوغلۇم سۇلايمان، ئاتاڭنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارىنى بىل، ساپ دىل ۋە پىداكارلىق بىلەن ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولغىن. چۈنكى پەرۋەردىگار جىمى ئادەمنىڭ كۆڭلىنى كۆزىتىپ تۇرىدۇ، بارلىق ئوي-نىيەتلىرىنى پەرق ئېتىدۇ. سەن ئۇنى ئىزدەسەڭ، ئۇ ئۆزىنى ساڭا تاپقۇزىدۇ؛ ئۇنىڭدىن تېنىپ كەتسەڭ، سېنى مەڭگۈ ئۇزۇپ تاشلايدۇ. ¹⁰ ئەمدى سەن كۆڭۈل قويغىن، پەرۋەردىگار مۇقەددەس خانا قىلىش ئۈچۈن بىر ئۆيىنى سېلىشقا سېنى تاللىدى؛ باتۇر بول، ئۇنى ئادا قىل!».

داۋۇت مۇقەددەس خانىنىڭ لايىھىسى توغرىسىدا سۇلايمانغا كۆرسىتىدۇ

¹¹ داۋۇت مۇقەددەسگاھنىڭ دەھلىزى، خانىلىرى، خەزىنىلىرى، بالىخانلىرى، ئىچكى ئۆيلىرى ۋە كافارەت تەختىدىكى ⁽¹⁹⁰⁾ ئۆيىنىڭ ⁽¹⁹¹⁾ لايىھىسىنىڭ ھەممىسىنى ئوغلى سۇلايمانغا تاپشۇردى؛ ¹² خۇدانىڭ روھىدىن تاپشۇرۇۋالغىنى بويىچە ⁽¹⁹²⁾ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ھويلىلىرى، تۆت ئەتراپىدىكى كىچىك ئۆيلەر، مۇقەددەس خانىدىكى خەزىنىلەر، مۇقەددەس دەپ بېغىشلانغان بۇيۇملار قويۇلدىغان خەزىنىلەرنىڭ لايىھىلىرىنى قالدۇرماي ئۇنىڭغا كۆرسەتتى. ¹³ يەنە كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ گۇرۇپپىلىنىشى، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ھەرخىل ۋەزىپىلەر، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئېھتىياجلىق بارلىق ئەسۋابلار توغرىسىدىكى بەلگىلىمىلەرنى كۆرسەتتى؛ ¹⁴ ۋە ھەرخىل ئىشلارغا كېرەكلىك ئالتۇن ئەسۋابلارنى ياستىشقا كېتىدىغان ئالتۇن، ھەرخىل ئىشلارغا كېرەكلىك كۈمۈش ئەسۋابلارنى ياستىشقا كېتىدىغان كۈمۈش، ¹⁵ ئالتۇن چىراغدارلارغا، ئۇلارغا تەۋە ئالتۇن چىراغلارغا، يەنى ھەربىر

¹⁹⁰ ياكى «رەھىم تەختى»، «رەھىمگاھ». «مس.» 22:17-25 نى كۆرۈڭ.

¹⁹¹ «كافارەت تەختىدىكى ئۆي» بولسا ئىبادەتخانىنىڭ ئەڭ ئىچكىرىدىكى ئۆي بولۇپ، يەنە «ئەڭ مۇقەددەس جاي» دەپ ئاتىلىدۇ.

¹⁹² «خۇدانىڭ روھىدىن تاپشۇرۇۋالغىنى بويىچە...» ئىبرانىي تىلىدا «روھتىن تاپشۇرۇۋالغىنى بويىچە...». بىزنىڭچە «روھ» مۇشۇ يەردە چوقۇم خۇدانىڭ روھىنى كۆرسىتىدۇ. دېمەك، مۇقەددەسگاھنىڭ بارلىق نۇسخىلىرى ۋە ئىشلىرى خۇدانىڭ كۆرسەتمىلىرى بىلەن بولدى.

چىراغدان ۋە چىراغلارغا كېتىدىغان ئالتۇن؛ كۈمۈش چىراغدانلارغا، يەنى ھەربىر چىراغدان ۋە شۇنىڭغا تەۋە چىراغلار ئۈچۈن كېتىدىغان كۈمۈشنى تاپشۇرۇپ بەردى. ئۇ ھەربىر چىراغدانغا ئىشلىتىش ئورنىغا قاراپ كېرەكلىكىنى بەردى؛¹⁶ نان تىزىدىغان ئالتۇن شىرەلەرنى ياستىشقا، يەنى ھەربىر شىرە ئۈچۈن كېرەكلىك ئالتۇن بەردى؛ كۈمۈش شىرەلەرنى ياستىشقا كېرەكلىك كۈمۈش بەردى؛¹⁷ ۋىلكا-ئىلمەكلەر، تەخسە-پىيالى ۋە چۈگۈنلەرنى ياساشقا، ئالتۇن چىنىلەر، يەنى ھەرخىل چىنىنى ياساشقا كېرەكلىك بولغان ساپ ئالتۇن بەردى؛ كۈمۈش چىنىلەرنى ياساشقا، يەنى ھەربىر چىنى ئۈچۈن كېرەكلىك كۈمۈش بەردى؛¹⁸ خۇشبۇيگاھ ياساشقا كېرەكلىك ئېسىل ئالتۇن بەردى⁽¹⁹³⁾. ئۇ يەنە قاناتلىرىنى كېرىپ پەرۋەردىگارىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يېپىپ تۇرىدىغان ئالتۇن كېرۋىلار قارايدىغان كافارەت تەختىنىڭ⁽¹⁹⁴⁾ نۇسخىسىنى تاپشۇرۇپ بەردى.¹⁹ «بۇلارنىڭ ھەممىسى، پەرۋەردىگار ئۆز قولىنى ئۈستۈمگە قويغاندا ماڭا كۆرسەتكەن بارلىق نۇسخا-ئەندىزىلەر بولغاچقا، مەن يېزىپ قويدۇم» دېدى داۋۇت.

داۋۇت سۇلايمانغا داۋاملىق نەسىھەت قىلىدۇ

²⁰ داۋۇت يەنە ئوغلى سۇلايمانغا: «سەن باتۇر ۋە جاسارەتلىك بول، بۇنى ئادا قىل؛ قورقما، ئالاقزادىمۇ بولۇپ كەتمە؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدا، مېنىڭ خۇدايىم سېنىڭ بىلەن بىللە بولىدۇ؛ تاكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى كېيىنكى ئىبادەت خىزمىتى ئۈچۈن تەييارلىق ئىشلىرى تۈگىگەنگە قەدەر ئۇ سەندىن ھېچ ئايرىلمايدۇ ياكى تاشلاپمۇ قويمايدۇ.²¹ قارا، خۇدانىڭ ئۆيىدىكى بارلىق

¹⁹³ بۇ ئايەتلەردىكى «بەردى... بەردى.. بەردى» — داۋۇت پادىشاھ سۇلايمانغا (1) ھەربىر نەرسە ئۈچۈن قانچىلىك ئالتۇن-كۈمۈش كېرەك بولغانلىقىنى كۆرسەتتى؛ (2) ئەمەلىيەتتە قانچىلىك كېرەك بولسا شۇنى بەردى، دېگەن مەنىدە. بىزنىڭچە ئىككىنچى ۋارىيانت توغرىدۇر. 29:2 نى كۆرۈڭ.

¹⁹⁴ «كافارەت تەختى» — باشقا بىرخىل تەرجىمىسى «ھارۋا». لېكىن مۇشۇ يەردە چوقۇم ئەڭ مۇقەددەس جايدىكى رەھىمگاھنى كۆرسىتىدۇ.

خىزمىتىنى بېجىرىدىغان كاھىنلار ۋە لاۋىيلارنىڭ گۇرۇپپىلىرى تەييار تۇرىدۇ؛ سېنىڭ يېنىڭدا ھەرخىل ھۈنەرگە ئۇستى، ھەربىر خىزمەتكە تەييار تۇرغان ھۈنەرۋەنلەرمۇ رازىلىق بىلەن تۇرىدۇ؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئەمەلدارلار ۋە بارلىق خەلق سېنىڭ ئەمرىڭنى كۈتىدۇ» دېدى.

داۋۇت ۋە خالايقىنىڭ خۇدانىڭ ئۆيى ئۈچۈن بېغىشلىغانلىرى

29

¹ داۋۇت پۈتكۈل جامائەتكە سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: «خۇدا ئۆزى تاللىغان ئوغلۇم سۇلايمان تېخى ياش، بىر يۇمران كۆچەت، خالاس، بۇ قۇرۇلۇش بولسا تولىمۇ چوڭ؛ چۈنكى بۇ مۇقەددەس ئوردا ئىنسان ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار خۇدا ئۈچۈن ياسىلىدۇ. ² مەن خۇدايىمنىڭ ئۆيى ئۈچۈن پۈتۈن كۈچۈمنى چىقىرىپ، ئالتۇن بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا ئالتۇن، كۈمۈش بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا كۈمۈش، مىس بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا مىس، تۆمۈر بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا تۆمۈر، ياغاچ بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا ياغاچ تەييارلاپ قويدۇم؛ يەنە ئاق ھېقىق، كۆزلۈك ياقۇت⁽¹⁹⁵⁾، رەڭلىك تاش ۋە ھەرخىل ئېسىل تاشلارنى، يەنە ناھايىتى كۆپ مەرمەرنى يىغىپ قويدۇم. ³ مەن خۇدايىمنىڭ ئۆيىدىن سۆيۈنىدىغانلىقىم ئۈچۈن خۇدايىمنىڭ ئۆيىنى سېلىشقا تەييارلىغان بارلىق نەرسىلەردىن باشقا، ئۆزۈمنىڭ تەئەللۇقاتىدىن ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى خۇدايىمنىڭ ئۆيىگە ئاتىدىم؛ ⁴ يەنى ئۆيىنىڭ تاملىرىنى قاپلاش ئۈچۈن ئۇفر ئالتۇندىن⁽¹⁹⁶⁾ ئۈچ مىڭ تالانت، ساپ كۈمۈشتىن يەتتە مىڭ تالانت تەقدىم قىلدىم⁽¹⁹⁷⁾؛ ⁵ ئالتۇندىن ياسىلىدىغانلىرىغا ئالتۇن، كۈمۈشتىن ياسىلىدىغانلىرىغا كۈمۈش ۋە ھۈنەرۋەنلەرنىڭ قولى بىلەن ھەرخىل ياسىلىدىغانلىرىغا كېرەك بولغىنىنى تەقدىم قىلدىم. بۈگۈن يەنە كىملىرىنىڭ پەرۋەردىگارغا بىرىنچە ئاتىغۇسى بار؟».

¹⁹⁵ ياكى «سۈرمە».

¹⁹⁶ «ئوفىر» — ئالتۇن چىقىدىغان داڭلىق جاي.

¹⁹⁷ بىر تالانت 30.6 كىلوگرام بولۇشى مۇمكىن؛ شۇڭا 3000 تالانت ئالتۇن 101 توننا بولىدۇ، 7000 تالانت كۈمۈش 235 توننا بولۇشى مۇمكىن.

⁶ شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل قەبىلىلىرىدىكى ھەرقايسى جەمەت باشلىرى، قەبىلە باشلىقلىرى، مىڭبېشى، يۈزبېشى ۋە پادىشاھنىڭ ئىشلىرىغا مەسئۇل بولغان غوجىدارلارمۇ بېغىشلاشقا كىرىشتى. ⁷ ئۇلار خۇدانىڭ ئۆيىدىكى ئىبادەت خىزمەتلىرى ئۈچۈن بەش مىڭ تالانت ئالتۇن ۋە ئون مىڭ دارىك ئالتۇن، ئون مىڭ تالانت كۈمۈش، ئون سەككىز مىڭ تالانت مىس ۋە بىر يۈز مىڭ تالانت تۆمۈر تەقدىم قىلدى ⁽¹⁹⁸⁾. ⁸ ياقۇتى بارلار ياقۇتنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ خەزىنىسىگە، يەنى گەرشونىي يەھىيەلنىڭ قولىغا تاپشۇردى. ⁹ خالايق كىشىلەرنىڭ مۇنداق ئۆز ئىختىيارلىقى بىلەن تەقدىم قىلغانلىقلىرىدىن خۇشال بولۇپ كېتىشتى؛ چۈنكى ئۇلار چىن قەلبىدىن پەرۋەردىگارغا تەقدىم قىلىشقانىدى. داۋۇتمۇ ئالامەت خۇش بولدى.

داۋۇت پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇيدۇ

¹⁰ شۇڭا داۋۇت پۈتكۈل جامائەت ئالدىدا پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئېيتىپ مۇنداق دېدى:

— «ئاي پەرۋەردىگار، بوۋىمىز ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، سەن ئەبەدىلە بەدگىچە ھەمدۇساناغا لايىقسەن. ¹¹ ئى پەرۋەردىگار، ئۇلۇغلىق، كۈچ-قۇدرەت، شان-شەرەپ، شانۇ-شەۋكەت ۋە ھەيۋەت ساڭا مەنسۇپتۇر؛ ئاسماندىكى ۋە يەردىكى بار-يوقى سېنىڭكىدۇر؛ ئى پەرۋەردىگار، پادىشاھلىق سېنىڭكىدۇر، ھەممىدىن ئۈستۈن بولغان ئىدارە قىلغۇچىسىن. ¹² دۆلەت بىلەن ئىززەت سېنىڭدىنلا كېلىدۇ، سەن ھەممىگە ھۆكۈمدارسەن. كۈچ بىلەن قۇدرەت سېنىڭ قولىڭدا؛ ھەركىمنى ئۇلۇغ ۋە قۇدرەتلىك قىلىش پەقەت قولىڭدىندۇر. ¹³ ئەمدى، ئاي خۇدايىمىز، بىز ساڭا تەشەككۈر ئوقۇيىمىز، شان-شەرەپلىك نامىڭغا مەدھىيە ئوقۇيىمىز!

¹⁹⁸ بىر تالانت 30.6 كىلوگرام بولۇشى مۇمكىن؛ بىر دارىك بەلكىم 8-9 گرام ئىدى. شۇنداق بولغاندا، ئالتۇندىن 168 توننا ھەم 80-90 كىلوگرام، كۈمۈشتىن 336 توننا، مىستىن 606 توننا، تۆمۈردىن 3365 توننا تەقدىم قىلدى.

¹⁴ مانا مۇشۇنداق ئۆزلۈكۈمىزدىن تەقدىم قىلالايدىغان بولغان مەن كىم ئىدىم، خەلقىم نېمە ئىدى؟ چۈنكى بارلىق نەرسە سەندىن كېلىدۇ، بىز پەقەت ئۆز قولۇڭدىن كەلگەندىن ئۆزۈڭگە قايتۇردۇق، خالاس! ¹⁵ بىز سېنىڭ ئالدىڭدا ياقا يۇرتلۇقلار، بارلىق ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئوخشاش مۇساپىرىمىز، خالاس، يەر يۈزىدىكى كۈنلىرىمىز گويىا بىر سايە، ئۈمىدىسىز ئۆتكۈزۈلىدۇ» ⁽¹⁹⁹⁾. ¹⁶ ئى خۇدايىمىز پەرۋەردىگار، بىز سېنىڭ نامىڭغا ئاتاپ ئۆي سېلىشقا تەييارلاپ يىغقان بۇ بايلىق-دۇنيانىڭ ھەممىسى سېنىڭ قولۇڭدىن كەلگەن، ئەسلى سېنىڭكىدۇر. ¹⁷ ئى خۇدايىم، شۇنى بىلىمەنكى، سەن ئىنساننىڭ قەلبىنى سىناپ، دۇرۇسلۇقتىن خۇرسەن بولىسەن؛ مەن بولسام دۇرۇس قەلبىمدىن بۇلارنى ئىختىيارەن تەقدىم قىلدىم؛ ۋە بۇ يەردە ھازىر تۇرغان خەلقىڭنىڭمۇ ساڭا تەقدىم قىلغىنىنى خۇشال-خۇراملىق بىلەن كۆردۈم. ¹⁸ ئى پەرۋەردىگار، ئاتا-بوۋىلىرىمىز بولغان ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ئۆز خەلقىڭنىڭ كۆڭلىدىكى بۇنداق ئوي-نىيەتنى مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلغايىسەن، كۆڭلىنى ئۆزۈڭگە تارتقۇزغايىسەن! ¹⁹ ئوغلۇم سۇلايمانغا سېنىڭ ئەمرلىرىڭ، ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭ ۋە بەلگىلىمىلىرىڭنى تۇتۇپ، ھەممىنى ئادا قىلىپ، مەن ھازىرلاپ قويغانلىرىمنى ئىشلىتىپ ئوردىنى ياساشقا دۇرۇس بىر قەلب بەرگەيسەن».

جامائەت پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلدۇ

²⁰ داۋۇت پۈتۈن جامائەتكە: «سىلەر خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-ھەمدۇسانا ئوقۇپ مەدھىيەلەڭلار!» دېۋىدى، پۈتۈن جامائەت ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇپ سەجدە قىلدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگار ھەم پادىشاھ ئالدىدا باش ئوردى. ²¹ ئەتىسى ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىقلار ⁽²⁰⁰⁾ ۋە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى كەلتۈردى؛ شۇ كۈنى ئۇلار مىڭ بۇقا، مىڭ قوچقار، مىڭ قوزنى

¹⁹⁹ «ئۈمىدىسىز ئۆتكۈزۈلىدۇ» بەلكىم بۇ دۇنياغا بولغان ئۈمىدىسىزلىكنى بىلدۈرىدۇ.

²⁰⁰ «قۇربانلىقلار» مۇشۇ يەردە بەلكىم «ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى»نى كۆرسىتىدۇ؛ ھەم سۇنغۇچىنىڭ ئۆزى، ھەمراھلىرى ھەم كاھىنلارمۇ ئۇنىڭدىن بىر قىسمىنى بېيەلەيتتى.

شاراب ھەدىيەلىرى بىلەن قوشۇپ تەقدىم قىلدى، شۇنداقلا يەنە پۈتۈن ئىسرائىل ئۈچۈن نۇرغۇن قۇربانلىقلارنى تەقدىم قىلدى.

خەلق سۇلايماننى تەختكە ئولتۇرغۇزۇپ پادىشاھ قىلدۇ

²² ئۇلار شۇ كۈنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئالامەت خۇشال بولۇپ غىزالاندى ⁽²⁰¹⁾. ئۇلار داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايماننى ئىككىنچى قېتىم پادىشاھ تىكلەش مۇراسىمى ئۆتكۈزدى ⁽²⁰²⁾؛ ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا شاھ بولۇشقا، زادوكنى كاھىن بولۇشقا مەسھ قىلدى.

²³ شۇنىڭدىن كېيىن سۇلايمان پەرۋەردىگارغا تەۋە تەختكە ئولتۇرۇپ، ئاتىسى داۋۇتنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى ۋە ئىنتايىن راۋاج تاپتى؛ پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلدى. ²⁴ بارلىق ئەمەلدارلار، پالۋانلار ۋە شۇنداقلا پادىشاھ داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى سۇلايمانغا بېقىنىپ بويسۇندى. ²⁵ پەرۋەردىگار سۇلايماننى ئىسرائىل خەلقى ئالدىدا ناھايىتى ئۇلۇغ قىلدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا ئاتا قىلغان شاھانە ھەيۋەت شۇنداق يۇقىرىكى، ئۇنىڭدىن ئىلگىرى ئۆتكەن ھەرقانداق ئىسرائىل پادىشاھلىرىدا ھېچ بولۇپ باققان ئەمەس.

داۋۇت ئالەمدىن ئۆتتى

²⁶ يەسەسەننىڭ ئوغلى داۋۇت پۈتۈن ئىسرائىلغا شۇنداق پادىشاھ بولغانىدى. ²⁷ ئۇنىڭ ئىسرائىلغا ھۆكۈمرانلىق قىلغان ۋاقتى جەمئىي قىرىق يىل بولدى؛ ئۇ ھېبروندا يەتتە يىل، يېرۇسالېمدا ئۆتتۈز ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. ²⁸ ئۇ ئۇزۇن ئۆمۈر، دۆلەت-بايلىق ۋە ئىززەت-ھۆرمەت كۆرۈپ، خېلى كۆپ ياشاپ، ئالەمدىن ئۆتتى؛ ئورنىغا ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمان پادىشاھ بولدى. ²⁹ پادىشاھ داۋۇتنىڭ بارلىق ئىشلىرى، باشتىن ئاخىرىغىچە مانا ئالدىن كۆرگۈچى

²⁰¹ «غىزالاندى» ئىبرانى تىلىدا «يەپ-ئىچتى».

²⁰² «ئىككىنچى قېتىم» — بىرىنچى قېتىم 1:23 دە خاتىرىلەندى.

سامۇئىلنىڭ خاتىرىلىرى، ناتان پەيغەمبەرنىڭ خاتىرىلىرى ۋە ئالدىن كۆرگۈچى گادنىڭ خاتىرىلىرىدە پۈتۈلگەندۇر.³⁰ ئۇنىڭ سەلتەنتى، كۆرسەتكەن كۈچ-قۇۋۋىتى، شۇنداقلا ئۇنىڭ، ئىسرائىل ۋە ھەرقايسى دۆلەت-مەملىكەتلەرنىڭ بېشىدىن ئۆتكەن ۋەقەلەرمۇ شۇ خاتىرىلەردە پۈتۈلگەندۇر.

(قوشۇمچە سۆزلەر ئىككىنچى قىسمىنىڭ ئاخىرىدا قويۇلىدۇ).